

2014-2020 г.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ

СОЗОПОЛ

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ 10
II. АКТУАЛНА НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА 11
III. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА 23
1. Обща характеристика на общината 23
1.1. Географско положение и територия 23
1.2. Регионални връзки 24
1.3. Селищна структура и урбанизационни процеси 24
1.4. Климат 28
1.5. Морски бряг и релеф 29
1.6. Природни ресурси 30
2. Социално-икономическо развитие – обща характеристика 34
2.1. Структура на икономиката, процеси, проблеми 36
2.2. Предприемачество и развитие на МСП 37
2.3. Промишленост 38
2.4. Строителство 38
2.5. Аграрен сектор 39
2.6. Пазар на земя 41
2.7. Горско стопанство 41
2.8. Инвестиции 42
2.9. Заетост и производителност на труда 43
2.10. Туризъм 44
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси 57
3.1. Демографска характеристика и тенденции 57
3.2. Заетост и безработица 63

3.3. Образование и професионално обучение 66
3.4. Здравеопазване 68
3.5. Социални услуги 69
3.6. Култура 71
3.7. Спорт 75
4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията 77
4.1. Транспорт 77
4.2. Енергийни мрежи 81
4.3. ВЕИ и енергийна ефективност 82
4.4. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура 84
4.5. Информационна и комуникационна инфраструктура 86
5. Териториално и урбанистично развитие 88
5.1. Жилищен сектор 88
5.2. Собственост 96
6. Екологично състояние 98
6.1. Състояние на атмосферния въздух 98
6.2. Състояние на водите 99
6.3. Управление на отпадъците 101
6.4. Шум 102
7. Административен капацитет 103
8. SWOT-анализ 109
IV. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ – ВИЗИЯ, МИСИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА РАЗВИТИЕ 118
1. Мисия и визия за развитие 118
2. Приоритети 121
3. Мерки и дейности 125

V. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР 2014 – 2020 г. 135

1. Индикатори за наблюдение и оценка на Общинския план за развитие 135

2. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана 136

2.1. Нормативна определеност 138

2.2. Наблюдение на Общински план за развитие на община Созопол 139

2.3. Извършване на оценка на Общински план за развитие на община Созопол за периода 2014-2020 г. 141

VI. ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ 143

1. Прилагане принципите на информираност, публичност и партньорство по време на реализация и разработване на ОПР 143

2. Мерки за сътрудничество и активно участие на партньорите и гражданите в хода на изпълнение на Плана 145

VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ 2014 – 2020 Г. 147

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 Програма за изпълнение на ОПР на Община Созопол 2014–2020 г. 148

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 Индикатори за наблюдение на ОПР на Община Созопол 2014–2020 г.176

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 Финансов план на ОПР на Община Созопол 2014–2020 г. 197

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

фигура 1. Средна годишна температура в община Созопол 28
фигура 2. Речна мрежа на община Созопол 31
фигура 3. Разпределение на територията в община Созопол 33
фигура 4. БВП на глава от населението в България 2009 – 2011 г. 35
фигура 5: Заети по сектори към м. февруари 2011 г. в община Созопол 36
фигура 6. Преки чуждестранни инвестиции 43
фигура 7. Наети лица през 2010 г. по икономически дейности – данни на национално ниво 44
фигура 8. Пренощували лица 2008-2012 г. 51
фигура 9. Реализирани нощувки в община Созопол 2008-2012 г. 51
фигура 10. Приходи от нощувки в община Созопол 52
фигура 11. Данъци и такси 2007-2013 г. 53
фигура 12. Население в по-малките черноморски общини на Бургаска област (2009–2013) 57
фигура 13. Население в градовете и селата в община Созопол към 2013 г. 58
фигура 14. Коефициент на раждаемост на населението в община Созопол за периода 2008 – 2012 г. 58

фигура 15. Естествен прираст на населението в община Созопол за периода 2008 – 2012 г 58
фигура 16. Възрастови групи в община Созопол към 01.02.2011 г. 60
фигура 17 Възрастова структура на населението към 01.02.2011 г. 61
фигура 18. Възрастова структура в градовете и селата в община Созопол към м. февруари 2011 г. 61
фигура 19. Образователно равнище на населението в община Созопол към м. февруари 2011 г. 62
фигура 20. Етнически състав на населението към м. февруари 2011 г. 62
фигура 21 Образователно равнище по етнически групи 63
фигура 22. Наети лица по трудово или служебно правоотношение 63
фигура 23. Коефициент на безработица в община Созопол за периода 2008 – 2012 г. 64
фигура 24. Коефициент на икономическа активност по местоживеене в община Созопол 64
фигура 25. Коефициент на икономическа активност по етническа принадлежност 65
фигура 26. Заети лица по статус на заетостта и пол 66
фигура 27. Осигуреност на община Созопол с медицински персонал 69
фигура 28. Населени места с широколентов интернет 87
фигура 29. Обитаеми и необитаеми жилища, 2011 г. 90
фигура 30. Структура на жилищния фонд по възраст, 2012 г. 90
фигура 31. Жилищен фонд по възраст – по селища, 2012 г. 91
фигура 32. Жилища по конструкция, 2012 г. 92
фигура 33. Жилища по конструкция и етажност, 2012 г. 93
фигура 34. ВиК Система 94
фигура 35. Оценка на административния капацитет на Община Созопол по отделни компоненти 107
фигура 36. Оценка на административния капацитет на Община Созопол в отделните аспекти на административните ресурси 108

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

таблица 1: Параметри на плажовете и дюните на територията на община Созопол 30
таблица 2. Брой на активните стопански субекти на територията на община Созопол 37
таблица 3. Основни характеристики на жилищния фонд и въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища в община Созопол 39
таблица 4. Сравнителни данни за област Бургас и община Созопол 50
таблица 5. Дейност на местата за настаняване 50
таблица 7. Средногодишен ръст в приходите. от нощувки 52
таблица 8. Среден брой членове в домакинство 59
таблица 9. Детски заведения на територията на община Созопол 66
таблица 10. Училища на територията на община Созопол 67
таблица 11. Медицински персонал в община Созопол за периода 2008 – 2012 г. 68
таблица 12. Дължина и състояние на републиканската пътна мрежа в общината 78
таблица 13. Дължина и състояние на пътната мрежа 78

таблица 14. Проекти за рехабилитация за периода 2014-2016 г. 79
таблица 15. Общи параметри на жилищния фонд, 2012 г. 89
таблица 16. Параметри само на обитавания жилищен фонд, 2011 г. 89
таблица 17. Структура на жилищния фонд по конструкция и етажност, 2012 г. 92
таблица 18. Вредни Емисии в област Бургас и община Созопол (тонове) 99
таблица 19. Оценки на административния капацитет на Общинска администрация Созопол . 105

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АЗ – Агенция по заетостта
БВП – Брутен вътрешен продукт
БДС – Брутна добавена стойност
ВЕИ – Възобновяеми енергийни източници
ГПСОВ - Градски пречиствателни станции за отпадъчни води
ДМА – Дълготрайни материални активи
ДБТ – Дирекция „Бюро по труда"
ЕИСУРР – Единна информационна система за управление на регионалното развитие
ЕО – Екологична оценка
ЕСФ – Европейски социален фонд
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
ДБТ – Дирекция "Бюро по труда"
ДСП – Дирекция "Социално подпомагане"
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗРР – Закон за регионалното развитие
ЗТ – Защитени територии
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МО – Междинна оценка
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МСП – Малки и средни предприятия
НИРД – Научно-изследователска и развойна дейност
НПО – Неправителствени организации
НСИ – Национален статистически институт
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
NUTS – Обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОА – Общинска администрация
ОП – Оперативна програма
ОПАК – Оперативна програма „Административен капацитет"
ОПОС – Оперативна програма „Околна среда"
ОСР – Областна стратегия за развитие
ОСРР – Областен съвет за регионално развитие
ОСЗ – Общинска служба "Земеделие"
ОПР – Общински планове за развитие
ОУ – Основно училище
ОУП – Общ/и устройствен/и план/ове
ПОДРСР – Правилник за организацията и дейността на Регионалните съвети за развитие
ППЗРР – Правилник за приложение на Закона за регионалното развитие
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПСОВ - Пречиствателни станции за отпадъчни води
ПЧИ – Преки чужди инвестиции
РИОСВ - Регионална инспекция по околната среда и водите

РИС – Регионална иновационна стратегия
РПР ЮЦРП – Регионален план за развитие на Южен централен район за планиране
ЮЦР – Южен централен район
СОУ – Средно общообразователно училище
ТБО – Твърди битови отпадъци
ТГС – Трансгранично сътрудничество
ТСБ – Териториално статистическо бюро

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие е основният инструмент за управление на община Созопол през периода 2014-2020 г. Общинският план за развитие като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически задачи, свързани от общия стремеж към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчивото развитие.

Общинският план за развитие се разработва за 7-годишен период на действие, който съвпада с периода на действие на областната стратегия за развитие, като плановият период на документа обхваща 2014-2020 г. Същевременно документът съответства на стратегическите цели на ЕС в областта на регионалната политика, насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравенства и подобряване на жизнения стандарт.

Настоящият документ е изготвен от „ПроАктив Тийм" ЕООД със съдействието на служители от Общинска администрация - Созопол.

II. АКТУАЛНА НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

ОПР е основен елемент от системата документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие. Обемът и съдържанието на документа се определят от разпоредбите на Закона за регионално развитие и правилника за неговото прилагане. Общинският план е разположен на най-ниското ниво за планиране и определя средносрочните приоритети и цели за развитието на общината. Съгласно определението в действащото законодателство за регионалното развитие Общинския план за развитие на община Созопол е документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на местно ниво, който се разработва в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Бургас.

Същевременно настоящият документ отчита стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в съответните национална, регионална и областна стратегия за развитие за периода до 2020 г. Планът интерпретира и конкретизира общата законодателна и стратегическа рамка на регионалното развитие в България и Европа при съобразяване с местната специфика и предлага аргументирани решения за социалните, икономическите, екологичните, културните и управленските предизвикателства по пътя към устойчивото интегрирано и пространствено развитие на Община Созопол.

Подготовката, общият дизайн и разработването на Общинския план за развитие е съобразено със следните насоки и изисквания:

- ✓ Съответствие на плана с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на Европейския съюз;
- ✓ Координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и зачитане равните възможности;
- ✓ Осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- ✓ Методологическите работни документи на Европейската Комисия за използване на индикатори и извършване на оценки;
- ✓ Спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

При разработването му са взети предвид следните документи:

Ключови стратегически и програмни документи и указания

- ✓ Стратегия „Европа 2020" на ЕС;
- ✓ Териториален дневен ред на ЕС 2020;
- ✓ Стратегическа рамка на Национална програма за развитие на Р България: България 2020;
- ✓ Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- ✓ Европа 2020: Национална програма за реформи;
- ✓ Регионален план за развитие на Югоизточен район 2014-2020 г.;
- ✓ Областна стратегия за развитие на Област Бургас 2014 - 2020 г.
- ✓ Доклад за междинна оценка на Областна стратегия за развитие на Област Бургас 2005 - 2015 г.;
- ✓ Националната програма за реформи на Република България за периода 2012-2020 г.;
- ✓ Конвергентната програма на Република България за периода 2012-2015 г.;
- ✓ Националната стратегия за регионално развитие на Република България 2011-2015 г.;
- ✓ Актуализиран документ за изпълнение на Националната стратегия за регионално развитие на Република България 2011-2015 г.;
- ✓ Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.;
- ✓ Актуализация на общинския план за развитие на община Созопол за периода 2012 - 2013 г.;
- ✓ Междинната оценка на ОПР на община Созопол за 2007-2011 г. ;
- ✓ Годишни доклади за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие 2007 – 2013 година;
- ✓ Стратегията за децентрализация за периода 2006 – 2015 г.;
- ✓ Актуализирана Стратегия за децентрализация 2006-2015 г.
- ✓ Програма за изпълнение на Стратегията за децентрализация 2010-2013 г.;
- ✓ Проект на Регионална схема за пространствено развитие на Югоизточен район;
- ✓ Проект на Регионална схема за пространствено развитие на област Бургас;
- ✓ Проекти на оперативните програми за периода 2014 – 2020 година;
- ✓ Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие
- ✓ Други програмни и стратегически документи, предоставени от Възложителя.

Нормативни актове и други документи

- ✓ Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането му
- ✓ Закона за устройство на територията
- ✓ Закона за местното самоуправление и местната администрация
- ✓ Закона за общинските бюджети
- ✓ Закона за административно-териториалното устройство на РБ
- ✓ Закона за общинската собственост
- ✓ Закона за обществените поръчки
- ✓ Закон за концесиите
- ✓ Закон за публично-частното партньорство
- ✓ Закон за местните данъци и такси
- ✓ Закон за регионалното развитие
- ✓ Закон за туризма
- ✓ Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
- ✓ Наредби, приети от Общинския съвет, които регламентират изпълнението на конкретни местни политики, включително в икономическата, социалната, екологичната и бюджетната сфера

Посочените документи не са разглеждани самостоятелно, а в тяхната логическа и йерархична зависимост, което е ключов момент при разработването на ОПР, което да е всинхрон с тази система:

Съответствие с националното и местно законодателство и с приети общински секторни стратегически документи

Основният нормативен акт, който определя и съдържанието на Общинския план за развитие, е приетият през 2008 г. Закон за регионалното развитие. Съгласно чл. 13 от закона: „Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с областната стратегия за развитие и концепцията за пространствено развитие на общината”. Законът съдържа и минималното задължително съдържание на плана, като при разработването следва да се спазва посочената структура. В методологически и методически план чрез Закона за регионалното развитие се установяват следните принципи, които важат за разработване на всички национални стратегически документи, в т.ч. и ОПР:

- ✓ *единен подход за планиране и програмиране;*
- ✓ *концентрация на ресурсите;*
- ✓ *допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции;*
- ✓ *междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;*

- ✓ *съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;*
- ✓ *партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.*

Отчита се, че изискванията относно програмирането на регионалното развитие попадат в обхвата на разпоредбите на Регламент на ЕС № 1303/2013 от 17 декември 2013 г., определящ основните изисквания на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд. В този контекст законодателството регулира връзката между стратегическото планиране и програмирането на регионалното развитие, която е специфична за страната и не се съдържа в европейската законодателна рамка.

В закона е очертана и йерархичната структура от документи и мястото на ОПР в тази структура. Ето защо е необходимо и при разработване на ОПР да са конкретизирани целите и мерките, заложени в Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и Националната стратегия за развитие при отчитане на йерархичните нива и логическата обвързаност на целите на Общата стратегическа рамка на ЕС 2014-2020, Стартегията Европа 2020 и Националната програма за развитие България 2020.

В допълнение, в Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие е конкретизирано съдържанието на ОПР /чл. 34, ал. 2/: „С общинския план за развитие се определят средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциалът на общината и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в областната стратегия за развитие." Правилникът регламентира и задължителното спазване на принципите за публичност като поставя изисквания при разработването на ОПР да се проведат консултации „със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината"/чл. 36/.

Тъй като ОПР представлява документ, които обединява планирани насоки за развитие на различни тематични области и съответните политики, при разработването и изпълнението му са спазени приложимите разпоредби и на други законодателни актове. Освен това ОПР е изцяло съобразен с местното законодателство /заповеди на Кмета и приети от Общинския съвет наредби/ и стратегически документи на местно ниво. При разработването му са отразени тези цели и приоритети, които вече са приети и се прилагат в стратегическите документи, съответни наръчници и правилници, действащи на територията на общината.

Съответствие с целите и приоритетите на Европейския съюз в областта на регионалната политика и стратегия „Европа 2020"

Основният стратегически документ на ниво Европейски съюз, който задава рамката на развитието му до 2020 е стратегията „Европа 2020". На базата на него всички държави-членки на ЕС и техните райони работят за очертаване политиките си за развитие, като част от общ

механизъм за обединяване на целите им с целите на европейско ниво. Стратегията „Европа 2020 за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж" адресира очакваните резултати от развитието до 2020 г. по отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, бедността.

В рамките на стратегията са маркирани 5 стратегически цели с конкретните количествени индикатори за постигането им:

1) *Трудова заетост (работа за 75 % от хората на възраст между 20 и 64 години)*
2) *НИРД и иновации (инвестиране на 3 % от БВП на ЕС (публичен и частен сектор взети заедно в научноизследователска и развойна дейност и иновации)*
3) *Климатични промени и енергия (намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (или дори с 30 %, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г., добиване на 20 % от енергията от възобновяеми енергийни източници, увеличаване на енергийната ефективност с 20 %.*
4) *Образование (намаляване на процента на преждевременно напусналите училище до под 10 %, поне 40 % от 30-34-годишните със завършено висше образование)*
5) *Бедност и социално изключване (поне 20 милиона по-малко бедни или застрашени от бедност и социално изключване хора).*

Общинският план за развитие на община Созопол за периода 2014-2020 г. има за цел да допринесе в най-голяма степен за постигането на цели 1, 4 и 5.

Регионалната политика на ЕС, в рамките на периода 2014-2020 г. подкрепя създаването на работни места, укрепването на конкурентоспособността, икономическия растеж, и подобряването на качеството на живот и устойчивото развитие. Регионалната политика е насочена към намаляване значителните икономически, социални и териториални различия, които все още съществуват между европейските региони. Има за цел да допринесе за постигането на единадесет тематични цели:

1) *Научни изследвания и иновации*
2) *Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)*
3) *Конкурентоспособност на малките и средните предприятия (МСП)*
4) *Преход към икономика с ниски емисии на въглероден двуокис*
5) *5.Приспособяване към изменението на климата, предотвратяване и управление на рисковете*
6) *Опазване на околната среда и ефективно използване на ресурсите*
7) *Устойчив транспорт и отстраняване на затрудненията в ключовите мрежови инфраструктури*
8) *Заетост и подпомагане на мобилността на работната сила*
9) *Социално приобщаване и борба с бедността*
10) *Обучение, умения и учене през целия живот*
11) *Изграждане на институционален капацитет, ефективни и ефикасни държавни администрации*

При разработването на ОПР за община Созопол 2014-2020 е отчетен стремежът към постигане на всички тези цели и по-конкретно на ТЦ 6, 7, 8, 9, 10 и 11.

Съответствие със Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските Структурни и Инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и с проектите на оперативни програми за периода 2014-2020 г.

Политиката на сближаване на ЕС за периода 2014-2020 г. чрез Общата стратегическа рамка на практика осигурява единен източник с насоки за всички пет европейски фонда (ЕФРР, ЕСФ, Кохезионен фонд, ЕЗФРСР и ЕФМДР). Националните, регионални и местни власти, спазвайки принципа на партньорство, използват тази рамка като основа за изготвяне на стратегия за Споразумение за партньорство, поемайки ангажимент за принос към постигането на общоевропейските цели в стратегия „Европа 2020" и Стратегията на ЕС за Дунавския регион. Предвид заключенията от анализа на различията, потребностите за развитие и потенциала за растеж в Споразумението за партньорство на България, са формулирани четири стратегически взаимно-допълващи се приоритети за финансиране: три по направленията на стратегията Европа 2020 за приобщаващ, интелигентен и устойчив растеж; един с хоризонтален характер; както и едно стратегическо териториално измерение:

1) *Стратегически приоритет 1: Образование, квалификация и заетост за приобщаващ растеж*
2) *Стратегически приоритет 2: Научни изследвания, иновации и инвестиции за интелигентен растеж*
3) *Стратегически приоритет 3: Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж*
4) *Стратегически приоритет 4 (хоризонтален): Добро управление и достъп да качествени обществени услуги*

Стратегическо измерение (териториално): Пространствено измерение и политики за местно развитие:

a) интервенции според спецификата на териториите (градовете, селските райони, териториите, зависими от рибарството, територии с туристически потенциал);
b) допълнително териториално измерение на секторните политики при програмирането, приложимо в различна степен за всички приоритети за финансиране (напр. здравна, образователна, социална, екологична инфраструктура от регионално и местно значение).

Стратегическата рамка на ОПР на община Созопол (2014-2020 г.) е хармонизирана с посочените цели.

При разработването на ОПР и по-конкретно при определяне на мерки и проекти за изпълнение са заложени като източници на финансиране оперативните програми, както и другите програми и инструменти, финансирани със средства от ЕС за периода 2014-2020 г., с който

съвпада и периода на програмиране на ОПР. При това са отчетени заложените в Споразумението за партньорство и в програмите приоритети и процедури, които биха могли да допринесат за изпълнението на плана. Имат се предвид следните програми:

- ✓ *Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020*
- ✓ *Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура" 2014-2020 – доколкото финансираните проекти засягат общинската инфраструктура*
- ✓ *Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020*
- ✓ *Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020*
- ✓ *Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020*
- ✓ *Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020*
- ✓ *Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014- 2020*
- ✓ *Програма за развитие на селските райони 2014-2020*
- ✓ *Програма за морско дело и рибарство 2014-2020*
- ✓ *Програми за Европейско териториално сътрудничество*

Съответствие с Националната програма за развитие на България 2020

Представлявайки интегриран рамков документ, който очертава политиките за развитие на България за периода до 2020 г. в пълно съответствие със стратегията Европа 2020, Националната програма за развитие България 2020 обхваща пълния спектър от действия на правителството за социално-икономическото развитие на страната. Програмата служи за отправна точка при разработването на програмни документи за целите на достъпа до конкретен финансов ресурс. Програмата поставя постигането на три основни цели:

1) *Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.*
2) *Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката, качествената и здравословна околна среда за населението.*
3) *Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.*

За постигането на целите са определени осем приоритета на националната политика за развитие:

1) *Подобряване на достъпа и качеството на образованието и обучението, както и развитие на качествените характеристики на работната сила.*
2) *Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.*
3) *Постигане на устойчиво интегрирано развитие и използване на местния потенциал.*

4) *Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.*
5) *Подкрепа на иновационните и инвестиционните дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.*
6) *Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.*
7) *Енергийна сигурност и независимост, повишаване на ресурсната ефективност.*
8) *Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.*

Чрез изпълнението на плана най-съществени ще бъдат ефектите по отношение качеството на образованието, обучението и характеристиките на работната сила, намаляването на бедността и насърчаването на социалното включване, както и подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари. Повишаването на конкурентоспособността на икономиката ще бъде по-скоро резултат от подпомагането на устойчивото развитие на местния бизнес и привличането на външни инвестиции, отколкото от дейностите, свързани с НИРД, поради ограничените възможности за развитие на иновациите на територията на община Созопол.

Съответствие с Националната програма за реформи (2011-2015 г.)

Национална програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) е изготвена в изпълнение на одобрената от Европейския съвет през юни 2010 г. стратегия „Европа 2020" и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, т. нар. „Европейски семестър". Програмата е насочена към ключови въпроси с приоритетен характер, като изхожда от текущите нужди и предизвикателства пред малка и отворена икономика като българската, която с цел да успее по-бързо да се възстанови от последиците на кризата, следва изцяло да преориентира политиката си към повишаване на конкурентоспособността, така че в максимална степен да се възползва от икономическото възстановяване на своите основни търговски партньори. Предвид изходната позиция на страната е твърде трудно да се определят само няколко приоритетни области, където да бъдат насочени усилията на икономическата политика. И все пак като такива биха могли да бъдат посочени:

1) *По-добра инфраструктура - по-добра свързаност с Европа, устойчиви и конкурентоспособни региони, с достъпни услуги и по-добра свързаност помежду им и с по-слабо развитите територии, запазване и утвърждаване на българското културно-историческо наследство и природно богатство;*
2) *Конкурентоспособна младеж - намаляване на дела на рано напусналите училище, увеличаване броя на младите хора, завършили висше образование, стимулиране на младите учени, реализация на младите хора в България;*
3) *По-добра бизнес среда в ЕС - най-ниска данъчна тежест за бизнеса и домакинствата в ЕС, по-висока заетост, повече инвестиции (вкл. в НИРД и иновации), фискална стабилност;*

4) *По-голямо доверие в държавните институции – ефективна съдебна система и гарантиране на върховенството на закона, защита на интересите на гражданите и бизнеса, социална справедливост и сигурност.*

Общинският план за развитие акцентира върху всички приоритетни области.

Съответствие с Националната концепция за пространствено развитие (2013-2025)

Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) е средносрочен документ с период на действие от 2013 до 2025 г., който цели да подпомогне правилното насочване на средствата по оперативните програми в следващия програмен период от 2014-2020 г. към зони с натрупани диспропорции, но и към такива с най-подходящи условия и неизползван потенциал. В документа са отчетени най-важните приоритети в транспортно-комуникационната и инженерно-техническата инфраструктура, които са от изключително значение за обвързаността на страната със съседните страни и региони и за отварянето на страната към глобализиращия се свят. Съгласно избраната визия са очертани следните стратегическите цели на НКПР:

1) *Стратегическа Цел 1 "Интегриране в европейското пространство";*
2) *Стратегическа Цел 2 "Полицентрично териториално развитие";*
3) *Стратегическа Цел 3 "Пространствена свързаност и достъп до услуги";*
4) *Стратегическа Цел 4 "Съхранено природно и културно наследство";*
5) *Стратегическа Цел 5 "Стимулирано развитие на специфични територии" (крайбрежни Черноморски, крайбрежни Дунавски, планински гранични и периферни);*
6) *Стратегическа Цел 6 "Конкурентноспособност чрез зони за растеж и иновации".*

Стратегическата рамка на общинския план за развитие ще адресира в пълна степен посочените стратегически цели.

Съответствие с Националната стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.)

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия и неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране. С оглед на изходното състояние са определени четири стратегически цели:

- ✓ *СЦ 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.*

- ✓ *СЦ 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал*
- ✓ *СЦ 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество*
- ✓ *СЦ 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.*

Стратегическата рамка на ОПР на община Созопол (2014-2020 г.) ще допринесе за постигането на всички посочени цели.

Съответствие с Регионален план за развитие на Югоизточен район 2014-2020 г.

Регионалният план за развитие е основен интегрален документ, определящ средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на Югоизточен район, той е насочен към преодоляване на вътрешнорегионалните различия в степента на социално-икономическото развитие в района, както и на междурегионалните различия с останалите райони в Европейския съюз в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Планът очертава основните характеристики на района, включително и на община Созопол, определя проблемите и предизвикателствата за развитието му и предоставя анализ на състоянието и потенциала на района по отношение изпълнениението на националните цели, дефинирани в Националната програма за реформи на Република България 2014-2020 г. Планът предвижда стратегия за развитие на района, като определя визията, целите и приоритетите за развитие, които от своя страна са отразени и в ОПР за община Созопол, като част от Югоизточен район. Визията за развитие на района е дефинирана в плана:

Югоизточен район – привлекателно място за живот и бизнес, със съхранено природно и културно наследство, ефективно използващ своя потенциал за постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие със затвърждаване на традициите си в туризма и енергетиката.

На тази основа е разработена и визията за развитие на Община Созопол в ОПР за следващия седемгодишен период.

Съответствие с Областна Стратегия за развитие на област Бургас (2005 - 2015 г.) и междинната оценка за изпълнението му

Посоченият документ цели главно да спомогне за превръщането на областта във водещ туристически, индустриален, образователен и културен център със запазено природно и историческо наследство и си поставя следните стратегически цели:

1. *Създаване на условия за развитие на отрасли и дейности, осигуряващи устойчив икономически растеж на област Бургас*
2. *Стратегическа цел 2: Подобряване на жизнената среда, чрез стимулиране развитието на човешкия потенциал за повишаване реализацията, заетостта и доходите на населението*
3. *Стратегическа цел 3: Развитие на вътрешнорегионалното и трансгранично сътрудничество за постигане на балансирано развитие и обособяване на област Бургас като представителна външна граница на ЕС*

Общинският план за развитие на община Созопол пряко допринася за постигане на целите на областната стратегия, като отчита в пълна степен посочените приоритети за развитие и интегрира решенията на областната стратегия на местно ниво.

Приемственост с Общински план за развитие на община Созопол за периода 2007-2013 г.

Общинският план за развитие се явява продължение на осъществяващата се в момента стратегическа политика на общината. В този смисъл той ще надгражда Общински план за развитие на община Созопол за периода 2007-2013 г., като бъдат взети предвид изводите от Актуализацията на плана и от Оценката за изпълнение на плана, която се извършва в рамките на същия проект.

III. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

1. Обща характеристика на общината

Община Созопол е разположена в Югоизточния район от ниво 2, Бургаска област. Заема територия от 526,97 км², в южната част на Бургаския залив, в полите на Странджа. Основна черта на съвременния й облик е рекреационният туризъм. Класирана по реализирани нощувки и приходи, община Созопол трайно отстоява пета позиция в националния туристически пазар. Близостта до гр. Бургас облагодетелства общината както по отношение на туристическите потоци, така и в реализацията на инвестиционни инициативи. Старинният Созопол е културния "репер" на южното Черноморие. Освен с уникалната атмосфера от експонираните хилядолетни пластове на много култури, той привлича и с битието си на средище за съвременното българско изкуство. Контактът с морето се осъществява чрез пристанища и пристани за рибарски лодки. Живописният бряг с богати композиции от уютни заливи и плажни ивици (над 1100 дка). Вътрешността е съчетание от равнинни, хълмисти и ниско-планински терени. Почвено-климатичните комплекси са благоприятни за селско стопанство, но съвременното му развитие е далеч под ресурсния капацитет. Силно доминиращ в общинската икономика остава ваканционният морски туризъм.

1.1. Географско положение и територия

Карта 1: Административно деление на област Бургас

Община Созопол е разположена в централната източна част на Бургаска област. Тя граничи на юг с общините Приморско и Малко Търново, на изток – със Средец, на североизток – с Камено, а на север – с Бургас. Източната и североизточна граница на община Созопол е Черно море. Нейният район е характерен с двете си съставни територии - крайбрежието, обхващащо отрязъка между нос Атия и Маслен нос и равнина, която в южна посока постепенно преминава във възвишенията на Странджа. От общо 51-километровата брегова ивица - 17.1 км са заети от пясъчни плажове.

В границите на общината влизат землищата на градовете Созопол и Черноморец (с решение на Министерския съвет от 2.12.2009 г., в сила от 11. 12 с.г. село Черноморец става град) и на десет села: Равадиново, Атия, Росен, Равна гора, Крушевец, Зидарово, Присад, Габър, Вършило и Индже войвода. В 5-километровата крайбрежна ивица са разположени град Созопол и селата Равадиново, Атия и Черноморец. В активната крайбрежна територия се намират 1/3 от селищата на общината с общо 7876 жители, което представлява почти 2/3 от постоянното население на общината. Общата площ на територията на община Созопол е 480 067 дка, което представлява 6,6% от територията на област Бургас. След референдум,

проведен на 23 август 2009 година, жителите на село Извор избират да преминат от Община Созопол към Община Бургас. Село Извор вече е извадено от пределите на Община Созопол. Промяната е с указ № 121 от 10 май 2010 г. на Президента на Републиката.

1.2. Регионални връзки

Град Созопол отстои на 30 км от областния център Бургас - най-големият и най-важният икономически и транспортен център в Бургаски (Странджански) черноморски район. За развитието на международния туризъм, от съществено значение е близостта на общината до световно известните дестинации като Гърция и Турция, както и връзките по море със Средиземноморието. Излазът на Черно море повишава транспортно-географско и туристическо значение на общината. Контактът с морето е оползотворена предпоставка за развитието на туризма, пристанищното дело и риболова. Атрактивните природни и стопански условия са били и продължават да бъдат фактор за концентрация на население и стопански дейности в крайбрежната ивица на общината.

Ключово значение за достъпността на общината има панорамния път Е-87 (Констанца – Варна – Бургас - Малко Търново – Истанбул). Републиканската пътна мрежа на територията на общината се състои от един първокласен път I-9, който е част от европейската пътна мрежа и в частност, от път Е-87. Дължината му на територията на общината е 24 км. Следващият по значение е третокласният път III-908 (Бургас - Росен - Веселие) с дължина 31 км. Общинската пътна мрежа е 109,9 км. Освен общото й незадоволително състояние, релефните препятствия са довели до липсата на преки връзки между всички селища на общината. Връзката с вътрешността се реализира чрез обходи чак през гр. Бургас. Неравностойната достъпност е бариера не само за ежедневието на хората, но и за оползотворяването на туристическия и други стопански потенциали на вътрешността.

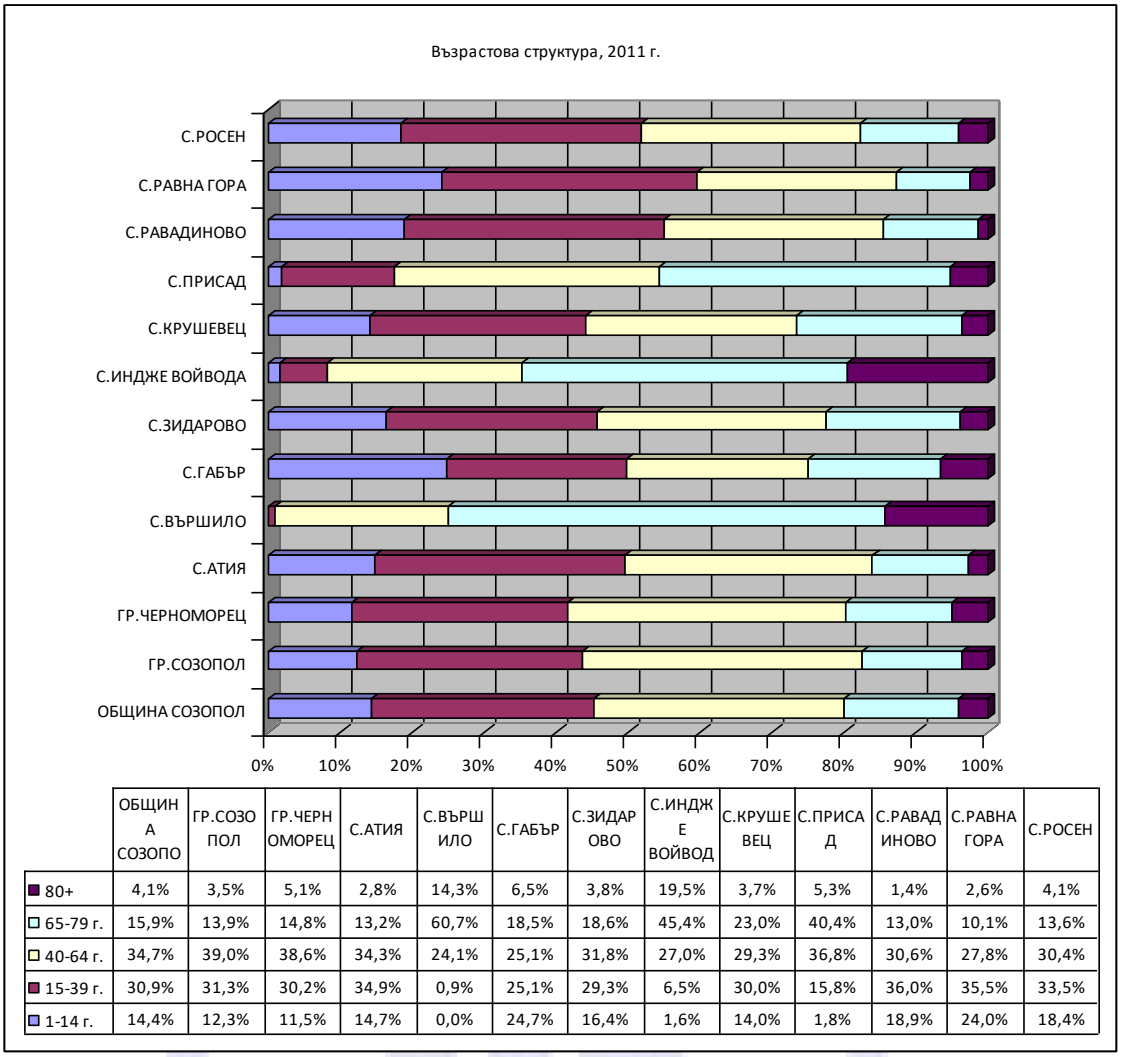
Основната морска инфраструктура е пристанище Созопол, което отдавна е загубило някогашното си регионално значение за пътнически превози. Използва се изключително като риболовно пристанище, за развлекателно-туристически пътувания и като главно яхтено пристанище. Пристани за рибарски лодки има в гр.Созопол и гр. Черноморец, а при ваканционно селище Дюни функционира второто в общината яхтено пристанище.

С пълното изграждане на АМ Тракия и чувствително подобрената достъпност, се създадоха предпоставки не само за увеличаване на туристическите пътувания, но и за привличане на инвестиции в алтернативни сфери, допринасящи за устойчиво развитие на общината и редуциращи риска от сътресение при упадък на туризма

1.3. Селищна структура и урбанизационни процеси

Демографската маса от 12543 жители (2012 г.) е разпределена в общинския център – гр.Созопол (4244 жители), гр. Черноморец (2036) и 10 села. Общинският център и гр.Черноморец попадат в категорията “много малки градове”. Според класификацията на урбанистичните центрове в Национална концепция за пространствено развитие на България, 2013-2025 г., гр. Созопол е център от предпоследно, четвърто ниво, но се намира на границата между 4то и 5то ниво и според бъдещото си развитие нивото може да бъде променено. В

групата на селата има само две от категорията "средни", 4 са "малки" и 4 - "много малки" села. За разлика от много други общини, Созопол още няма напълно или почти обезлюдени села, но същевременно не е избягнал повсеместното застаряване на населението и силно деформираните възрастови структури в периферните села на общината.

	ОБЩИНА СОЗОПО	ГР.СОЗОПОЛ	ГР.ЧЕРНОМОРЕЦ	С.АТИЯ	С.ВЪРШИЛО	С.ГАБЪР	С.ЗИДАРОВО	С.ИНДЖЕ ВОЙВОД	С.КРУШЕВЕЦ	С.ПРИСАД	С.РАВАДИНОВО	С.РАВНА ГОРА	С.РОСЕН
80+	4,1%	3,5%	5,1%	2,8%	14,3%	6,5%	3,8%	19,5%	3,7%	5,3%	1,4%	2,6%	4,1%
65-79 г.	15,9%	13,9%	14,8%	13,2%	60,7%	18,5%	18,6%	45,4%	23,0%	40,4%	13,0%	10,1%	13,6%
40-64 г.	34,7%	39,0%	38,6%	34,3%	24,1%	25,1%	31,8%	27,0%	29,3%	36,8%	30,6%	27,8%	30,4%
15-39 г.	30,9%	31,3%	30,2%	34,9%	0,9%	25,1%	29,3%	6,5%	30,0%	15,8%	36,0%	35,5%	33,5%
1-14 г.	14,4%	12,3%	11,5%	14,7%	0,0%	24,7%	16,4%	1,6%	14,0%	1,8%	18,9%	24,0%	18,4%

Източник: НСИ, преброяване 2011 г.

Градът е функционален, но не и пространствен център на общината. Формират се два района с контрастни различия – "крайбрежен" и "вътрешност". Периферното разположение на общинския център, ниският клас пътища и липсата на "мрежови" пътни връзки, затрудняват достъпността му от централната и югозападната част на общината. Преобладаващите релефни особености (ниско-планински и хълмист пресечен терен) предопределят сравнително рядка, но равномерна селищна мрежа. Естествено ненаселени остават само Медни рид и части на планина Босна.

Източник: Актуализация на ОПР Созопол за периода 2012-2013 г.

Средната селищна гъстота в община Созопол (2,2 селища на 100 км2), е над два пъти под тази за страната (около 5). Отчитайки и демографската маса, гъстотата на населените места в крайморската част е с много по-благоприятни измерения. Средното отстояние между населените места е около 5 км, което би било добра предпоставка за формиране и функциониране на една жизнена териториално-селищна общност, ако се реализират липсващите пътни връзки.

По степен на урбанизация (50,1% градско население), община Созопол е значително под средната стойност за страната - 70%. Останалата демографска маса от 49,9% е разпределена в равномерна мрежа от села. Икономическият им облик (с изключение на крайбрежните) е селскостопански, с подчертан натурален характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваща жизнена кариера на млади хора.

Обслужващите функции са съсредоточени изключително в общинския център и по крайбрежието като цяло. Структурата на първичния социален сервиз е почти огледален образ на категорията селища и възрастовия профил на населението им. В половината села не функционират училища, в много от тях няма и лекарски практики. Центърът компенсира с пълен набор от добре развити услуги на селищно и общинско ниво, но със затруднен пространствен достъп от вътрешността. По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики - всички са електрифицирани и водоснабдени (но тези от вътрешността са с

остър недостиг на вода), в почти всички[1] отсъства канализация. Сравнима е и благоустроеността на уличната мрежа - някога изградена с трайна настилка, сега е повсеместно в лошо състояние. Обобщената оценка за град Созопол по този показател би била мозайка от нормален стандарт на благоустроеност (преобладаващ) и недоизградени или амортизирани зони.

По отношение на териториалното развитие, трудно могат да бъдат идентифицирани белези на силна пространствена обвързаност между селищата в границите на общината. Такава обвързаност съществува в източната част на общината. Туристически и съпътстващи обслужващи дейности създават силни функционални и пространствени връзки между двата града и селата Атия, Равадиново и Росен. Към тази общност може да се присъедини и с. Равна гора. Отдалечените селища от западната част на общината са пространствено обвързани помежду си, но не и с общинския център. Селата Крушевец, Зидарово и Присад са по-близко до областния център гр. Бургас, отколкото до гр. Созопол. Същото се отнася и за с. Габър - то е по-близо до гр.Средец. Селата Вършило и Индже войвода са „усамотени" в крайната югозападна част на общината, в подножието на Странджа планина.

Като физическа структура, селищната мрежа е сравнително добре развита, балансирана тъкан върху цялата територия на общината. Дисбалансът се дължи на достъпността, на демографските и функционалните характеристики. Общината има нужда от целево създаване на вторичен опорен център – "балансьор" в западната си част[2].

Оползотворяването на природните ресурси в община Созопол е едностранчиво. Благодатният природо-климатичен комплекс на крайбрежието се експлоатира все по-интензивно за морски рекреативен туризъм. Водният транспорт, риболова и аквакултурите са "странични ползвания" на морето. Натискът на урбанизацията и неадекватната техническа инфраструктура застрашават баланса на природните компоненти, а от там и рекреационните качества на средата в тази зона. Желаните насоки за развитие на крайбрежната зона са:

- Превес на качественото, а не на количественото натрупване на антропогенни елементи (изпреварващо изграждане на инфраструктура, опазване и облагородяване на естествените ландшафти, ограничаване на строителната експанзия – особено хаотичната, дисперсната);
- Връщане поне на част от земеделската земя в тази зона към селскостопански производства – природни паузи с добре стопанисвана земя повишават и рекреативната стойност и атрактивност на зоната;
- Постигане на съотношение 3:1 на "зелено" спрямо "сиво"[3] строителство.

Вътрешната зона е пренебрегната, полуизоставена. Картината е подобна в много други селски и полупланински райони, но тук като че ли е утежнена от наличието на по-атрактивната алтернатива на аграрните дейности – услуги в туризма. Добре известна е несравнимо по-високата доходност от хотелиерство и ресторантьорство. Но вместо изграждане на симбиоза

[1] *Изключението е с.Равна гора, където е реализиран ВиК проект по ПРСР, включително и ПСОВ.*

[2] *Предложеният в ОПР Созопол 2007-2013 вторичен център се счита за удачен и за лансиране в новия план. Това е с.Зидарово .*

[3] *Метафора за означаване на строителство с бетон и асфалт.*

туризъм-земеделие, тилът на крайбрежната зона остава носталгичен спомен за активно природо-ползване. Вместо мрежа от модерни ферми и малки предприятия за преработка, там цари атмосфера на "доизживяване" и малки натурални стопанства. Усилията за включване на природното и културно наследство в туристически продукти, са все още спорадични и неподкрепени от цялостна общинска и още по-малко, държавна политика.

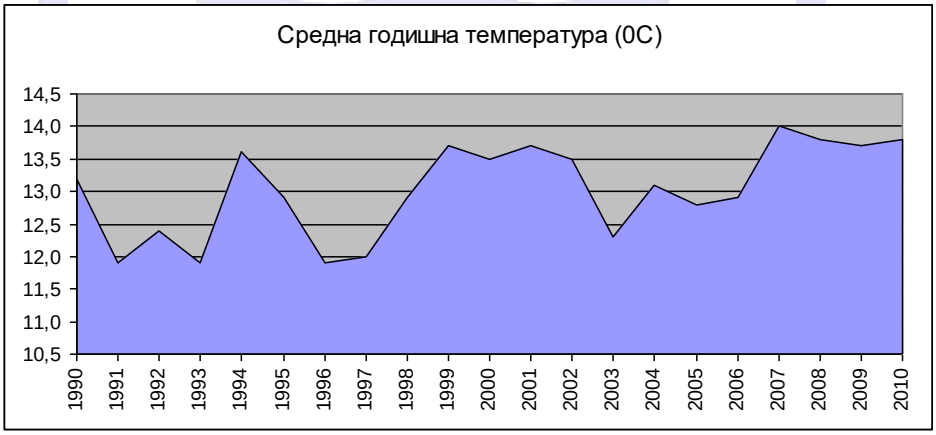
Желаните насоки за оползотворяване на природния потенциал във вътрешната зона на общината са:

- Премахване на пречките от раздробената собственост на земя и земеползване;
- Привличане на външен капитал (включително средства от донорските фондове на ЕС[4]) в ефективни аграрни производства и преработка на суровините им;
- Превръщане на вътрешната зона в развит тил на крайбрежието, осигуряващ храни и обогатяващ туристическото предлагане край морето;

1.4. Климат

В района на Созопол климатът е умереноконтинентален, върху който се усеща влиянието на Черноморския басейн, което е предпоставка за целогодишна влажност на въздуха. Влияние оказват и теченията от Средиземно море. Същевременно за района са характерни сравнително малко валежи и продължителни засушавания. Средногодишните количества на валежите са около 494 л/м^2. Лятото е дълго и топло (средноюлска температура +27°C), есента мека, а зимата топла, но ветровита (средноянуарска температура +6°C). Средногодишните температури са по-високи отколкото тези за страната – около 13,5 С, като липсват резки големи температурни амплитуди.

фигура 1. Средна годишна температура в община Созопол[5]

[4] *Например, по ПРСР 2014-2020 и Тематична подпрограма за развитие на малки земеделски стопанства в Република България - 2014-2020 г.*

[5] *Източник: План за устойчиво енергийно развитие на община Созопол 2013 – 2020г.*

През зимния сезон преобладаващи са северозападните и югозападни ветрове, което влияе негативно на рекреационните възможности за развитие през този сезон. През лятното полугодие преобладават източните ветрове, свързани с дневния морски бриз. Влиянието му се усеща в ивица до 40 км суша, т.е. в почти цялата територия на общината. Макар и с по-слабо климатично влияние, нощният бриз (от сушата към морето) е сред характерните климатични фактори. Средната му скорост (1-2 м/сек) е значително под тази на дневния бриз (3-6 м/сек). Тези фактори създават добри предпоставки за развитие на рекреационен туризъм през лятото за по-голям период от време.

Комбинацията облачност – слънчево греене корелира с тази на температурата и ветровете. Друг характерен елемент на на района е слънчевото греене, с действителна продължителност от 2100 до 2200 часа годишно.Максимумът на облачността е в периода ноември-февруари (средно 70%). През пролетта количеството й плавно намалява и през лятото достига минималните стойности от 26% до 28%. Средният годишен брой на ясните дни е 82, с максимум през лятото (15 дни месечно) и минимум през зимата (февруари - 2.7 дни). Между април и септември греенето достига до 60% през деня, което превръща Созопол в един от най-слънчевите райони на България. Това създава отлични предпоставки за хелиотерапия в продължение на 6 месеца годишно.

1.5. Морски бряг и релеф

Релефът на територията на община Созопол е разнообразен с редуване на равнинен, хълмист и нископланински релеф. Крайбрежието е силно разчленено с ритмично редуване на скален бряг с плажни ивици и многобройни заливи[6] и съчетава комплекс от морски тераси със слабо вертикално разчленение. Естествен делител на крайбрежна и полуострови[7] (до 2 км вътрешна част е Медни рид (с най-висока точка - вр. Бакърлъка, 376 м). Нагънатата брегова линия оформя силно вдадени в морето) със система от множество острови и скални образувания (подводни и надводни). Територията във вътрешността е също разнообразна - речни долини, платовидни тераси и силно разчленени нископланински склонове (Босненски рид с вр. Босна - 454 м). Обща характеристика на релефа е силната му разчлененост. Тя е благоприятна за формиране на атрактивни ландшафти (и включването им в туристически продукти), но затруднява изграждането на пътната инфраструктура и развитието на мащабно ефективно земеделие.

Около 30% от бреговата ивица е заета от пясъчни плажове (17,1 км). Разположението им в дълбоки, естествено защитени заливи, обуславя постоянната им площ (независимо от дин амиката на бреговата линия). Това създава благоприятни предпоставки за привличане на туристи през летния сезон. Освен прилежащите скални участъци, атрактивността на плажовете се засилва и от естествени дюни образувания в тилната им част3. Освен с високите си качества (уютност/защитеност, лесна достъпност, красиви природни рамки, разнообразие, фин пясък и т.н.), значимостта на плажните ресурси се изразява и в чисто количествени параметри:

[6] *Атия, Созополският, Кавациte, Алепу и др.*
[7] *Чукаля, Атия, Св. Никола, Акра, Созополският, Буджака, Буруна и др*

таблица 1: Параметри на плажовете и дюните на територията на община Созопол

ПЛАЖНИ ИВИЦИ/ПЛАЖОВЕ	Площ общо дка	плаж	дюни
парк Росенец, залив Атия	14	14	0
Вромос, залив Вромос	204	204	0
гр. Черноморец, залив Св.Никола	39	39	0
къмпинг "Черноморец"	29	29	0
къмпинг "Градина"	139	4	135
къмпинг "Златна рибка"	70	6	63
Св.Марина	12	12	0
Централен плаж - Созопол стар град	18	18	0
Харманите - Созопол нов град	40	26	14
Каваците	100	4	96
Алепу	238	172	66
Републикански плаж "Герена"	209	10	199
ОБЩО	**1111**	**537**	**574**

Източник: ОПР Созопол 2008

Пределен капацитет на созополските плажове е около 67 000 човека (едновременно ползване), изчислено на база на минималната норма - 8 м2/човек. През последните години се наблюдава и изключително тревожната тенденция за застрояване на част прилежащите към плажните ивици терени. Такива случаи могат да се забележат край къмпингите „Градина", „Златна рибка" и „Каваците", както и в зоната на плажа „Харманите" – Созопол нов град.

1.6. Природни ресурси

а. Води

Факторите, които оказват влияние върху формирането и режима на водите са климата, фактори на постилащата повърхнина – релеф, геоложки строеж и скален състав, почвена и растителна покривка; и хидрографските особености на речните басейни. Антропогенната дейност също въздействат върху регулиране и формиране на водния оток.

През територията на община Созопол протичат множество малки реки - гъстотата на речната мрежа е над 1,62 км/кв.км за водосбора на р. Факийска и до 2-3 км/кв.км за водосбора на р. Дяволска.

фигура 2. Речна мрежа на община Созопол

Най-голямата река - Факийска, извира от Странджа, западно от връх Кервансарай. Във водосбора й са изградени шест малки язовира, като два от тях са снети от отчет. Изграден е изравнител при Раков дол с обем V = 3 000 000 куб.м за водоснабдяване на "Промет" ЕАД, чието потребление възлиза на 10 млн. куб.м годишно. На водосбора на реката има 2425 дка напоявани площи. Във водосбора на р. Изворска са изградени два малки язовира, от които се напояват 850 дка площи. Освен това с течащи води се напояват 1950 дка. Повърхностните води са като цяло с ограничен дебит и подчертана сезонност.

№ по ред	Язовир	Землище	Водни обеми			Напоявана площ		
			Общ	Мъртъв	Полезен	Обща	Грав.	Помпено
			$м^3.10^3$	$м^3.10^3$	$м^3.10^3$	дка	дка	дка
1	2	2	4	5	6	7	8	9
	Община Созопол							
1	Юрта	Зидарово	250	15	235	150	150	-
2	р. Селска	Габър	130	30	100	200	200	-
3	Кайлъ дере	Извор	284	28	256	350	350	-

4	Хур дере	Извор	170	19	151	500	500	-
5	Крива круша 1	Черномор ец	150	10	140	500	-	500
6	Крива круша 2	Черномор ец	121	10	111	500	-	500
7	Синя вода	Равадино во	28	5	23	150	150	-
8	Габера	Равадино во	130	19	111	350	350	-
9	Факуда	Равадино во	121	11	110	578	430	58
10	До гробищата	Равна гора	250	10	240	750	-	750
11	Студена вода	Росен	222	22	200	750	-	750
12	Крушевец	Крушевец	300					

Източник: Стратегия за устойчиво развитие на земеделието в област Бургас 2013 г.

Подпочвените води в общината са малко и се използват главно чрез каптиране на извори с неголям дебит - от 0.1 до 5 л/сек. Ивицата на североизток от селата Росен и Равадиново, както и на запад от с. Вършило и на северозапад от с. Присад е напълно лишена от подпочвени води. Най-богати в това отношение са терасите на р. Ропотамо, районът на юг от гр. Черноморец и на север от мина Росен, както и около езерото Алепу.

Морските води имат решаващи рекреационни функции и по-ограничена стопанска роля (риболов, аквакултури, воден транспорт). Ключов проблем е опазването на чистотата им, особено в прибрежната зона.

Като цяло районът страда от недостиг на вода поради засушаванията през последните 15 години. Поради ниския воден дебит на реките няма изградени водни електрически централи. Липсват и геотермални извори, които може да се използват като източници на възобновяема енергия.

b. Почви

Почвените видове на община Созопол са разнородни и покриват почти цялата класификация за България. Канелени горски и излужени канелени горски почви са разпространени около гр. Созопол и в землищата на с.с. Равна гора, Зидарово, Габър и Вършило (върху хълмист и полу-хълмист релеф). Псевдо-подзолисти горски почви има около с.с. Росен, Индже войвода и Крушевец (върху терени с равнинен и полегат релеф). Смолниците са представени най-вече в

ниските подножия в землището на с. Присад. Ливадни почви са характерни за речните долини в землищата на с.с. Равадиново и Зидарово. Ливадно-блатни и блатни почви са най-широкоразпространени в речните устия. Черноземи има само в землището на с. Индже войвода. Разнообразието на почвените комплекси предлага и широк диапазон на аграрни дейности – от пасищно животновъдство, до слети култури, трайни насаждения и зеленчукопроизводство. Като цяло, естественото плодородие на почвите е средно до високо.

c. Флора и фауна

Флората в района се характеризира с Био-разнообразие и специфика. Обособяват се две различни зони – крайбрежна и странджанска. В крайбрежната зона вирeят типично средиземноморски растителни видове, някои от които са уникални за българската природа.[8] Особено богати на редки и ендемични видове са горите на странджанската част.[9] Като цяло, естествената растителност има повече рекреационни, познавателни, и т.нар. средообразуващи функции. Преобладаващото стопанско ползване на горите се изразява в добив на дървесина.
Специфична е и фауната, особено в странджанската зона, формирана от няколко различни климатични влияния. Много от видовете, населяващи Странджа, са национални ендемити, някои от които още не са проучени. Районът е характерен с особено големи популации на влечуги. Разнообразни и осезателни са и популациите на бозайници и птици. Рибната фауна на морето също е белязана с разнообразие, но популациите на шелфовите видове прогресивно намаляват, а миграционните се задържат за все по-кратко време в обичайните коридори.

d. Поземлени ресурси

Общата площ на територията на община Созопол е 588024 дка[10], което представлява 6,8% от територията на област Бургас. Структурата на поземлените ресурси по видове територии е както следва:

фигура 3. Разпределение на територията в община Созопол

[8] *Грипа, зеленика, ксеротревни формации, редица едногодишни луковични растения*
[9] *Странджанска зеленика, странджански дъб, понтийско бясно дърво, странджанска боровинка, дива мушмула, лавровишня, горун, източен бук, ксеротермни церово-благунови гори, лонгозни гори и др.*
[10] *Източник: Областна стратегия за развитие на област Бургас 2005-2015г – данни към 31.12.2000 г.*

Тревожна е констатацията, че средно 70% от земеделските територии са изоставени. Причините за това са комплексни и валидни за цялата страна. При отсъствие на целенасочени държавни мерки, перспективата в земеползването и състоянието на земеделските земи е песимистична – увеличаване на изоставените земи, продължаващо раздробяване, засилване на тенденцията към малки натурални стопанства.

Горските територии включват площта на Държавния горски фонд, и заемат 247987 дка (48,5% при средно за страната 33,6%). Населените места и другите урбанизирани територии заемат 9914 дка (1,8% при средно за страната 5,0%). От тях, 7648 дка са в регулациите на населените места, 281 дка промишлени и складови зони, 410 дка курортни комплекси, 1462 дка застроени обекти извън регулация и 113 дка гробищни и извън-селищни паркове. Останалите категории (водни течения и площи, инфраструктура, добив на полезни изкопаеми и ТБО) формират дял от 3,7%.

Структурата на поземлената собственост към 2000 г. е както следва:

Частна	29,8%
Държавна	39,2%
Общинска	16,7%
На рел.орг.	0,1%
Друга	14,1%

Държавната собственост включва земите на Държавния горски фонд, Държавния поземлен фонд, част от териториите на населените места и водните течения и водните площи, кариери, депа за промишлени отпадъци, непригодни земи, републиканската пътна мрежа, и др. Общинският поземлен фонд се състои от ниви, мерите и пасищата, полските пътища и прокари, язовири, канали, езера, блата, непригодни земи, депа за отпадъци, общинската пътна мрежа и др.

2. Социално-икономическо развитие – обща характеристика

Икономическият профил на община Созопол се характеризира главно с развитие на сектор Туризъм, фокусиран почти изцяло върху предлагането на моно-профилен продукт, а именно – морски туризъм. Основавайки се на този единствен силно развит отрасъл, голямо присъствие на територията на общината в периода до 2008 г. имат и свързаните дейности и услуги като строителство, операции с недвижими имоти, транспорт. Към настоящия момент, се наблюдава застой в строителството и операциите с недвижими имоти, поради настъпилата през 2008 г. икономическа криза. Общината има добре развита мрежа от образователни заведения, които обаче не предлагат възможности за високо образование и квалификация на населението.

Социалните и здравни услуги също са добре развити като все още се забелязват проблеми по отношение на достъпността на жители на отдалечените югозападни селища на общината. Техническата инфраструктура е добре развита по отношение на електроснабдяването, водоснабдяването и телекомуникациите. Съществува добре изградена междуселищна пътна инфраструктура като голяма част от общинските пътищата са силно амортизирани и се нуждаят от рехабилитация и ремонти. В процес на изпълнение са мерки за рехабилитация и доизграждане на канализационната инфраструктура, както и за изграждане на Пречиствателна станция за отпадъчни води за гр. Созопол и гр. Черноморец.

Основни фактори в развитието на общината са богатите туристически ресурси (природни и антропогенни) и близостта до областен център (гр. Бургас) с добра достъпност по суша, въздух и вода. Те са определили структурата на общинската икономика - туризмът и свързаните с него дейности.

По своите макроикономически показатели област Бургас, част от която е и община Созопол, се развива с темпове под средните за страната, но над средните за Югоизточен регион.

фигура 4. БВП на глава от населението в България 2009 – 2011 г.

	2009 г.	2010 г.	2011 г.
БЪЛГАРИЯ	9 007	9 359	10 248
Югоизточен район	7 424	7 625	8 374
Област Бургас	8 064	8 082	9 277

Източник: НСИ

Общата макроикономическа среда, че до 2008 г. се наблюдава ръст на БВП както на национално, така и на областно ниво. Тенденцията се обръща в периода след 2009 г., когато под влиянието на световната финансово-икономическа криза, ръстът на показателя е отрицателен. Слабо подобряване на макроикономическите показатели се забелязва от 2011 г.

Концентрацията на ресурси и дадености по крайбрежието води до изключително силно изразен дисбаланс в развитието на общината, превръщайки отдалечените от морето селища в територии с нарушена демографска структура и значително по-нисък социално-икономически статус на населението. Въпреки това, тези райони съдържат потенциал за развитие на различни от туризма сектори от местната икономика и за намиране на алтернативни икономически опори на общината.

2.1. Структура на икономиката, процеси, проблеми

Секторната структура на наетите лица показва водещото място на третичния сектор (сектора на услугите) със 74,5% от всички заети на територията на общината, което е пряко следствие на спецификата и традициите на местната икономика и трудови ресурси. В резултат на тази специализация, във вторичния сектор на индустрията са ангажирани едва 20% от наетите лица, като повече от половината от тях са в строителството. Първичния сектор има дял от едва 5,5% (над средния за страната), като над половината от наетите са ангажирани в рибното стопанство. В абсолютно изражение, броят на наетите лица в първичния сектор е твърде малък (216 души). От тези заети по-малко от 100 са в селското стопанство, което не позволява ефективното му развитие, както и на свързаната с него хранително-вкусова промишленост. Същевременно, община Созопол разполага с необходимите природни ресурси, а структурата на нейната икономика би могла да се подобри значително при развитието на отрасъла.

фигура 5: Заети по сектори към м. февруари 2011 г. в община Созопол

Източник: НСИ

Тази структура е недостатъчно балансирана за постигане на гъвкав пазар на труда и диверсификация на икономиката, което е в основата за постигане на устойчив икономически растеж. Наложително е да се търси разнообразяване на заетостта (алтернативи на туризъм и връзка между туристическия и земеделския сектори), за да може да се отговори на новите реалности и тенденции на пазара на труда, произтичащи от глобализацията и динамиката на икономиката. При разпределението по отрасли, челните места логично са за под-секторите свързани с туризма - "Хотели и ресторанти" с 13,1% от наетите лица, "Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети" с около 19,2% и „Строителство” с 12,1% от наетите.

Сериозен е делът и на заетите в държавното и местното управление – 13,8%. За сравнение, в добивната промишленост през 2011 г. са наети едва 0,3%, а в образованието, здравеопазването, социалните дейности, културата и спорта – 5,4%. Също така, твърде скромен е делът на заетите в преработващата промишленост – едва 7,2%, или 282 души.

Основно предизвикателство пред бъдещото развитие на общината е намирането на най-подходящия катализатор за увеличаване темпа на растеж и за разбиване на монопрофилността на местната икономика. Към момента туризмът не може да осигури желания устойчив ръст на местната икономика. Предвид наличните ресурси и все още живи традиции, усилията би следвало да се насочат към последващо развитие на собствения потенциал, който освен в развитието на различни от морския форми на туризъм и повишаване качеството на предлаганите услуги, е най-голям в селското и рибното стопанство, както и свързаните с тях производства (хранително-вкусовата промишленост). Местната икономика би могла пълноценно да експлоатира природните дадености и чрез близостта до туристическия пазар да развие силен отрасъл.

2.2. Предприемачество и развитие на МСП

В периода 2008 – 2012 г. общият брой на активните стопански субекти, опериращи в община Созопол бележи ръст. Това се дължи предимно на липсата на големи предприятия и големия брой самонаети в сектора на услугите. Най-голям е делът на функциониращите микропредприятия, а броят на фирмите с повече от 50 заети лица остава много нисък.

таблица 2. Брой на активните стопански субекти на територията на община Созопол

Община Созопол	2008	2009	2010	2011	2012
Брой нефинансови предприятия – общо, в т.ч.:	**792**	**851**	**896**	**903**	**1009**
с до 9 заети лица	749	813	863	869	972
с 10 - 49 заети лица	35	32	28	29	33
с 50 - 249 заети лица	6	..	4	4	3
над 249 заети лица	..	..	..	..	..

Източник: ТСБ - Бургас

Разпределението на активните фирми по отрасли не претърпява съществено изменение през последните години. Обяснимо с оглед специализацията на общината в туризма, водещо е мястото на отраслите от сектора на услугите. На първо място е "Търговията и обслужването", на следващо място е под-сектор "Хотели и ресторанти", а на трето място се нарежда „Транспортът”. Делът на фирмите от Преработващата промишленост и Селското стопанство остава незначителен.

2.3. Промишленост

Промишлеността е традиционно слабо представена в община Созопол. През последното десетилетие се забелязва увеличаване на количествените показатели, което се дължи на стабилизираните и разширяващи се позиции на преработващата промишленост. Необходимо е да се предприемат мерки за стимулиране на местното производство с цел превръщането му в развит отрасъл на местната икономика. Това не е самоцел, а стратегическа потребност от балансиране на икономическата структура на общината, от внасяне на липсващ елемент за нейната устойчивост и привлекателност.

Добивната промишленост е представена от ДОО "Черноморец" (гр. Черноморец) - произвежда мраморни, гранитни и керамични изделия за строителството. Лесно реализира продукцията си в активните строителни пазари по крайбрежието, в т.ч. и борсовия пазар в Бургас.

Преработващата промишленост е представена от производство на хранителни продукти (главно рибо-преработка) и производство на дървен материал и изделия от него. През последните години се отбелязва спад в промишления риболов и преработката на рибни продукти[11], но едновременно с това и развитие на аквакултурите. За производството на дървен материал липсват конкретни данни, освен броя на наетите, който е почти 50% от тези в преработващата промишленост.

Потенциал за увеличаване и разнообразяване на възможностите за заетост в общината е развитието на производства, които съчетават ново технологично равнище и оползотворяват местните ресурси. Такава роля би изиграл изграждането на малък Индустриален парк в с. Зидарово за привличане на инвестиции в мощности за преработка на земеделска продукция от района. Това би означавало създаване на повече възможности и намаляване на рисковете пред местната икономика.

2.4. Строителство

Строителният сектор е един от структуроопределящите за икономическия комплекс на общината до 2010 г. Въпреки настъпилия период на известно инвестиционно затишие в резултат от икономическата криза и до момента на територията на общината продължават да се реализират инвестиции, които са били започнали в предходните години. Изключително показателен за значимостта на отрасъла е обемът на въведените в експлоатация жилища и жилищни сгради в периода 2010 - 2012 г.

[11] *На територията на община Созопол функционира ЕТ "Рибекс" за преработка на рапани, както и цех "Созопол" на рибо-преработващата фабрика "Атлантик" ООД - Бургас. Други фирми, които работят в този подотрасъл са "Пасифик стар" АД и "Делта индъстри" ООД.*

таблица 3. Основни характеристики на жилищния фонд и въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища в община Созопол

Показател	Мерна единица	2010	2011	2012
Жилищен фонд				
Жилищни сгради	Брой	6692	6878	6916
Жилища	Брой	14065	11089	11647
Полезна площ	кв. м	969606	806686	857599
Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища				
Сгради	Брой	56	77	40
Жилища	Брой	718	776	561
Полезна площ	кв. м	60311	64665	51085
в т.ч. жилищна	кв. м	35764	40132	31144

Източник: НСИ

Както е видно от представените данни, секторът вече постепенно намалява дела и значението си за местната икономика, което води след себе си и структурни промени в заетостта. Навременното пълноценно развитие на други сектори от икономиката на общината, би компенсирало известен спад в строителната продукция и би дало нови възможности за заетост и преквалификация на някои от заетите в строителството.

2.5. Аграрен сектор

Селското стопанство е било добре развито до началото на прехода, но сега е загубило голяма част от позициите и структурното си значение за икономиката на общината. Независимо от водните дефицити и засушаванията, природният комплекс е благоприятен за развитието на балансиран и ефективен аграрен сектор. В действителност, растениевъдството е моно-профилно а животновъдството - слабо и натурализирано. Въпреки тенденцията от последните години за уедряване (комасация) на част от поземления фонд и оползотворяване на една значителна част от поземления ресурс, все още голяма част от земеделските земи пустеят, трайните насаждения (с изключение на лозята) са почти изоставени, а хидромелиоративните съоръжения са разрушени.

а. Растениевъдство

Земеделската земя е основно частна собственост и се стопанисва от арендатори, земеделски кооперации и частни стопани.

Основна култура е пшеницата, следвана от слънчоглед и ечемик. Фуражните култури са с незначителни площи. Добивите са около средните за съответните култури, стабилни и с добро качество. Преобладаващото производство е върху окрупнени площи, с добра агрикултура, но сравнително стар машинен парк. Пшеницата от района е утвърден търговски продукт с добра реализация.

Трайните насаждения са представени предимно от лозя и малко овощни градини.

Лозовите насаждения са концентрирани в землищата на селата Габър, Зидарово, Крушевец, Присад, Равадиново и Черноморец. Овощни градини са останали само в землището на с. Зидарово (130 дка) и то предимно амортизирани. Разширяването на площите с трайни насаждения е възможно и необходимо.

Производството от зеленчуци остава далеч под местния потенциал и потребности, особено в туристическия сезон. Съхранената природна среда в района и гарантираният пазар (от туристическото присъствие) са чудесни предпоставки за развитие и на биологично земеделие (при възстановени възможностите за напояване на земите).

b. Хидромелиорации

На територията на Созополска община има изградени напоителни системи, включващи язовири, водохващания, канали, водопроводи, помпени станции. Трудно е да се направи цялостна оценка на сегашното им състояние, но важен е фактът, че част от съоръженията не се стопанисват и използват отдавна. Язовирите са в относително добро състояние и се стопанисват и поддържат от Общината.

Поливното земеделие е една от решаващите предпоставки за изграждане на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор. Поливните съоръжения и площи в общината би трябвало да се възстановят. Допълнителен мотив е създаването на шанс за устройването на "туристически чифлици" (навлизащ продукт в туристическото предлагане) и развитието на биологично земеделие (вкл. като част от туристическа анимация).

c. Животновъдство

Животновъдството е дребно, съсредоточено в частния сектор и полу-натурализирано. Традиционни за общината са говедовъдството, овцевъдството и свиневъдството. В момента броят на отглежданите животни и производството на животинска продукция са намалели многократно в сравнение с годините преди прехода. Говедовъдството се развива изцяло в дребни (с 1-3 крави) и няколко средни ферми (5-10 крави). Подобни са и характеристиките в отглеждането на останалите животни (овце, кози, прасета, птици). Те допълват фонда на малките натурални и полу-пазарни стопанства. Отсъствието на условия за спазване на хигиенните стандарти при пазарно-ориентирана продукция е стагниращ фактор за разширяване и специализация на тези стопанства.

Пчеларството също е застъпено и носи характеристиките на описаните по-горе производства - дребно, полу-натурално. Независимо от увеличаването на пчелните семейства, отсъствието на близко предприятие за разфасовка и търговия с пчелни продукти[12], затруднява контрола върху качеството и пазарната им реализация.

Животновъдството е далеч от оптималния си капацитет. Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микроикономика. На този фон, основният извод е, че конкурентоспособността на аграрния сектор е ниска. Без целеви субсидии, фермерите не

[12] *Както и за преработка на восък и производство на восъчни основи*

могат да постигнат себестойност, кореспондираща на изкупните цени на преработвателите. Последните носят риска на пазарната реализация и конкуренция. Те са ориентирът и корективът за производителите на суровини. Нереализирани резерви за повишаване на ефективността на сектора са научното обслужване, породния състав, агро-технологиите и агро-мениджмънта.

Научното обслужване на аграрния сектор е незадоволително. На територията на общината няма изградено научно звено. Секторът не разполага с мрежа от продуктови организации, защитаващи интересите на производителите. Изхождайки от сравнително ниската технологична съоръженост, сериозното изоставане от критериите за ефективност (налагани от преработвателите и пазарите), както и комплексните изисквания за качество на ЕС, укрепването на организациите на производителите се превръща в един от решаващите фактори за конкурентоспособността им в новите условия.

2.6. Пазар на земя

До 2010 г. пазарът на земеделски земи в общината беше изключително активен и атрактивен, особено за тези, купувани с цел промяна на предназначението и последващо застрояване. Търсенето преобладаваше над предлагането. През тези години бяха достигнати рекордни цени от 240 000 лв./дка в землището на гр. Созопол. През последните години активността на пазара значително намаля. Същевременно, наблюдава се все по-голяма активност на пазара на земеделски земи с *цел обработване*. Ценовият диапазон е от 300 до 2 000 лв./дка. Най-ниски са цените в с. Индже Войвода, а най-високи - в землищата на Созопол, Черноморец, Присад, Зидарово, Равна гора и Росен. В повечето случаи купувачи са арендаторите и брокери.

Въпреки, че през последните години се наблюдава и стабилен ръст на паричните плащания, както по отношение на плащанията на декар, така и в абсолютно изражение. Все още голяма част от собствениците на земеделски земи предпочитат да реализират собствеността си чрез получаване на рента, а не чрез покупко-продажба. Чрез получаването на доход от земята собственикът има възможност да реализира икономически собствеността си и в същото време да изчака по-добра пазарна цена на земята, за да я продаде.

2.7. Горско стопанство

Основните насоки на организация на горското стопанство в община Созопол са предвидени в лесоустройствените проекти на стопанисващите лесничейства - съобразно функционалното предназначение на групите гори. Отрасълът има следните основни характеристики:

- ✓ Територията на община Созопол е с по-висока лесистост от средната за страната;
- ✓ Общината разполага със значителни по площ защитни и рекреационни гори;
- ✓ Няма единно стопанисване на горския фонд на общината (стопанисва се от две лесничейства и дивечовъдната станция "Ропотамо");

- ✓ Наличие (макар и ограничени) на проявления на водната ерозия. Реална е заплахата от незаконна сеч, развитие на ерозионни процеси в засегнатите горски масиви;
- ✓ Извършването на предвидените в лесоустройствения проект залесявания и реконструкции на насажденията ще се отрази положително както върху екологичните, така и върху стопанските и естетическите аспекти на горския фонд;
- ✓ Правилното извеждане на отгледаните и санитарни сечи ще подобри качеството на горите и здравословното им състояние.

2.8. Инвестиции

Инвестициите на територията на общината са насочени към два основни сегмента. По-голяма част от публичните средства са насочени към подобряване на инфраструктурата, като впечатление правят няколкото големи проекта за рехабилитация на общинска пътна мрежа и подобряване на ВиК инфраструктурата в селищата на територията на община Созопол. Изключително значим проект, който в момента се реализира е Интегрираният проект за водния цикъл на Созопол – I етап, в рамките на който се изгражда цялостна инфраструктура: ПСОВ за градовете Созопол и Черноморец, както и цялостна реконструкция и изграждане на ВиК мрежа в двата града, включително входна помпена станция и дълбоководно заустване на пречистени от ПСОВ води. Инвестицията е на стойност 75 млн. лв., а в процеса на строителство и по време на експлоатацията на съоръженията се откриват и нови работни места.

От друга страна, частният сектор основно фокусира своите инвестиционни инициативи в строителство, реконструкция и експлоатация на различни видове сгради предназначени да обслужват туристическата индустрия. През последните години значително се увеличи броят на хотелите и ваканционните селища. Построени са и много къщи и вили за временно обитаване. Въведени са нови форми на жилища – комплекси, в които отделните собственици имат на разположение поддръжка, предоставена им от специализирани фирми.

Тревожна е тенденцията за изключително ограничени инвестиции в производствени мощности и активи. На територията на общината секторът е изключително слабо развит, а липсата на значими инвестиционни инициативи поставя в сериозен риск цялостната структура както на общинската икономика, така и на заетостта в общината. Притеснителен е и фактът, че няма данни за инвестиции насочени към развойна дейност и повишаване на квалификацията на заетите в производствения сектор.

Преките чуждестранни инвестиции за периода 2008 – 2012 г. са представени на следващата фигура:

фигура 6. Преки чуждестранни инвестиции в община Созопол за периода 2008 – 2012 г.

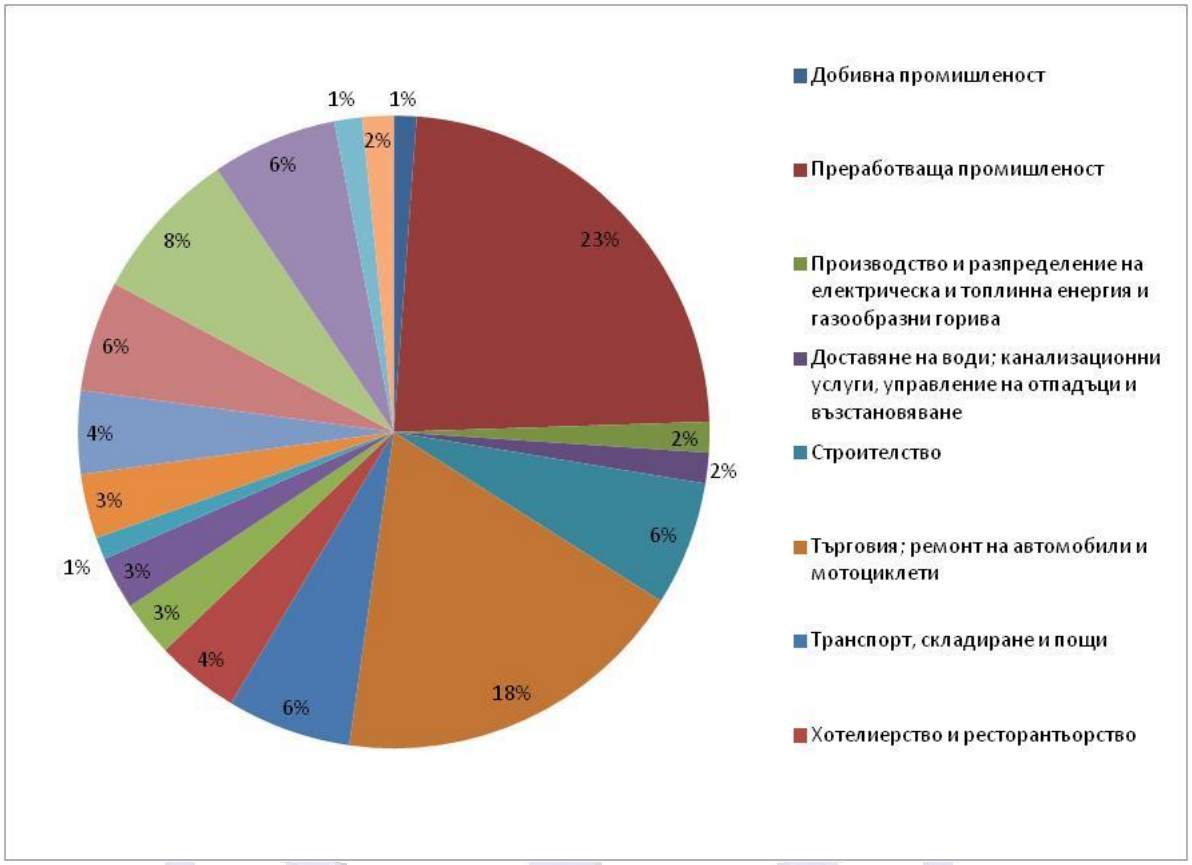

Източник: ТСБ - Бургас

2.9. Заетост и производителност на труда

Подобно на общото за България състояние на трудовия пазар, заетостта бележи стабилен ръст в периода 2001 – 2009 г. след което налице е спад до достигане през 2012 г. отново на средните нива от 2005 г. Най-съществено е увеличението на наетите в отраслите, обслужващи туризма - "Търговия и обслужване", "Хотели и ресторанти". Значително е увеличението и в под-сектор "Добивна промишленост", което също се дължи на туристическото развитие и по-специално, нарастващите нужди на строителството. В номинално изражение, най-голямо за периода е увеличението в под-секторите "Финансово посредничество" и "Строителство". Забелязва се намаляване на наетите в под-секторите "Селско стопанство" и "Преработваща промишленост" - едни от принципно основните на всяка икономика. Този факт не е особено благоприятен за развитието на местната икономика в дългосрочен аспект. Той потвърждава задълбочаващо се едностранчиво експлоатиране на природните ресурси и нарастване на рисковете пред общинската икономика.

фигура 7. Наети лица през 2010 г. по икономически дейности – данни на национално ниво

Източник: НСИ

Характерно за Созопол (както за повечето черноморски общини) е големият дял самонаемане в обслужващата сфера, което е логично с оглед големият брой малки хотелски и търговски обекти. В някои отрасли като "Търговия и обслужване", "Финансовото посредничество" и "Операциите с недвижими имоти", самонаетите са почти колкото наетите. Именно затова, делът на услугите в заетостта е още по-голям, а като се има предвид нерегламентираната икономика и сезонността на сектора, може да се предположи, че през активния сезон заетостта достига 85-90%.

2.10. Туризъм

Туризмът е основен и най-важен икономически сектор в община Созопол - това показват както статистическите данни, така и резултатите от проведеното анкетно проучване на територията на общината във връзка с изготвянето на ОПР 2014-2020 г. Значението на туризма проличава и от факта, че неизменно присъства във визията за развитие на община Созопол:

Очаквано на територията на общината е развит основно летен морски туризъм. В малка степен е развит конгресният и благодарение на значителните усилия на Фондация Созопол[13], както и на съвместната работа на община Созопол, Фондация Созопол, Археологическия музей - Созопол и читалищата в общината - културно-историческият туризъм. В ОПР 2007-2013 г. са заложени няколко мерки за диверсификация на туристическия продукт, но оценката на изпълнението на мерките показва, че нови туристически услуги не са въведени за периода 2007-2011 г.[14] Община Созопол успешно реализира проекти с донорско финансиране в областта на туризма - за периода 2007-2011 г. тя е реализирала 4 проекта за реставрация на етнографски сбирки, паметници на културата, археологически забележителности. През 2013 г. е завършен проектът „Интеграция на културно-историческите ценности и диверсификация на туристическите продукти на територията на община Созопол" на стойност 1 040 786,00 лв., по който е създаден Туристически информационен център (в стария град), ремонтиран е археологическия музей в гр. Созопол и са създадени изнесени експозиции на музея в гр. Черноморец. През 2012-2013 г., по ОПРР е реализиран успешно проект „Изминати/Бъдещи пътища", който цели развитие на устойчив туризъм и създаване на благоприятен имидж на община Созопол чрез организиране на иновативни културни събития. Следва да се отбележи още, че в общината са организирани множество културни и спортни прояви с голям брой участници - културните мероприятия са 212 с общо 30316 участници, а спортните – 130 с общо 7400 участници, но те са концентрирани в летния сезон, т.е. **не допринасят за преодоляване на сезонния характер на туризма**.

Резултатите от проведеното анкетно проучване също показват, че респондентите виждат развитието на туризма в посока неговото **обогатяване и развитие извън летния сезон**, тъй като това ще повлияе положително за намаляването на безработицата през зимата и пролетта и ще увеличи приходите.

Междинната оценка на ОПР показва, че общината поставя силен акцент на развитието на туристическия сектор, но не работи целенасочено за диверсификация на икономиката като цяло и на туристическия сектор в частност, а именно в диверсифицирането са основните

[13] Проекти с донорско финансиране, реализирани от Фондация Созопол: 2003-2004 г. „Създаване и популяризиране на културния туристически продукт в град Созопол чрез реставрация на южната крепостна стена и кула и строителството на обществена туристическа инфраструктура за хора с увреждания"; 2009-2011 г. „Старинен Созопол – Манастир Свети Иван Предтеча – културата през вековете"; По Програма за трансгранично сътрудничество „България – Турция": 2011-2013 г. „Културното наследство на два съседни народа – отворена врата през хилядолетията" и 2012-2013 г. „Създаване на културна мрежа – обединител на две съседни нации" – Източник: Фондация Созопол.

[14] Източник: Междинна оценка на изпълнението на ОПР Созопол 2007-2013 г.

резерви за подобряване на икономическото развитие на общината – намаляване на безработицата и увеличаване на приходите в общинския бюджет.

Диверсификацията, създаването на силен бранд, повишаване конкурентоспособността и изграждането на необходимата за развитието на туризма обща и специализирана инфраструктура **са особено важни** за развитието на сектора в община Созопол и съответстват на основната цел на Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България, хоризонт 2030 г., а именно: **„Утвърждаване конкурентоспособността и ефективността на туристическия сектор на България посредством оптимално използване на наличните природни и антропогенни ресурси в съответствие с пазарните изискванията и потребителските очаквания за устойчиво развитие на туризма".**

Извод:

В община Созопол съществуват множество предпоставки, които позволяват развитието на целогодишен туризъм – такива форми са културният и конгресният туризъм, тъй като те не се влияят от сезоните, за разлика от морския туризъм. Добри са предпоставките и за развитие на селски, еко, ловен и риболовен туризъм. Към момента, междинната оценка на ОПР показва неизпълнение на планираните мерки за развитие на алтернативните форми на туризъм. Тъй като най-силни като образ за България в съзнанието на туристите са морският и културният туризъм, те биха могли да се използват много успешно за налагането на нетрадиционни към момента туристически продукти и услуги чрез съвместно предлагане. По отношение на морския туризъм, би следвало община Созопол да търси позициониране като дестинация за „немасов" туризъм чрез повишаване на качеството на обслужване, подобряване на инфраструктурата, разнообразяване на предлаганите услуги и т.н., което ще доведе до увеличаване на средните приходи от туристоден.

В междинната оценка на **Областната стратегия за развитие на област Бургас** също се посочва като основен недостатък в икономическото развитие сезонния характер на туризма, който се явява структуроопределящ сектор за областта. В междинната оценка специално внимание е отделено на фондация „Созопол", която в рамките на разглеждания период е изпълнила редица проекти с донорско финансиране, допринасящи за постигане целите на ОСР. Същевременно община Созопол е посочена като такава, с основен принос по Приоритет 5 на ОСР: „Развитие на селските райони, горското стопанство, рибарството и аквакултурите.

a. Изпълнение на мерките от ОПР 2007-2013

В периода 2007-2013 г., по Специфична цел **1.2. Развитие на устойчив и ефективен туризъм**, община Созопол е реализирала множество мерки, повечето от които са насочени към разнообразяване на морския ваканционен туризъм. В областта на опазването на културно-историческото наследство се реализират проекти както от община Созопол, така и от Фондация Созопол, но те са съсредоточени в гр. Созопол и гр. Черноморец, а засега обектите с потенциал в селата не се разработват.

Мерките, които касаят развитието на алтернативен туризъм, вкл. селски не са реализирани в по-голямата си част. Неизпълнението касае както инфрструктурни мерки (изграждане на

велоалеи, етнографски комплекси, инфраструктура за екотуризъм край язовирите на с. Равадиново, наблюдателни площадки, заслони, беседки, пейки, места за паленен на огън в защитените зони и др.), така и мерки за повишаване качеството на туристическото предлагане (обучения, проучвания на туристическото търсене и оценка на предлаганите услуги, сдружаване на предприемачите и др.). Не е разработена и общинска програма за развитието на алтернативния туризъм, която да планира, конкретизира и улесни изпълнението и отчитането на конкретни мерки.

По отношение на рекламата и маркетинга, общината е реализирала две трети от заложените мерки. Участието на туристически борси в страната и чужбина повишава популярността на общината, подобрява контактите с партньорски организации в областта на културата, спорта и КИН, и подпомага бизнеса. Слабост на рекламната политика на общината е липсата на уникално лого и слоган, които да залегнат в нейната брандинг стратегия. Разработени са мултимедийни продукти, които обаче не се използват максимално, като има предпоставки за развитието им. Не се извършват маркетингови проучвания на пазара, не е реализирана програмата за визуална информация, ориентация и предлагане в общината. Тези мерки запазват своята актуалност и следва да бъдат реализирани в следващия програмен период. Все още не е създаден единен туристически портал, който да представя комплексно общината и да улеснява потребителите. Информацията относно акуалните събития се публикува на административния сайт на община Созопол.

Най-голямо е неизпълнението на мерките за подобряване на качеството на туристическото предлагане - от 10 мерки са реализирани само 2. С оглед засилващата се конкуренция и стремежа към създаване на продукти с висока добавена стойност, би следвало общината да актуализира заложените мерки и да ги реализира в периода 2014-2020 г.

b. Рекреационни ресурси

Основните *природни туристически ресурси* на община Созопол са свързани с морето. Созополското крайбрежие притежава както общите за цялото Черноморие условия и ресурси, така и специфика, придаваща му екзотика и допълнителна атрактивност. Цялата брегова ивица като че ли е създадена за отдих и рекреация – дълбоки, уютни заливи и плажни ивици се редуват с живописни силуети на клифови/скални участъци. Защитените територии, природните забележителности и зоните с разнообразен релеф във вътрешността на територията на община Созопол са също потенциален ресурс за развитието на алтернативни форми на туризъм.

Състоянието на околната среда в активната туристическа зона е добро, като се изключи стихийното замърсяване с твърди битови и строителни отпадъци в районите на интензивно строителство и концентрирано присъствие на туристи. В допълнение към природните, общината разполага с ценни *антропогенни ресурси* (културно-историческото наследство), най-значимите от които са:

- резерват “Старинен Созопол”;
- остров „Свети Иван” (където е намерено ковчежето с мощите на св. Йан Предтеча) Природен и археологически резерват - най-големият от петте острова по българския

бряг на Черно море. Тук са открити следи от тракийско светилище от VII в. пр. Хр., древногръцки храм, вероятно посветен на Аполон Лечител (V в. пр. Хр.), останки от манастира "Св. Йоан Предтеча", античен фар, руско военно гробище; (По проекта, реализиран от Фондация „Созопол", на острова са възстановени пристаните, за улесняване на достъпа за туристите и са изградени навеси за наблюдение на биоразнообразието на острова)

- Архитектурно-исторически комплекс „Южна крепостна стена и кула" - съчетава елементи от различни епохи - древен кладенец (IV - III в. пр. Хр.); част от ранновизантийска стопанска сграда от V - VI век, в която е представена музейна сбирка; средновековна крепостна стена и кула и прилежащи стопански постройки; изложбена зала за съвременна живопис, скулптура и камерни концерти; реставрирана традиционна къща - архитектурен паметник от XVIII - XIX в.
- древното селище Акра (X в. пр. н.е.), разкрито на нос Акин (в землището на град Черноморец) през 2012 г., където са възстановени част от крепостната стена и три бойни кули;
- Археологически музей Созопол;
- Археологически музей в гр. Черноморец;
- Музей Южна крепостна стена и кула;
- Художествена галерия и др.

Значими за туризма културно-исторически факти са регистрирани из цялата територия на общината, но повечето от тях не са експонирани, т.е. те все още са само потенциален, но не и реален ресурс за туризъм. Между гр. Созопол и гр. Черноморец остава древният тракийски град "Антий" (п-ов Атия), който след реставрация и експониране, би могъл да се включи в туристическото предлагане. Останалата територия на общината също е осеяна от материални следи на минали епохи, свързани с бит, строителство, военно дело, корабоплаване, рударство, религии, погребални обреди. По прилежащия на Созопол „Медни рид" (на турски „Бакарлък") има останки от тракийски крепости – в южните раклонения на рида се намира „Лободово кале" (при село Веселие), а на 5 км. от с. Равадиново – най-добре запазената тракийска крепост в региона - "Малкото кале". Открити са още множество долмени (край с. Росен) и стари рудници. Следи на подобни има и на югозапад, в землищата на селата Габър, Зидарово и Крушевец. Почти край всички села има тракийски надгробни могили, много долмени и древни следи от развитото до скоро в района рударство. В мино селище Атия би могло да се направи Музей на рудите и минното дело - медните залежи в региона са били експлоатирани още от IV-то хил. пр. Хр. и стават причина за създаването на първите поселища на Созополския полуостров[15].

Широко представена в община Созопол е традиционната архитектура в три основни типа - черноморска, странджанска и тракийска къща. Освен комплекса от странджански къщи в с. Индже войвода, добри образци на възрожденски къщи има и в селата Вършило, Зидарово, Извор и Крушевец. За съжаление, повечето са изоставени отдавна и са застрашени от срутване. Въпреки многото досегашни усилия и повишен интерес, богатото и повсеместно разпространено културно-историческо наследство на общината остава далеч под желаните и

[15] *Източник: „Медната планина", сп. „Морски свят, 1988 г., автор: проф. д.и.н. Иван Карайотов, завеждащ Археологически музей Бургас*

възможни нива на опазване и социализация[16]. За експонирането на традиционната архитектура, експониране на традиционните български занаяти и осигуряване атракция за туристите е подходящо в с. Равадиново да се създаде етнографски комплекс.

Със създаването на множество спортни и културни прояви община Созопол обогатява доминиращият морски ваканционен туризъм, развива успешно макар и в малки мащаби конгресен туризъм - през 2013 г. е проведен изключително успешно Балкански конгрес на минералозите. Успешно се развива детския ваканционен отдих. Множеството параклиси и църкви в общината, ведно с откритите през 2012 г. мощи на Св. Йоан Предтеча способстват развитието на религиозен туризъм. Би могло, обаче, да се каже, че завършени самостоятелни продукти за алтернативен туризъм (селски, еко, културно-познавателен, ловен и риболовен) все още не са разработени и не се предлагат активно.

c. Туристическа индустрия

Туризмът е основната опора в икономиката на община Созопол. Заедно със съпътстващите услуги (търговия, транспорт и комуникации), той формира около 65% от приходите и 50% от заетостта в общината[17]. Самостоятелният принос на туризма (хотели и ресторанти) е съответно 34.4% и 30.6%. Основният продаван продукт е "морски ваканционен туризъм", допълнен и анимиран с културно-познавателни програми. Сезонното присъствие на потребители, утрояващи броя на местното население, е още неоползотворен фактор за активизиране на аграрния сектор и хранителната индустрия.

Както по цялото Черноморско крайбрежие, туристическата индустрия на Созопол следва трайна тенденция на бърз растеж през последните няколко години. Тази динамика е мотивирана с увеличени доходи и заетост, но поражда много спорни въпроси и тревоги. Безспорна е само констатацията за голямо количествено нарастване при незначително подобряване на ефективността (и другите качествени аспекти на предлаганите туристически продукти).

Статистистически данни[18]:

През 2012 г. в община Созопол се намират 15% от местата за настаняване на област Бургас.[19] В тях са пренощували 15% от туристите, а реализираните нощувки са 18% от тези в областта, т.е. можем да кажем, че средният престой на туристите в община Созопол е по-дълъг от този на туристите в останалата част на област Бургас. За една нощувка в община Созпол туристите са заплатили средно 42 лв., а в област Бургас средната цена е 39 лв.

Данните са показани в таблица 4.

[16] *Източник: ОПР Созпол (2007-2013)*

[17] *Източник: ОПР Созпол (2007-2013)*
[18] *Източник: ТСБ-Бургас*
[19] *От данните са изключени к.к. Слънчев бряг и к.к. ММЦ Приморско*

таблица 4. Сравнителни данни за област Бургас и община Созопол

Области, Общини	Места за настаняване, брой	Реализирани нощувки, брой		Пренощували лица, брой		Приходи от нощувки, лв.	
		Общо	в т.ч. чужденци	Общо	в т.ч. чужденци	Общо	в т.ч. чужденци
Обл. Бургас	469	3 417 450	2 267 067	608 554	324 080	133 431 496	99 070 989
Общ. Созопол	70	603 654	441 530	88 343	54 946	25 459 000	19 743 000

По данни на ТСБ-Бургас, през 2011 г. на територията на община Созопол са разкрити 61 места за настаняване, а през 2012 броят им е вече 70. Това е ръст от 14 % за една година.

таблица 5. Дейност на местата за настаняване

	2008	2009	2010	2011	2012
Места за настаняване	47	46	45	61	70
Реализирани нощувки	435 689	457 525	511 077	584 873	603 654
в т.ч. от чужденци	280 506	303 047	367 998	424 305	441 530
Пренощували лица - брой	57 032	65 130	66 404	83 668	88 343
в т.ч. от чужденци	31 236	36 004	42 647	50 464	54 946
Приходи от нощувки в хил.лв	11 685	13 962	17 068	21 490	25 459
в т.ч. от чужденци	8 937	11 576	14 614	17 129	19 743

Общо пренощувалите лица през 2008 г. са били 57 032 и нарастват до 88 343 през 2012 г., което е ръст от 55% за целия период. Броят на пренощувалите чужденци в община Созопол расте с бързи темпове – през 2008 г. чужденците са били 31 236, а през 2012 г. вече са 54 946, което е ръст от 76% за целия период. През 2008 г. чуждите туристи са били 55% от общия брой, а през 2012 г. вече са 62% от общия брой на туристите в община Созопол. За периода 2010-2012 г. е характерно нарастването и в броя на българските туристи – от 25 796 през 2008 г. до 33 397 през 2012 г. (Виж фиг. 8)

фигура 8. Пренощували лица 2008-2012 г.

За периода 2008-2012 г. броят на реализираните нощувки бележи постоянен плавен ръст, както е видно от графиката по-долу, въпреки че през 2009 и 2010 г. обектите са съответно с един и два броя по-малко. /Виж фиг. 9/:

фигура 9. Реализирани нощувки в община Созопол 2008-2012 г.

Приходите от нощувки бележат постоянен годишен ръст, както е видно от следващата фигура 10:

фигура 10. Приходи от нощувки в община Созопол

Може да се каже, че ръстът, който отбелязват приходите от нощувки за целия разглеждан период е значителен – от 11 685 000 лв. през 2008 г. те нарастват на 25 459 000 лв. през 2012 г., т.е. бележат ръст от 117 % за периода. Средногодишният ръст за периода е 22%, както е видно от таблицата по-долу:

таблица 6. Средногодишен ръст в приходите. от нощувки

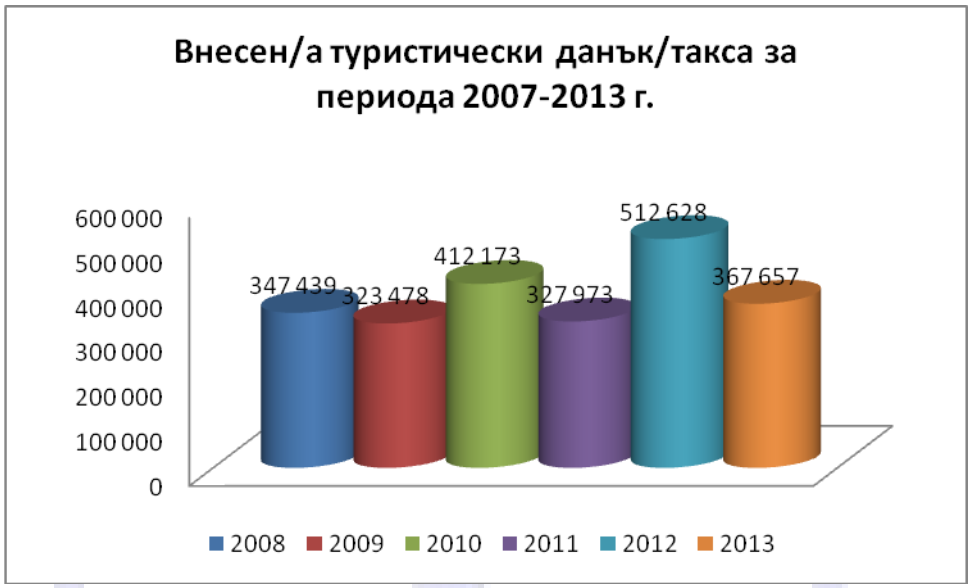
Година	2009	2010	2011	2012	Средно за периода
Средногодишен ръст в приходите от нощувки	19%	22%	26%	18%	22%

Данните[20] относно приходите от туристически такси/данък[21] за периода 2008-2013 г. показват стабилност в годините след Световната икономическа криза от лятото на 2007 г. През 2009 г. спрямо 2008 г. се наблюдава лек спад от 7%, но през 2010 г. се наблюдава значителен ръст от 28% спрямо предходната година. През 2011 г. отново се наблюдава спад от 20% спрямо приходите от 2010 г., но все пак те остават над нивото от 2009 г., което показва сравнителна стабилност. През 2012 г. са събрани впечатляващите 512 628 лв. приходи от туристически данък, които обаче включват освен внесените суми за годината, около 90 хил. лв невнесени

[20] Източник: Отдел МДТ, Община Созопол. Данните по години включват внесените суми за годината, които може да съдържат невнесени суми от предходни периоди, включително лихви.
[21] С промяна в разпоредбите на ЗМДТ (обн. ДВ, бр. 98 от 2010), влязла в сила от 01.01.2011 г. се въвежда „туристически данък", който заменя туристическата такса, събирана по смисъла на Закона за туризма до края на 2010 г.

суми от предходни периоди, включително лихви.. През 2013 г. приходите от туристически данък в община созопол са 367 657 лв. Важно е да се отбележи, че приходите от туристическия данък не следват постоянния ръст на нощувките и приходите от нощувки. Това се обяснява с различните начини на определяне на туристическата такса до 2010 г. и на въвеждането на туристическия данък от 2011 г.

фигура 11. Данъци и такси 2007-2013 г.

Заведенията за хранене и развлечения съответстват на легловата база – както по категория, така и по капацитет. Созополските ресторанти са с призната привлекателност, но се отчита липсата на тематични (с малки изключения) и атракционни заведения. Като цяло, предлаганите дейности за свободното време са ограничени и едностранни. Обобщеният извод от досегашните сондажни проучвания констатира разминаване между представата и очакванията за Созопол като град на културен туризъм и реално предлаганите допълнителни услуги[22].

Изводи:

Въз основа на представените данни, би могло да се предположи, че община Созопол е достигнала максималния капацитет на натоварване на легловата база през летния сезон. От една страна, нарастването на броя на турситите е важно за икономиката на общината, но от друга натоварва околната среда, повишава нивата на шума и усложнява трафика и са необходими мерки за намаляване на отрицателните последствия от туристическата експанзия. **Тъй като Черноморското крайбрежие е основният туристически ресурс на община Созопол, логично е тя да участва в инициативи и партньорства за неговото опазване.**

Към настоящия момент, желаното удължаване на туристическия сезон не е постигнато. Може да се каже, че туристическата инфраструктура като цяло не отговаря на възможностите на

[22] *Източник: ОПР 2007-2013 г.*

легловата база, което е един от факторите за относително ниската степен на използваемост (средно 38%). [23] Преките възможности за алтернативни форми се основават на наличните конферентни зали (с общо 700 места), които макар и разпръснати, са достатъчна база за конгресен/конферентен туризъм, което вече е доказано с редица успешно проведени събития. За успешното развитие на селски и еко туризъм е необходимо изграждане на специализирана инфраструктура, окомплектоване на маршрути и активно предлагане. За успешното предлагане на културен туризъм е необходимо да се работи за подходяща интерпретация и разработване на културно-познавателни маршрути, както и тъй са налице множество обекти за културен туризъм, но липсва активно предлагане.

В този смисъл, изводът от ОПР 2007-2013 г., че са необходими мерки за количествено ограничаване за сметка на качествено усъвършенстване на туристическите продукти се възприема и потвърждава и в настоящия план.

d. Тенденции за развитието на туризма в България, актуални за община Созопол[24]

Като се вземат предвид най-значимите глобални тенденции, които ще формират новата пазарна среда и бъдещето на българския туризъм в периода до 2020 г. и 2030 г. година се откроява необходимост от:

1) Разработване на туристически продукти, подходящи за възрастова категория 65+ като комбинация между специализирани видове туризъм - балнео, културен туризъм, еко и селски туризъм и др.;

2) Акцент в разработването на специализирани туристически продукти, които притежават потенциал за преодоляване на сезонността и създаване на специална емоционална връзка с България;

3) Търсене на възможности за привличане на инвестиции в туризма и предоставяне на инвеститорите на облекчен инвестиционен процес чрез обвързване на съдебната процедура при обжалвания с процент от инвестицията, който жалбоподателя заплаща.

e. Туристическа политика

Политиката по туризъм на общинско ниво се провежда от кмета на общината25 заедно с ръководения от него Консултативен съвет по туризъм. Съветът е консултативен орган към кмета по въпросите на туризма, който „ прави предложения до кмета на общината и дава становища по въпроси, свързани с развитието на туризма на територията на общината, включително за размера на туристическия данък и неговото разходване, и за членството на общината в съответната организация за управление на туристическия район. (чл. 13, ал. 6, т.2)

[23] Източник: ОПР 2007-2013 г.
[24] Източник: Стратегия за устойчиво развитие на туризма, Хоризонт 2030
[25] *Съгласно чл. 12, т.1 и т.2. от Закон за туризма, Обн., ДВ, бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г.*

Кметът разработва Програма за развитие на туризма в общината, която следва да е съобразена с приоритетите на областната стратегия, маркетинговата стратегия на туристическия район и съобразно местните ресурси и потребности. Програмата се обсъжда от съвета и приема от общинския съвет и предвижда мероприятия за[26]:

1) Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти;
2) Изграждане и функциониране на туристически информационни центрове и организация на информационното обслужване на туристите;
3) Изграждане и поддържане на туристически обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината;
4) Организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма;
5) Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината;
6) Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения;
7) Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район;
8) Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти.

Изпълнението на Програмата за туризъм 2007-2013 г. показва постигане на опредлени успехи: фокусиране на усилията към разнообразяване на водещия морски туризъм, опит за диверсифициране с наченки на конгресен/конферентен туризъм, провеждане на множество летни спортни и културни прояви.

В Програмата за развитие на туризма за перидоа 2014-2020 г следва да се обърне внимание на неизпълнените мерки от предходния период и след тяхната актуализация съообразно новите тенденции за развитие на сектора да се заложат мерки, които да способстват развитието на алтернативния туризъм, удължаването на сезона, подобряването на маркетинга и рекламата, стимулиране създаването на браншова организация, стимулиране на партньорството с аграрния сектор, и повишаване квалификацията на заетите в сектора и подобряване на качеството на обслужване и туристическата анимация, подобряване на чистотата и на инфраструрктурата.

f. Туристическо търсене

Проучване на туристическото търсене в община Созопол е извършено при изработването на Програмата за устойчиво развитие на туризма 2009-2013 г. Данните в него показват, че цел на пътуването на туристите е морето, основни мотиви за избора на дестинацията са цената, интерес към дестинацията и препоръка от познати/приятели. Предпочитаните допълнителнии дейности са свързани с риболов, яхтинг, водолазни спортове, екскурзии, практикуване на културен, ловен, спортен, природолюбителски и селски туризъм. Добрите впечатления са свързани с природата и местното гостоприемство, а препоръките – за подобряване на чистотата на плажовете, обслужването, транспортния достъп, качеството на

[26] *Съгласно чл. 11(2) от от Закон за туризма, Обн., ДВ, бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г.*

храната, реда и сигурността, както и по-добро презентиране на общината като туристическа дестинация.

За да се отговоря адекватно на потребностите на туристите и да се планира по-добре развитието на сектора е необходимо да се извършват ежегодни проучвания на потребителското търсене и да се провеждат рекламни кампании на пазари с потенциал.

Изводи и насоки за развитие

- ✓ Община Созопол ще разчита основно на морския туризъм и в бъдещото си развитие като е необходимо повишаване на неговото качество и разработване на допълващи продукти за свободното време, вкл. организиране на екскурзии, ветроходство, водолазен спорт, културни обиколки, посещение в защитени зони и др.;
- ✓ В община Созопол успешно се развива религиозен туризъм, който е основно свързан със светите мощи, съхранявани в местните църкви. Необходимо е разработването на специализирани маршрути с интересна интерпретация и анимация, включващи множеството параклиси и църкви във вътрешността (всички имат лечебно аязмо и са възстановени с общински средства, а в с. Росен е възстановено килийното училище);
- ✓ Община Созопол ще развива занапред и детски ваканционен и спортен туризъм, свързан и с множеството летни фестивали и спортни събития;
- ✓ Спокойната атмосфера в община Созопол, богатото културно наследство и множеството защитени територии дават възможност да се разработват продукти за възрастовата група 65+, като комбинация между културен, селски и еко туризъм –допълващи или морския, или балнеоложкия туризъм, който има добър потенциал за развитие в област Бургас.
- ✓ В Община Созопол са налице всички предпоставки за успешно развитие на алтернативен туризъм (както по крайбрежието, така и във вътрешността). Необходима е координирана политика в няколко сфери – устройство на територията, инфраструктура, екология, инвестиционен маркетинг, туристически маркетинг;
- ✓ Сегашната туристическа индустрия страда от подчертана сезонност, едностранчиво предлагане, не-координирано информационно обслужване, сравнително ниска ефективност;
- ✓ Количествено, туристическата база на общината е достигнала пределите на разумния капацитет на територията. Бъдещото развитие трябва да се фокусира върху качествените характеристики на туристическите продукти (разнообразие, стандарт, специфика) и средата;
- ✓ Почти всички туристически локализации на общината изпитват натиска на строителната експанзия. Инвестиционните инициативи могат и трябва да се пренасочат към други модели и към вътрешността.

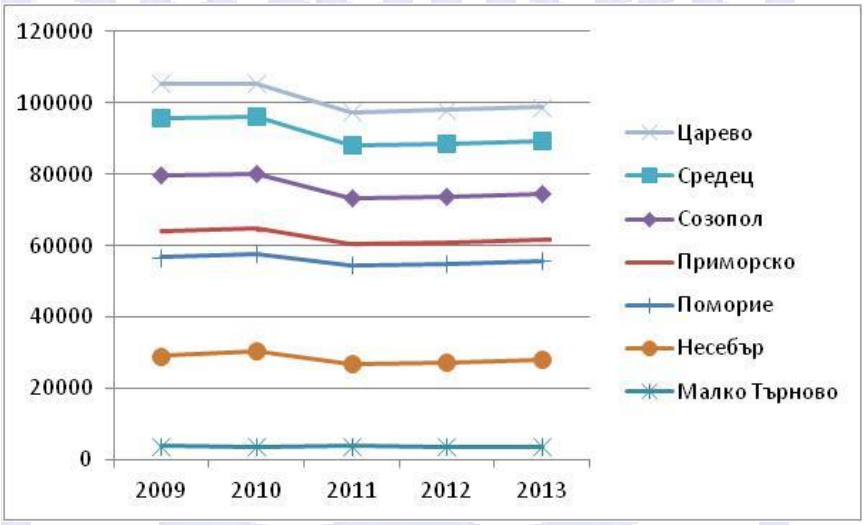
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

3.1. Демографска характеристика и тенденции

а. Количествени характеристики на населението

На територията на малките общини от област Бургас се наблюдава стабилна тенденция за намаляване на населението. Изключения от основната тенденция са повечето черноморски общини, в които се наблюдава ръст, най-вече дължащ се на механичния прираст и стабилизация на населението. Населението на община Созопол намалява значително между 1985 и 2011 г., но от 2012 г. отново се отчита макар и минимален ръст.

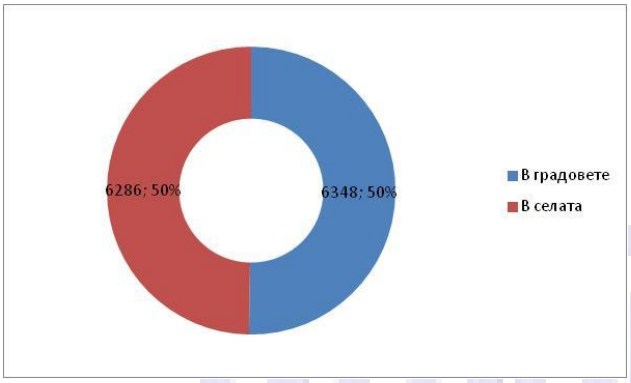
фигура 12. Население в по-малките черноморски общини на Бургаска област (2009–2013)

Източник: НСИ

Постоянното население на община Созопол наброява 12 634 души, което представлява 3 % от общото население на Бургаска област. Созопол е сред общините със силно променлив брой на пребиваващите, свързан със сезонността и мащабите на морския туризъм. Това оказва значително влияние върху потребностите за развитие на социалната и техническата инфраструктура. В демографското развитие на община Созопол се четат три основни периода - нарастване до средата на миналия век, плавно намаление за периода 1956-2001 г. и по-осезаемо намаляване в периода между двете последни преброявания (между 2001 и 2011 г. населението на общината е намаляло с 11,7%, което е по-високо от средните стойности за страната).

фигура 13. Население в градовете и селата в община Созопол към 2013 г.

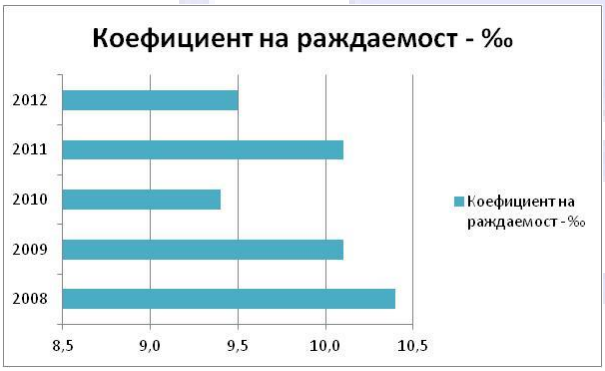
Източник: НСИ

Половината от жителите на общината (50%) обитават двата града – Созопол и Черноморец, като в общинския център е съсредоточена 1/3 от цялото население.

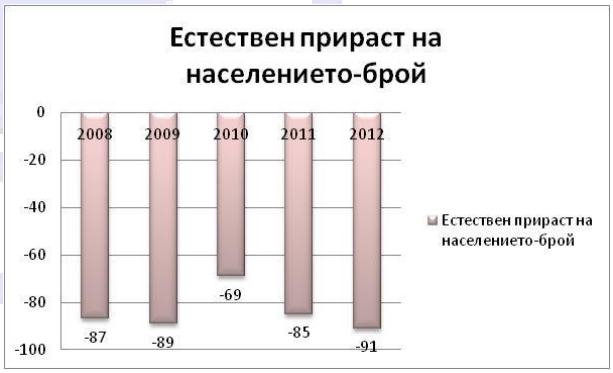
Естественото движение е един от основните фактори за динамиката и възрастовата структура на населението. В периода между 2004 и 2012 г. са се раждали между 113 и 162 деца годишно, като най-висока е била раждаемостта през 2008 и 2009 г., след което отново спада.

Коефициентът на раждаемост се движи около средните стойности за страната, като през 2012 г. е 9,5 ‰. Смъртността е със значително по-високи стойности през разглеждания период (между 200 и 249 души годишно), като най-високи са стойностите между 2006 и 2009 г., след което отново спадат. Коефициентът на смъртност устойчиво се задържа над средния за страната, като за 2012 г. е 16.7‰. Естественият прираст е отрицателен, със значително по-големи отрицателни стойности в сравнение със средните за областта и по-високи от средните за страната.

фигура 14. Коефициент на раждаемост на населението в община Созопол за периода 2008 – 2012 г.

фигура 15. Естествен прираст на населението в община Созопол за периода 2008 – 2012 г

Източник: НСИ

Проследеният механичен прираст е изключително нестабилен. По данни на НСИ, между 2008 и 2012 г., той е бил положителен, като варира между 4,5‰ и 110‰. Данните от текущата статистика, обаче, драстично се разминават с данните от преброяването на населението от 2011 г., което показва сериозни слабости в методологията при определяне на миграционните потоци. По тази причина посочените данни не могат да

бъдат взимани под внимание при анализа на социаликономическото състояние на общината.

Данните за средния брой на членовете на едно домакинство в общината показват стойности много близки до средните за област Бургас и близки, но малко по-високи от средните за страната.

таблица 7. Среден брой членове в домакинство

Среден брой членове на домакинство	
България	2.43
Област Бургас	2.47
Созопол	2.46

Източник: НСИ

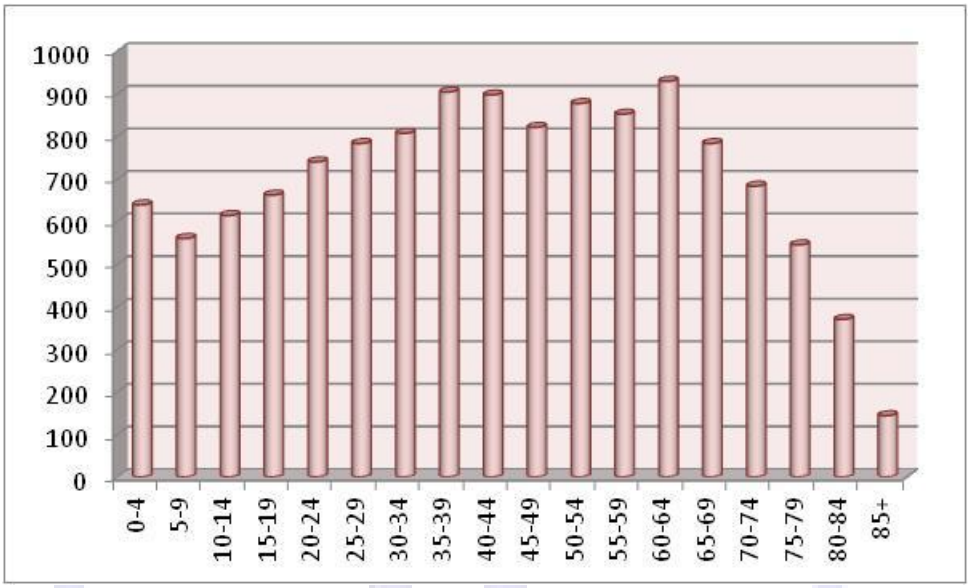
В общината, подобно на тенденцията в област Бургас и в България като цяло, преобладават домакинствата без деца, които в процентно изражение са малко повече от тези в областта и малко по-малко от средните за страната. Точно обратното, домакинствата с едно дете, като процентно изражение са повече от същите за страната, но по-малко от тези за областта, докато домакинствата с три и повече деца показват еднакви нива в община Созопол и областта, но са повече от средните за страната. Това е предпоставка за по-слабо развитие на процесите за застаряване на населението на територията на общината, сравнено със средните темпове за България.

b. Качествени характеристики на населението

От общия брой на населението на община Созопол 6249 души са мъже, а 6385 - жени, т.е. мъжете представляват приблизително 49% от общото население, а жените – 51%. В сравнение с предишни години половата структура се запазва. По отношение на половите характеристики на населението, като негативен фактор може да се отбележи по-слабата икономическа активност и значително по-слабата заетост на жените на територията на общината.

Възрастовата структура на населението към момента все още е относително стабилна, но с ясна тенденция към сериозно влошаване. В общината преобладават жителите на възраст между 35 и 44 години, но много сериозен е делът на населението на 70 и повече години и между 60 и 64 г. Отнесена към делът на лицата между 15 и 19 г., тази група е 1,4 пъти по-голяма, което предполага значително свиване на ресурсите, с които разполага пазарът на работна ръка в близките няколко години.

фигура 16. Възрастови групи в община Созопол към 01.02.2011 г.

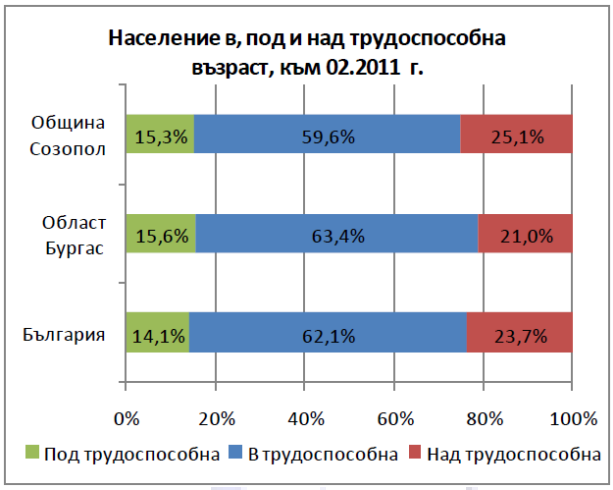

Източник: НСИ

Сравнена с тази на областта и района, възрастовата структура на населението на община Созопол е по-неблагоприятна. В сравнение със средните стойности за страната, позитивна характеристика е по-големият дял население в общината в под трудоспособна възраст, но негатив е по-малкият дял жители в трудоспособна възраст. За периода 2001-2011 г. се очертават следните тенденции:

- ✓ Цялостно намаляване на населението;
- ✓ Намаляване делът на младите хора до 15 г.;
- ✓ Нарастване делът на хората от 15 до 64 г. (от тях основно се формира работната сила);
- ✓ Нараства делът на възрастното население (на 65 и повече години).

фигура 17 Възрастова структура на населението към 01.02.2011 г.

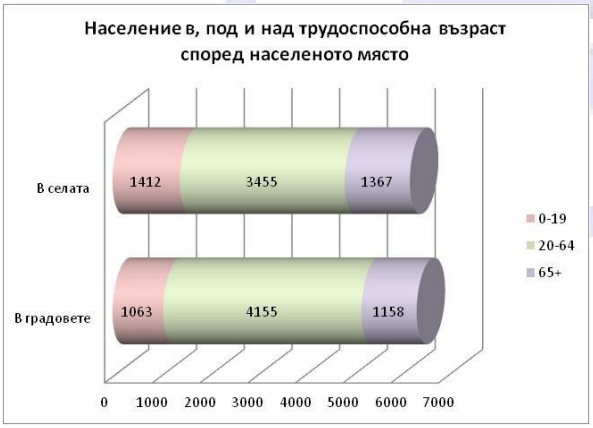
Източник: НСИ

Съотношението между трите основни възрастови групи (под, в и над трудоспособна възраст) за община Созопол е съответно 3:12:5. Делът на младите е 1,67 пъти по-нисък от този на възрастните хора.

По отношение на различията на територията на общината между възрастовата структура в градовете и селата, прави впечатление, че в селата делът на хората в трудоспособна възраст е значително по-нисък от този в двата града.

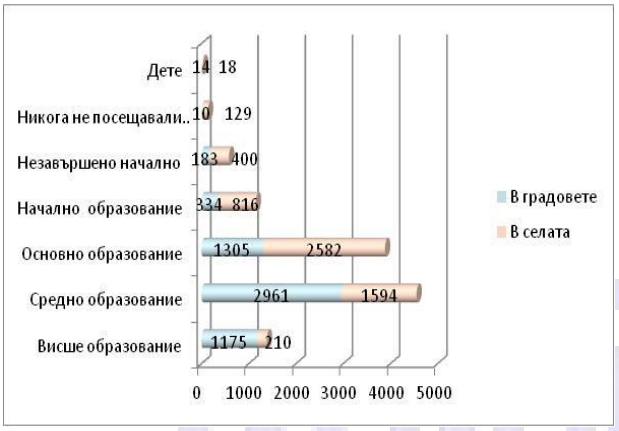
За сметка на това, селата имат по-висок относителен дял деца, но също така и повече жители в над трудоспособна възраст. Основна качествена характеристика на населението е образователното му равнище. За периода между последните две преброявания е регистрирано абсолютно и относително нарастване на лицата с висше, полувисше и средно образование (тенденция, валидна и за областно и национално ниво). През 2011 г., над 50% от жителите на общината на възраст над 7 години са с високо образователно равнище, което остава по-ниско от средните стойности за страната. Същевременно едва 12% от населението на общината е с висше и полувисше образование.

фигура 18. Възрастова структура в градовете и селата в община Созопол към м. февруари 2011 г.

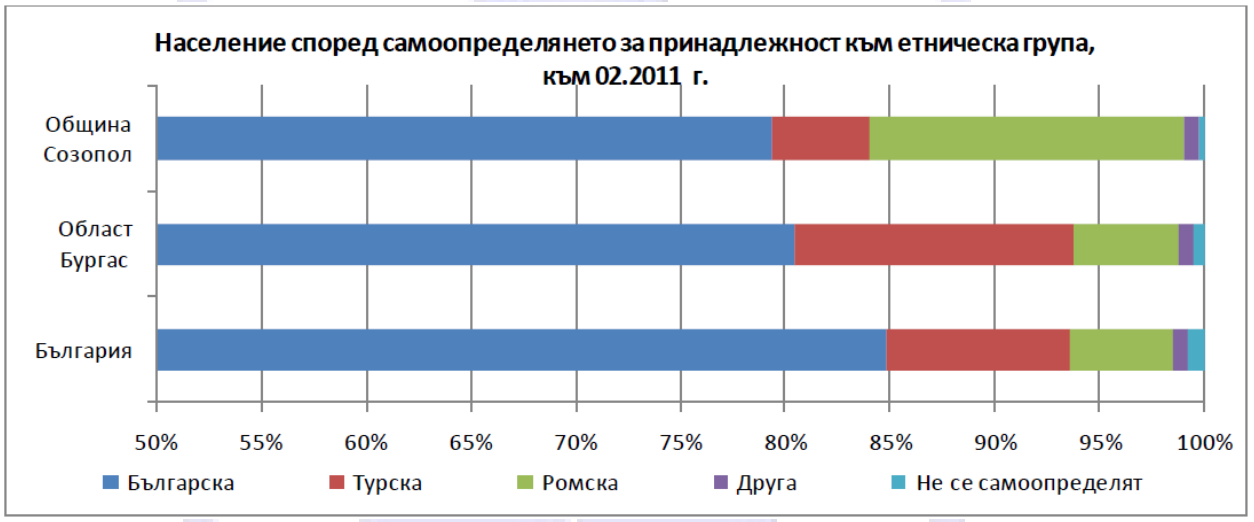
Притеснителна тенденция, която се забелязва е високото ниво на миграция на населението с по-високо образователно равнище, което напуска общината и търси реализация в по-големите градове в страната. Едновременно с това, сериозни проблеми в развитието на местната икономика предизвиква факта, че много малка част от работещите в туризма, селското стопанство и рибарството имат специализирана подготовка. Това е фактор, сериозно ограничаващ производителността на местните предприятия. Важно е да се отбележи също, че подобно на ситуацията в страната, образователното равнище в градовете е значително по-високо от това в селата.

фигура 19. Образователно равнище на населението в община Созопол към м. февруари 2011 г.

Етническият състав на населението, подобно на този в областта и в цялата страна е хетерогенен. Относително по-малък е делът на самоопределилите се като принадлежащи към българската етническа група – 79 % българи, както и този на принадлежащите към турската етническа група – едва 5 %. За сметка на това относително по-висок е делът на самоопределящите се като роми – около 15 %, което е почти три пъти над средните стойности за страната.

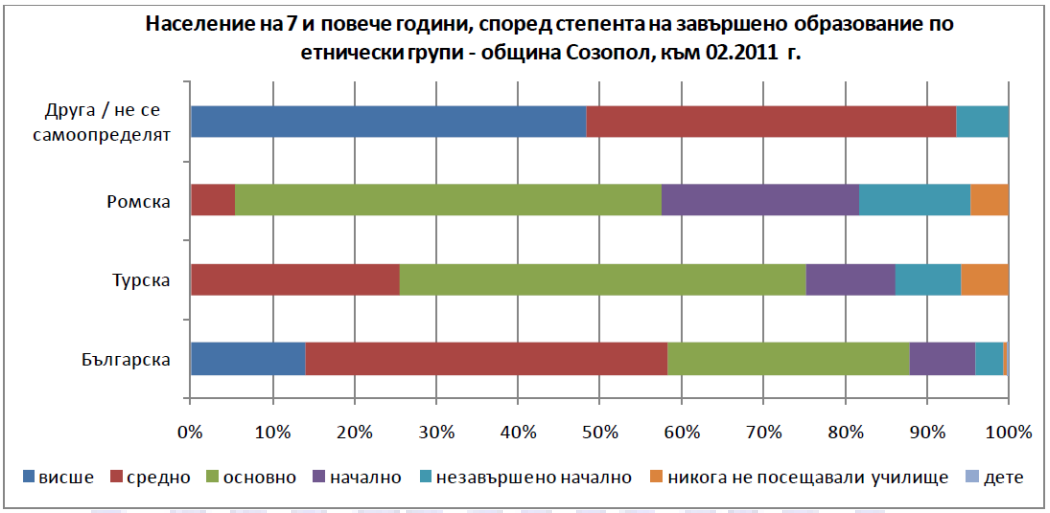
фигура 20. Етнически състав на населението към м. февруари 2011 г.

Източник: НСИ

Изключително показателно за степента на социалната изолация на етническите малцинства е сравнението между образователното равнище на отделните етнически групи. Почти 60% от определилите се като принадлежащи към българската етническа група имат висока степен на образование, като 15 % от тях притежават висше такова. Същевременно сред представителите на турската и ромската етнически групи няма граждани с висше образование, а само 25 % от жителите принадлежащи към турската и едва 5 % от тези принадлежащи към ромската етнически групи имат средно образование.

фигура 21 Образователно равнище по етнически групи

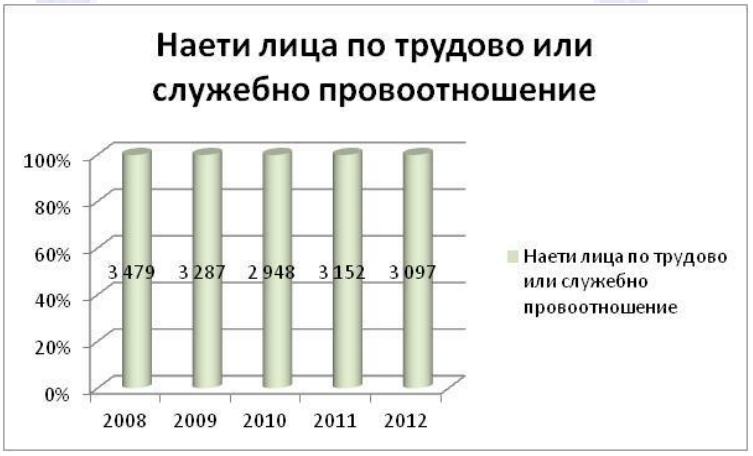
Източник: НСИ

За разлика от етническия състав, вероизповеданието на жителите на общината показва значително по-хомогенни характеристики от средните за България. Източноправославните жители на общината са почти 86 % (средно за страната 76 %), докато втората по значимост религиозна общност – мюсюлманската съставлява едва 3 % от местното население (средно за България – над 10 %), а трета, протестантската – под 2%.

3.2. Заетост и безработица

Наетите лица по трудово или служебно правоотношение в община Созопол към 2011 г. наброяват 3 152 д., което представлява 54,1 % от всички лица на възраст между 20 и 64 г. Прави впечатление, че като цяло нивото на заетостта е сравнително постоянно и за периода 2008 – 2012 г. варира между 2 948 и 3 479 души, като по-високо е в началото на периода, което се дължи на ръста на икономиката в страната като цяло до настъпване на икономическата криза през 2008 – 2009 г.

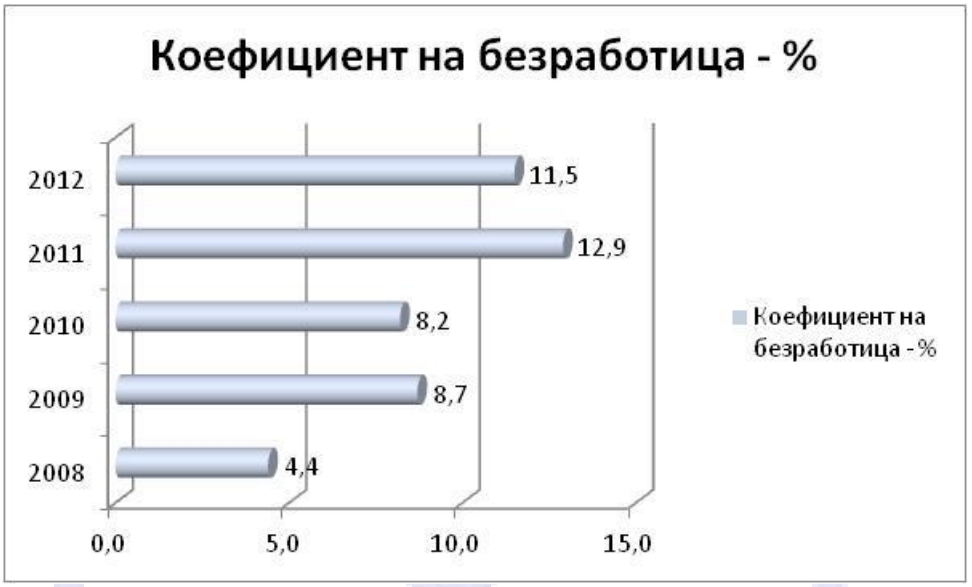
фигура 22. Наети лица по трудово или служебно правоотношение в община Созопол за периода 2008 – 2012 г.

Източник: ТСБ - Бургас

Безработицата в община Созопол постепенно нараства през последните няколко години, като нейният пик е през 2011 г., когато в Бюрото по труда е имало регистрирани 642 безработни за разлика от 2008 г., когато броят на регистрираните безработни лица е 243 или почти 3 пъти по-малко.

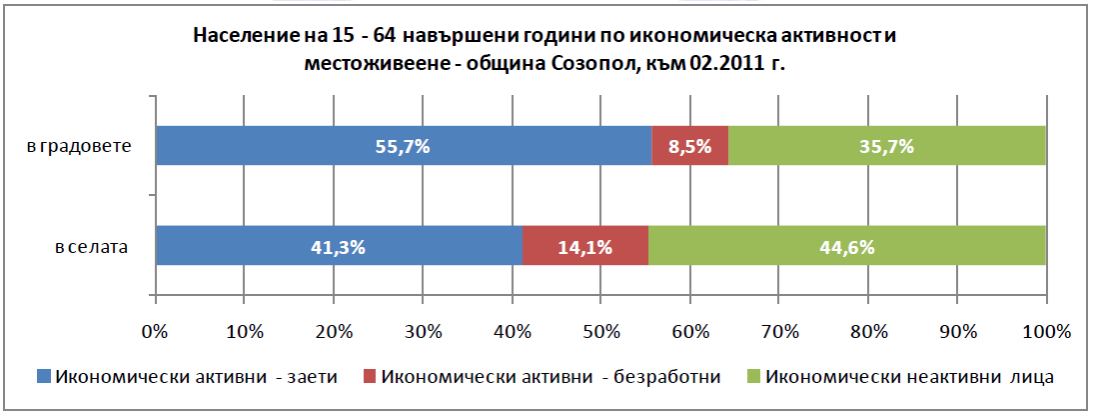
фигура 23. Коефициент на безработица в община Созопол за периода 2008 – 2012 г.

Източник: ТСБ - Бургас

Значителни са разликите между икономическата активност на жителите на градовете в общината и тези в селата. Подобно на тенденцията в цяла България, икономическата активност е значително по-ниска в селата – за община Созопол едва 55%, като цели 14,1% от икономически активните лица са безработни. Едновременно с това, в двата града в общината икономически активните са над 64%, което е близо до средните показатели за страната. От тези икономически активни лица заетите са 55,7%, което е коефициент дори по-висок от средния за България.

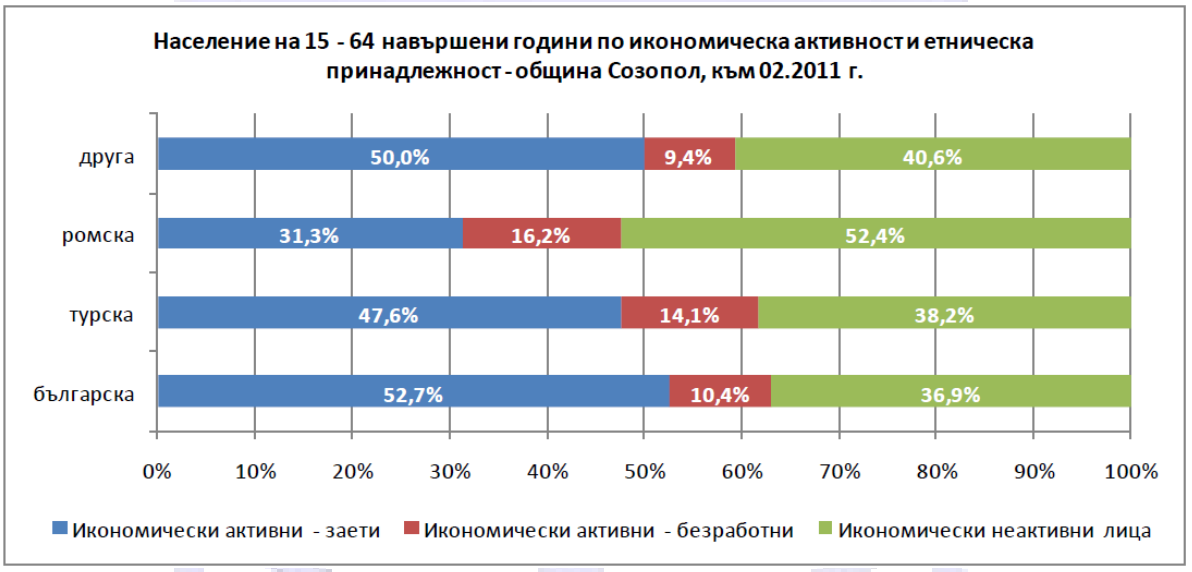
фигура 24. Коефициент на икономическа активност по местоживеене в община Созопол

Източник: НСИ

Икономическата активност, според етническата принадлежност на жителите на общината също показва неравномерно разпределение. Висок е делът на икономически активните лица от българската и турската етнически групи, но безработицата за турската етническа група е почти 4% по-висока. Съществено се отличава от средните за общината стойности ромската етническа група, за която преобладават икономически неактивните лица (52,4%) и при която безработицата има най-високи стойности – 16,2 %.

фигура 25. Коефициент на икономическа активност по етническа принадлежност

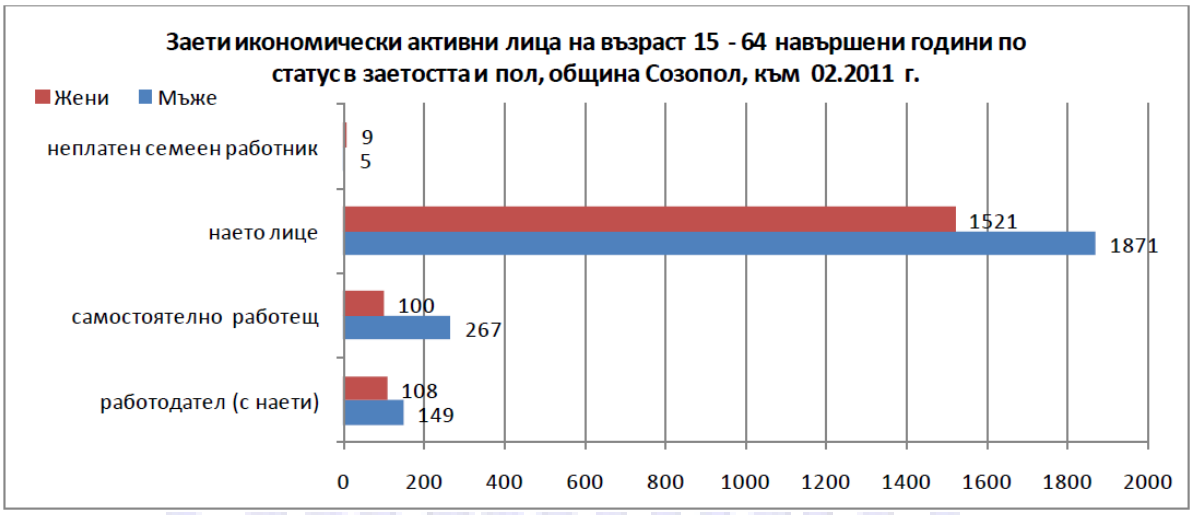

Източник: НСИ

Структурата на заетостта по класове професии се различава от средните показатели за страната. В общината личи по-големият дял на хората, заети в обслужващата сфера и професиите не изискващи специална квалификация, което е резултат от подчертано туристическия характер на местната икономика. Същевременно, значително по-малко, спрямо средните равнища за страната, са специалистите, квалифицираните работници, занаятчиите, машинните оператори и монтажниците.

По отношение на статуса на заетостта, прави впечатление, че значително повече са заетите мъже, които преобладават в почти всички от посочените категории. Изключителен е превесът на мъжкия пол по отношение на самостоятелно (свободните) работещите лица. Тази характеристика дава известни поводи за притеснения най-вече що се отнася до склонността на жените от общината да реализират пълноценно своя потенциал в предприемачески инициативи. Потенциално поле за работа на местите служби по заетостта би било стимулирането на жените от общината да стартират собствен бизнес или да се реализират на пазара на труда със свободни професии.

фигура 26. Заети лица по статус на заетостта и пол

Източник: НСИ

Основен проблем в заетостта е подчертаната й сезонност и прогресиращо свиване в аграрния сектор и индустрията. Огледалният феномен, безработицата, се подхранва и от несъответна квалификация (включително и за туризъм), неграмотност (сред ромите) и де-социализация (нежелание за намиране на работа).

3.3. Образование и професионално обучение

а. Предучилищно образование

Предучилищното образование в общината се предоставя в 1 обединено детско заведение и 8 целодневни детски градини. На територията на цялата община има само една яслена група (с 18 деца) към ОДЗ "Здравец" гр. Созопол. Броят на децата и преподавателите в детските заведения за периода 2008 – 2012 г. са представени в следващата таблица:

таблица 8. Детски заведения на територията на община Созопол

Година	Брой				
	2008	2009	2010	2011	2012
Детски ясли	1	1	1	1	1
Медицински персонал	2	2	2	2	2
Места	16	18	18	18	18
Деца	23	20	25	26	25
Детски градини	8	9	8	8	8
Педагогически персонал в детските градини	36	37	35	36	38
Деца	441	440	450	449	464

Източник: ТСБ - Бургас

b. Общо образование

Капацитетът на училищата напълно задоволява сегашните нужди на общината. Сградният фонд и оборудването са остарели, но осигуряват нормален учебен процес. Има необходимост от обновяване и модернизация на някои училища в селата. Намаляващият контингент ученици и сегашното наличие на слети паралелки, пренася проблема за преструктуриране на селските училища и в новия планов период.

Училищната мрежа се състои от 2 средищни училища – в гр. Созопол и с. Зидарово и 4 основни – в гр. Черноморец и селата Росен, Крушевец и Равна гора. През 2013 г. е закрито основното училище в с. Атия. Липсата на професионално училище е съществен недостатък на общинската образователна система, като единствено училището в Созопол е започнало да предлага паралелки с професионална насоченст.

Броят на децата и преподавателите в училищата на територията на община Созопол за периода 2008 – 2012 г. са представени в следващата таблица:

таблица 9. Училища на територията на община Созопол

Година	Брой				
	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Общообразователни училища	9	8	8	7	7
Преподаватели	87	86	84	77	73
Ученици в общообразователните училища	970	903	869	830	854

Източник: ТСБ – Бургас

Капацитетът на училищата удовлетворява настоящите нужди, но много от качествените аспекти са с отрицателен знак - необходимо е ново оборудване, особено в училищата извън общинския център.

Физическото състояние на сградния фонд в част от селищата извън центъра е незадоволително, а това на здравните кабинети - лошо. Училищата в гр. Созопол, с. Росен и Зидарово са санирани по проекти, финансирано от ОПРР, а училището в с. Крушевец е ремонтирано от Общината. Въпреки това училищната база се нуждае от допълнителни ремонти, както и от модернизация на материално-техническата база. Сградите (включително физкултурните салони) се нуждаят от саниране. Наложително е изграждането и оборудването на спортни площадки в повечето училища. Лошата и неефективна пътна мрежа до част от селищата, допълнително затруднява ежедневните пътувания на учениците. Въпреки отсъствието на остри проблеми, вниманието към темата "сигурност в училищата" не бива да се пренебрегва.

Проблемът с интеграцията на ромските деца също стои на дневен ред. Съществува добра партньорска мрежа и работа между училищата в с. Росен, Равна гора и Зидарово и неправителствения сектор, които осъществяват дейности за извънкласни занимания, насочени към адаптация на децата от ромски произход. Основните затруднения са свързани предимно с:

- ✓ Затруднена адаптация на децата от ромски произход в училище;
- ✓ Нисък стандарт на живот - фактор за нередовно посещение на училище и непълноценно участие в учебно-възпитателния процес;
- ✓ Липса на достатъчно извънкласни форми, свързани със спецификата на ромската култура и осмисляне на свободното им време.

3.4. Здравеопазване

Здравеопазването в общината се осъществява само от лечебни заведения за доболнична помощ. Информация за лекарите и лекарите по дентална медицина в община Созопол за периода 2008 – 2012 г. е представен в следващата таблица:

таблица 10. Медицински персонал в община Созопол за периода 2008 – 2012 г.

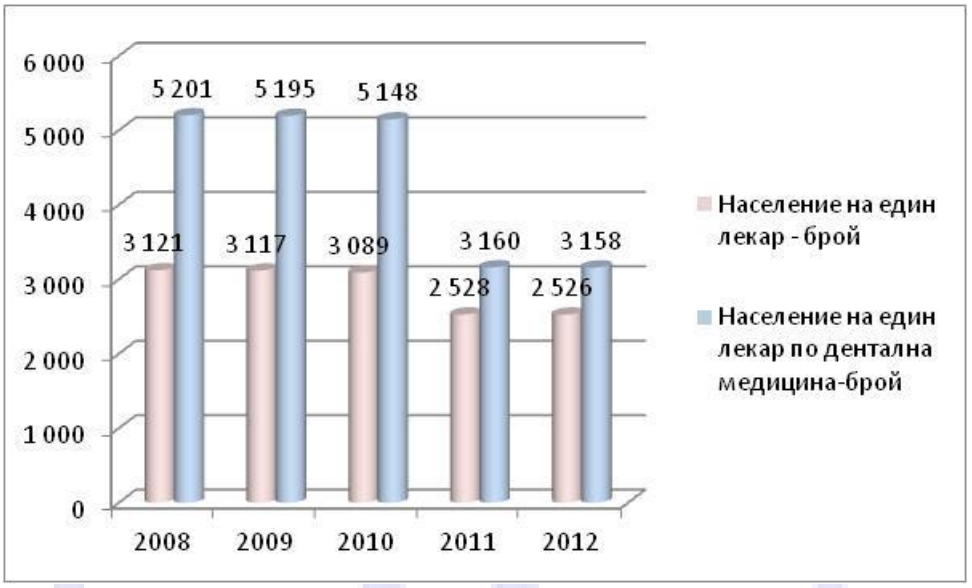
Година	2008	2009	2010	2011	2012
Медицински персонал - лекари	5	5	5	5	5
Лекари по дентална медицина	3	3	3	4	4

Източник: ТСБ - Бургас

Центърът за спешна медицинска помощ в гр. Созопол, филиал на Бургас се обслужва от 2 лекари и 6 фелдшери. Болничната помощ се поема от областният център - Многопрофилна болница за активно лечение – Бургас АД.

По отношение осигуреността на общината с медицински кадри, общината показва значителни слабости. Всички проследявани показатели показват стойности, значително по-ниски от средните за страната, което е основно предизвикателство, с което секторът в община Созопол трябва да се справи. Проблемът е и много по-силно изостren през активния туристически сезон, когато по различни данни населението на Созопол, Черноморец и прилежащите им местности достига до между 35 и 60 хил. д. (население сравнимо с това на градовете Видин и Враца).

фигура 27. Осигуреност на община Созопол с медицински персонал

Източник: ТСБ - Бургас

Състоянието на материалната база на общинското здравеопазване е сравнително добро само в частните кабинети в гр. Созопол. Медицинските пунктове в останалите селища се нуждаят от основен ремонт. Аптечната мрежа е съсредоточена само в гр. Созопол (две аптеки) и гр. Черноморец – една.

Сериозен проблем остава навременното осигуряване на здравна помощ в по-отдалечените села[27]. Лошата пътна мрежа до част от селищата допълнително затруднява здравното обслужване. В допълнение, достъпът до здравни услуги е проблем за част от населението, които нямат здравни осигуровки. Общината не разполага с нормативни документи и финансови инструменти за решаване на този проблем, но би трябвало да потърси свои решения.

3.5. Социални услуги

Община Созопол активно работи за развитие на социалните услуги. През 2011 г. е разработена и приета Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Созопол (2011 – 2015). Настоящият план включва такива приоритети и мерки, които да отговарят и надграждат социалната стратегия на общината.

Общинската стратегия „цели да създаде условия за пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа на местните общности, групи и лица в риск като осигури достъпни и качествени социални услуги на територията на община Созопол." В нея са включени следните приоритети на развитие:

[27] *Жителите на Присад, Габър и Вършило разчитат на лекар от Зидарово, тези от Индже войвода - от Крушевец, а Равна гора - от Росен*

- Приоритетно направление 1: Превенция и услуги за деца и семейства в риск
- Приоритетно направление 2: Деинституционализация и превенция на настаняването на деца
- Приоритетно направление 3: Рзавитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение
- Приоритетно направление 4: Грижа за старите хора
- Приоритетно направление 5: Развитие на човешките ресурси в сферата на социалните услуги

Всяко направление включва и възможностите за развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.

Социалните услуги се осигуряват от Домашен социален патронаж, социален асистент и домашен помощник. Персоналът е добре квалифициран, и всички населени места са обслужвани от социален патронаж, който е добре развит. Обобщени, потребностите за развитие на системата за социални услуги са в три направления - разширяване на диапазона от услуги[28], разширяване на пространствения обхват и този на бенефициентите[29]. В Общинската стратегия за развитие на социалните услуги също е направен анализ на дефицитe на съществуващите услуги и мерки. От гледна точка предотвратяване на рисковете услугите се разделят на такива за деца, за възрастни с увреждания и стари хора. Формулирани са следните изводи по групи:

Общи изводи за услугите за деца:

- В община Созопол няма развити социални услуги за деца.
- Слабо развити формите на алтернативна семейна грижа/ приемна грижа.
- Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които могат да окажат подкрепа на родители и деца, като по този начин да подпомогнат отглеждането и възпитанието на децата.

Изводи за услугите за възрастни с увреждания и за стари хора:

- Успешно се развиват услугите в общността за възрастни – традиционно развитият Домашен социален патронаж и новите услуги: Домашен помощник, Социален асистент, Личен асистент. Липсата на подготвени специалисти по социална работа в тези услуги, обаче, води до това, че дейностите се свеждат само по предоставяне на храна или до хигиенно и санитарно обслужване. Финансираните по проекти услуги в домашна среда са с определен период на изпълнение и има риск за тяхната устойчивост.

[28] *Разширяване дейността на домашния патронаж, разкриване на дневни центрове и др.*
[29] *Възрастни и самотни хора, хора с увреждания, деца в риск, представители на етнически общности*

- Във всички населени места работят читалища и пенсионерски клубове, които изпълняват много социални функции, близки до услугата Дневен център за възрастни хора.

Съществува и осезаема потребност от повишаване капацитета на човешките ресурси, свързани например с повишаване на капацитета на общинска администрация, Повишаване на капацитета на персонала, повишаване на самостоятелността на общината в планиране на създаване, закриване и трансформиране на социални услуги, и др.

Стремежът към създаване на гражданско общество би трябвало да рефлектира и в развитието на социалните услуги - изграждане на партньорства между носителите на институционални грижи, социалните общности и техните организации (НПО), местния бизнес.

Обобщената оценка е, че системите на созополското здравеопазване и тази на социалните грижи, са сравнително добре организирани и обезпечени, но предимно в общинския център. В останалите населени места има нужда от инвестиции в материалната база.

3.6. Култура

а. Културно-историческо наследство (КИН)

Територията на община Созопол носи следите на всички исторически епохи. Тракийско, елинско, византийско, възрожденско и съвременно присъствие са напластявали култура и ценности. Високата културно-историческа и познавателна стойност на уникални паметници от античната и средновековната българска епоха, превръщат Созопол в поле за изследвания, база за туристически продукти, "културен гръбнак" на настоящите поколения и "мост" за прехвърляне на ценности към бъдещите. Обявяването на Старинен Созопол за архитектурен и археологически резерват[30] е признание за националното му значение.

Именно старият гр. Созопол съхранява най-ценните, експонирани и атрактивни обекти. Атмосферата на богато културно напластяване се формира от неповторимите архитектурни ансамбли от възрожденски къщи (103 бр.)[31], множество параклиси[32], църкви[33] и още много археологически обекти[34]. Частично реставрирани и консервирани

[30] *ПМС 320/07.09.1974 г.*

[31] *Най- представителните Созополски къщи, паметници на културата от XVIII-XIX в., са "Къща на Мариета Стефанова", "Къща на Креаноолу", "Къща на Тодор Загоров", "Къща на Куртиди - Тракийски хан", "Къща на Димитър Ласкаридис" и др.*

[32] *Средновековните църковни храмове на Созопол са разрушени от османските турци през XV - XVIII в. Върху техните основи християнското население издига малки параклиси - около 20 бр. Някои от тях са запазени - "Св. Атанас", "Св. Димитър", "Св. Никола", "Св. Неделя", "Св. Марина", "Исус Христос", "Възнесение" и др.*

[33] *"Св. Богородица" (XV в.) - паметник на културата под закрила на ЮНЕСКО, "Св. Св. Кирил и Методий" (XIX в.) - строена от Уста Генчо, действащите църкви "Св. Георги" (XIX в., най-голямата созополска църква) и "Св. Зосим" (XIX в.)*

[34] *Останки от антични и средновековни жилищни и занаятчийски комплекси - "Античният кладенец", "Портата", "Стената"; Античен и средновековен християнски комплекс до църквата "Св.Георги"; некропол на Аполония Понтийска и др.*

са останките от крепостните стени (VI-XIV в.), напомнящи за съществуването на стария град през вековете на разцвет. В резервата са запазени и реставрирани около 60 архитектурни и археологични паметници, като всяка година активно се работи по проучването и социализирането на нови археологически обекти.

Останалата територия на общината е също осеяна от материални следи на минали епохи, свързани с бит, строителство, военно дело, корабоплаване, рударство, религии, погребални обреди. Част от тях са изследвани и с близка възможност за експониране, но повечето са само потенциал за бъдещи археологически разкопки.

С особено голям потенциал за реставрация и атрактивно експониране е манастирският комплекс[35] в националния природен и археологически резерват о-в "Св. Иван". Допълнително условие е реконструкцията на пристана, осигуряващ единственият достъп по вода. След реставрации и експониране, в землището на гр. Черноморец също би могъл да се "сглоби" съдържателен наследствен маршрут - древният тракийски град "Антий" (п-ов Атия), параклиса "Св. Мина", манастирище "Св. Никола".

По прилежащия на Созопол Медни рид има останки на тракийски крепости ("Малкото кале" край с. Равадиново, на вр. "Бакърлъка", вр. Атия, Лободово кале), долмени (край с. Росен), стари рудници. Следи на подобни има и на югозапад, в землищата на с.с. Габър, Зидарово и Крушевец. Почти край всички села има тракийски надгробни могили, много долмени и древни следи от развитото до скоро в района рударство. Широко представена е традиционната архитектура в три основни типа - черноморска, странджанска и тракийска къща. Освен комплекса от странджански къщи в с. Индже войвода, добри образци на възрожденски къщи има и в селата Вършило, Зидарово, Извор и Крушевец. За съжаление, повечето са изоставени отдавна и са застрашени от срутване.

Въпреки многото досегашни усилия и повишен интерес, богатото и повсеместно разпространено културно-историческо наследство на общината остава далеч под желаните и възможни нива на опазване и социализация. Анализът на КИН разкрива следните проблеми:

- ✓ Липса на общинска стратегия и Програма за опазване и социализация на археологическите паметници - много от тях могат да бъдат унищожени, защото общината е лишена от възможност да реагира ефективно при посегателства и други тежки нарушения;
- ✓ Слаба или липсваща експонираност на археологическите обекти в селските райони на общината. В допълнение, те са в среда с трудна достъпност, неразвита инфраструктура и видими белези на запустялост;
- ✓ Липсва добра визуална информация на отделните паметници и комплекси (с изключение на тези в гр. Созопол);
- ✓ Няма специализирани водачи, често се прави импровизирано/некомпетентно представяне на археологическото наследство, разпространяват се некачествени указатели и рекламни брошури.

[35] *"Св. Йоан Продром", съществувал от VI до XVII, най-големият манастирски комплекс на Черноморското крайбрежие*

Обобщени, проблемите пред опазването, експонирането и валоризирането на КИН в община Созопол са:

- ✓ Въпреки осигурените сериозни инвестиции през последните години, все още се наблюдават финансов дефицит и недостатъчно квалифицирани кадри за проучване, консервация, експониране и опазване;
- ✓ Недостатъчни приходи от социализацията на КИН (основен източник за поддържането);
- ✓ Ограничаване на урбанизацията в исторически запазени среди (с особена сила се отнася за Старинен Созопол);
- ✓ Разширяване на териториите със защитен режим - включване на всички запазени среди с висока културно-историческа, познавателна и атрактивна стойност;
- ✓ Продължаваща консервация и експониране на археологическите обекти;
- ✓ Активна реклама и маркетинг на КИН, включване в специализирани туристически продукти и като допълнение, в тези на ваканционния морски туризъм.

b. Култура

Културата на Созопол се развива както в "мъртвите" си форми (археологически и музейни), така и в бита на живите съвременници, макар и с по-скромни стойности. Средища на културното израстване и духовното обогатяване на населението в общината са 2 музея, художествена галерия, етнографска сбирка, 11 читалища и библиотеки към тях, религиозни домове и други културни институции.

Архитектурният и археологически резерват - Старинен Созопол, съдържа повечето от значимите културни институции на общината:

- ✓ Археологически музей - Созопол - разположен е в модерната сграда на културния дом, съхранява и експонира най-ценните находки от материалната култура на Созопол и района от V хил.пр.хр. до XVII в.;
- ✓ Музей "Крепостна стена с кула - представя реставриран фрагмент от крепостната стена и археологически находки в прилежащия терен; част от пространството е галерия на съвременно изкуство;
- ✓ Градска художествена галерия, разположена в сградата на старото училище; разполага с представителна колекция на художници-маринисти и пластични изкуства; организира художествени пленери и образователни форуми;
- ✓ Етнографска сбирка (структура на общинския музей), разположена в сградата на Тракийска къща; съхранява и представя битовия фолклор на този край; предстои обогатяване на сбирката и усвояване на втория етаж от къщата за нуждите на музея.

В останалите населени места има две музейни сбирки - "Килийно училище" в с. Росен и етнографска сбирка при читалището в гр. Черноморец. Проблем на музейната сфера е както недостатъчната информация и реклама, така и липсата на собствени екскурзоводи.

Читалищата са "капилярите" на мрежата от културни институции. Функциониращите в общината към настоящия момент наброяват 11, но активна дейност развиват само тези в гр. Созопол, гр. Черноморец, селата Зидарово и Росен. Най-активно е читалището "Отец Паисий" в гр. Созопол. В него функционират 9 художествени колектива[36]. То е организационно ядро в културния календар на града. Амбицията му е да създаде културен информационен център нови клубни форми за художествена дейност.

Дейността на селските читалища е по-скромна, но те са безценни "хранилища" на пъстрия букет от етнически групи[37] и техните обичаи. Автентичният фолклор (във всичките му аспекти) е един от най-реализуемите туристически ресурси на вътрешността.

Въпреки активната подкрепа на общината, физическото състояние на читалищата в някои селища е незадоволително. Обзавеждането и оборудването на читалищата също се нуждае от обновяване - необходими са компютри, музикални инструменти, озвучаваща техника, носии.

Църковните храмове са важно средище на духовността и културата на созополци. В общината няма селище без църква. Жителите на много от тях[38] се гордеят с високата архитектурна и художествена стойност на сградите, иконостасите и стенописите им.

Календарът на културните прояви в общината е изключително богат и разнообразен - от национално значимите празници на изкуствата "Аполония", през таченият от всички созополци празник на града "Света Марина" (17 Юли), традиционните дни на културата "Созополско вдъхновение" (м. май - м. юни), международни фестивали на детското творчество и славянските култури, до камерни срещи и пленери на "влюбени" в Созопол поети и художници.

В областта на културата са нужни инвестиции за основни и текущи ремонти на културните обекти, оборудване с компютърна техника и обогатяване на книжния фонд, както и за стимулиране на изявени местни културни дейци и на деца с изявени творчески наклонности в различни области.

Културният живот на общината изглежда много богат, но с изключение на "Аполония" (форум на елитно национално изкуство), остава с ниска популярност извън границите й. Атрактивните и стойностни прояви са ориентирани предимно към гост-туристи в активния сезон. Независимо от новите придобивки, инфраструктурата в културната зона остава недостатъчна.

[36] *Детски и женски танцови състави, театрална трупа, школа по модерен и класически балет, школа по изобразително изкуство, група за стари градски песни, фолклорна група, езикова школа*

[37] *Рупци, загорци, тракийци, гърци ...*

[38] *Освен Созопол, с.с. Росен, Вършило, Зидарово, Инджe войвода*

3.7. Спорт

В общината функционират редица спортни клубове и организации, които се подпомагат и със средства от общинския бюджет:

- ✓ Футболен клуб Созопол – от 2014 г. участие в Б група от спортния календар на БФС
- ✓ Гребен клуб Созопол – участие в състезания от календара на БФГ
- ✓ Карате клуб БУШИ-ДО - участие в състезания от календара на българската асоциация по карате
- ✓ Карате клуб Шогун
- ✓ Спортен клуб Олимп
- ✓ Кикбоксклуб Аполон
- ✓ Яхт клуб ЯХТИНГ БГ
- ✓ Спортен клуб Киборг – подготвящ състезатели по фитнес и културизъм
- ✓ Спортен клуб по борба Никола Станчев
- ✓ Спортен клуб по футбол Стоян Георгиев, с. Росен
- ✓ Плувен клуб Бриз – клон Созопол
- ✓ Общински водолазен център

Като цяло клубовете са активни и имат участия в състезания от републиканския спортен календар и в международни спортни събития.

Общината разполага с футболни стадиони, закрит плувен басейн и квартални спортни площадки. Добра практика са изградените модерни спортни площадки в с.с. Крушевец и Равадиново. Независимо от това, комбинираните площадки за тенис, волейбол, баскетбол и мини-футбол остават недостатъчни. Остро се чувства и нуждата от тенис кортове. Макар и застъпени, мащабите на водните спортове са скромни спрямо условията. Ремонтите на съществуващите и изграждането на нови, модерни спортно-развлекателни съоръжения са обобщените потребности в тази сфера.

Желаните насоки за възстановяване и развитие на спорта в общината са:

- ✓ Подкрепа за детско- юношеския спорт;
- ✓ Модернизация на спортните бази;
- ✓ Изграждане на нови спортни бази;
- ✓ Отреждане на общински терени за спортни бази;
- ✓ Създаване на нови спортни клубове;
- ✓ Осигуряване на достъп за хора с увреждания до спортните бази;
- ✓ Организиране на акции за спонсориране и съпътстващи инвестиции в спортни съоръжения.

Изводи

Основните изводи, които могат да бъдат направени във връзка със социалната сфера и човешките ресурси в община Созопол са както следва:

- ✓ Благодарение на механичен прираст, компенсиращ умерения отрицателен естествен прираст, населението на общината слабо нараства. Делът на трудоспособните хора е висок, но младите намаляват. Образователното равнище нараства, но е чувствително под средното за областта и страната;
- ✓ Необходимо е повишаване квалификацията на педагогическите и управленски кадри;
- ✓ Налице е нужда от осигуряване на кадри, сервизна база и Интернет връзка за всички "IT" кабинети;
- ✓ Трябва да се засили интеграцията на ромските деца в образователния процес;
- ✓ Необходимо е повишаване ефективността на педагогическия и административен контрол;
- ✓ Следва да се работи в посока за създаване на възможности за непрекъснато обучение през целия живот;
- ✓ Наблюдава се абсолютно и относително нарастване на лицата с висше, полувисше и средно образование;
- ✓ Намалява броят/делът на младите хора до 15 г.;
- ✓ Нараства абсолютният брой на възрастното население;
- ✓ Коефициентът на икономическа активност е по-нисък от средния за областта и страната;
- ✓ Наблюдава се подчертана сезонност на доминиращите стопански сектори - туризъм, селско и горско стопанство;
- ✓ Налице са недостатъчна квалификация (включително и за туризъм), неграмотност (сред ромите) и де-социализация (нежелание за намиране на работа);
- ✓ Капацитетът на училищата напълно задоволява сегашните нужди на общината;
- ✓ В общината функционира само една детска яслена група;
- ✓ Незадоволително е състоянието на материално-техническата база в част от училищата и детските градини;
- ✓ Наблюдава се намаление в броя на учениците и наличие на слети паралелки;
- ✓ Липсва професионално училище в община Созопол;
- ✓ Налице е лоша и неефективна пътна мрежа до част от селищата, затрудняваща ежедневните пътувания на учениците;

- ✓ Съществува разнообразно и уникално културно-историческо наследство на територията на цялата община;
- ✓ На територията на общината се намират 2 музея, художествена галерия, етнографска сбирка, 11 читалища и библиотеки към тях, религиозни домове и други културни институции;
- ✓ Календарът на културните прояви в общината е изключително богат и разнообразен;
- ✓ Липсва общинска стратегия и програма за опазване и социализация на археологическите паметници;
- ✓ Все още е налице слаба или липсваща експонираност на археологическите обекти в селските райони на общината;
- ✓ Повечето атрактивни и стойностни прояви остават с ниска популярност извън границите на общината;
- ✓ Сравнително добро е състоянието на материално-техническата база в общинския център;
- ✓ Има нужда от навременно осигуряване на здравна помощ в по-отдалечените села.

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

4.1. Транспорт

Изохронът на гр. Созопол до областния център Бургас е в рамките на 20 минути (30 км). Това е аргумент за тезата, че общинският център е лесно достъпен, както от вътрешността на страната, така и от чужбина. Като утвърден транспортен център с международно значение, гр. Бургас е обслужван с воден, въздушен, ж.п. и автотранспорт.

Основната крайбрежна артерия, обслужваща главно туристическия поток в общината и селата от източната й част, е второкласният път II-99 (Бургас - Маринка) - Созопол-Приморско – Царево - Малко Търново. На територията на общината попадат 32,4 км от този път, които са в добро експлоатационно състояние, с изключение на участък от 4 км (южно от "Дюни"). В дълбочина, общината се "разполовява" от първокласния път I-9 (Европейска категоризация Е87) - Румъния/Дуранкулак –Варна –Бургас –Маринка – Звездец - Малко Търново/Турция. Този път провежда главно транзитните потоци към Турция и същевременно е единствената връзка на селата от западната част на общината с републиканската пътна мрежа. Дължината му в общинската територия е 23.8 км. Преобладаващата част от участъка е в средно експлоатационно състояние. Третокласният път III-992 (Бургас - Созопол) - Росен – Веселие –Ясна поляна –Приморско (9.5 км) е с участъци в лошо състояние, а пътищата III-7907 и III-9009 (обслужващи периферни части от общината) са изцяло в лошо състояние.

таблица 11. Дължина и състояние на републиканската пътна мрежа в общината

	Обща дължина (км)	Добро състояние	Средно състояние	Лошо състояние
I-9 *Румъния/Дуранкулак – Варна –Бургас –Маринка – Звездец - Малко Търново/Турция*	23,8	0,0%	89,0%	11,0%
II-99 */Бургас-Маринка/ - Созопол -Приморско-Царево - Малко Търново*	32,4	88,3%	0,0%	11,7%
III-992 */Бургас-Созопол/ - Росен –Веселие –Ясна поляна – Приморско*	9,5	63,0%	0,0%	37,0%
III-7907 */Средец-кв.Меден рудник/- Присад-Димчево - Маринка*	7,0	0,0%	0,0%	100,0%
III-9009 */Маринка-Звездец/- Ново Паничарево-Ясна поляна*	3,0	0,0%	7,0%	93,0%
Пътни връзки	2,0	100,0%	0,0%	0,0%
ОБЩО - км	**77,7**			

И трите основни трасета от републиканската пътна мрежа са ориентирани в посока север-юг и не способстват интегрирането на населените места от общината помежду им и с общинския център. Липсва пряка пътна връзка запад – изток, която да приближи селата от западната част на общината (Зидарово, Габър, Вършило) към общинския център и бреговата зона.

Гъстотата на общинската пътна мрежа е 0,11 км/км2, по-ниска от средната за Бургаска област (0,13 км/км2) и средната за страната (0,16 км/км2). Като цяло, тези пътища (около 70 км) продължават да са в лошо състояние, независимо от усилията на общината. Това допълнително затруднява комуникациите с отдалечените села.

таблица 12. Дължина и състояние на пътната мрежа

			км	Състояние
1	IV-90059	/I-9/-м "Отманли"-Черноморец	6,0	лошо
2	IV-90065	/Бургас -Царево/ -Созопол	8,3	лошо
3	IV-90066	/Бургас -Царево/ -Равадиново	4,0	лошо
4	IV-90803	Росен -м Росен	8,2	лошо
5	IV-90804	Росен-Равна гора	3,0	лошо
6	IV-98004	Маринка-Зидарово-Вършило	17,1	средно

7	IV-98006	/ Зидарово-Вършило /- Габър	3,5	лошо
8	IV-98012	/Маринка-Звездец/ - Извор	9,1	лошо
9	IV-98022	/Маринка-Звездец/ -Индже войвода	3,1	лошо
	местен път	Равадиново -Веселие	7,3	лошо
		Всичко за общината	69.6	лошо

Източник: Актуализация на ОПР Созопол за периода 2012-2013 г.

В актуализирания ОПР Созопол 2012-2013 г. са заложен пакет от проекти за рехабилитация на общинските пътища, както и изграждане на липсваща връзка на обща стойност 14,3 млн. лв. с очакван източник ПРСР 2014-2020 г. и период на изпълнение 2014-2016 г.:

таблица 13. Проекти за рехабилитация за периода 2014-2016 г.

Общински пътища	**хил.лв.**
BGS1037 /1-9, Бургас - Маринка/ - м. Отманли - Граница общ./Бургас - Созопол/ - Черноморец	1535
BGS1210 / 11-99/ - Созопол - къмпинг Каваци /11-99/	2341
BGS1211 /11-99 - Черноморец - Созопол/- Равадиново	1300
BGS2216 /1-9, Крушевец - м. Босна/ - Индже войвода	670
Местен път - с. Черноморец - къмпинг "Златна рибка"	3525
Отклонение от път /Атия - Росен/ до с Равадиново - 10 км	2500
с. Равадиново - в.с. Дюни - 4 км	200
Изграждане на липсваща пътна връзка между Вършило и Индже войвода – 6 км.	2300
ОБЩО	**14371**

Източник: Актуализация на ОПР Созопол за периода 2012-2013 г.

Липсата на преки пътища и транспортни връзки между отделни селища и общинския център, затруднява не само обслужването на местното население, но и желаното навлизане на туризъм във вътрешността. Задължителното преминаване през гр. Бургас или гр. Созопол, става осезателно бреме за пътуващите ученици и социално слабите. По същите причини, повечето усилия за развитие на туризъм в селските територии на общината (Вършило, Крушевец, Индже войвода) се правят от фирми на съседни общини (Приморско и Бургас). В същото време, туристите от крайбрежието на община Созопол търсят "българското село" в община Поморие. Тези факти не са аргумент за териториално затваряне на туристическия продукт, но са тревожен сигнал за отсъствието на структурни елементи в мрежовата структура на пътните връзки. Без

такава е немислимо нормалното функциониране и развитие на всяка населена територия.

Уличната мрежа на град Созопол е частично асфалтирана и като цяло, в недобро състояние. Интензивното строителство често нарушава пътната настилка и налага ограничения в придвижването. Спецификата на уличната мрежа и ограничения капацитет за паркиране създават много проблеми за движението, особено в туристическия сезон.

a. Транспортно обслужване

Жителите и гостите на община Созопол се обслужват с автобусен, таксиметров и морски транспорт. Освен с автобуси (предимно бургаски фирми), транспортното обслужване се допълва и от много превозвачи с микробуси. Общински обществен транспорт покрива всички селища. Като цяло, транспортното обслужване на населението е добро. Сериозен проблем е липсата на автогара в гр.Созопол[39], както и на единна транспортно-информационна система. Това създава много негативи за имиджа на туристическата дестинация. Нерешен проблем остава и нормалното поемане на автомобилния поток през активния сезон. Туристическата зона на общината се нуждае от нова схема за организация на движението, от устройствени и инвестиционни мерки за увеличен пропускателен капацитет на уличната мрежа. От същите мерки се нуждае и системата за паркиране. Решаването на тези проблеми е обект на новия общ устройствен план на община Созопол, който е във финална фаза на процедиране.

b. Морски транспорт

Инфраструктурата за реализиране на морския транспорт в общината включва пристанище Созопол, няколко яхтени пристанища и пристани за лодки. След изгубване на регионалното си значение като пътническо, пристанище Созопол се използва изключително за развлекателно-туристически пътувания, за товарни превози и като рибарско пристанище. Има общо седем корабни места и морска гара с ГКПП. Пасажерският кей е с дължина 80м., а товарния - 100 м и газене 3.20м. Откритата складова площ е 8200 м2. Яхтени пристанища и пристани за рибарски лодки съществуват в гр. Созопол, с. Черноморец, в залива Атия и при в.с. Дюни. Повечето пристани остават неизползвани поради амортизация и необходимост от ремонт и модернизация. Проучванията за изграждане на яхтено пристанище в залива Вромос край Черноморец са замразени. Необходими са по-активни действия за обновяване на съоръженията и откриване на крайбрежна линия Черноморец - Созопол – Дюни - Ропотамо, което ще разшири значително възможностите за предлагане на морския пътнически транспорт. Поради своята туристическа насоченост, той има сезонен характер.

Обобщени, проблемите на транспортната система на общината са:

- ✓ Пространствената организация на републиканската пътна мрежа не спомага за мрежови комуникации между населените места на общината;
- ✓ Лошото състояние на общинската пътна мрежа затруднява достъпа до населените места, особено в планинската част на общината;

[39] *В актуализацията на ОПР Созопол 2012-2013 г. е заложено „Изграждане на автогара с транспортен информационен център” (до 2015 г., за около 1,5 млн.лв. за сметка на общинския бюджет);*

- ✓ Липсата на преки пътни връзки между някои населени места на общината и към общинския център, задълбочава проблемите в обслужването;
- ✓ Движението по голяма част от улиците на гр.Созопол е силно затруднено. Капацитетът на площите за паркиране е неадекватен на пулсиращите сезонни нужди;
- ✓ Липсата на автогара и ограничената информация за транспортните връзки на Созопол, контрастират на аспирациите за развитие на общината и града;
- ✓ Инфраструктурата на морския транспорт е амортизирана – нуждае се от ремонти и модернизация

4.2. Енергийни мрежи

Източник на електроенергия за общината е националната електроенергийна система посредством подстанция "Созопол", включена двустранно в системата 110 kV. Подстанцията е с трансформация на напрежението 110/20 kV и инсталирана трансформаторна мощност 41 kVa. Електропроводите 110 kV, свързващи подстанция "Созопол" към подстанция "Бургас" и подстанция "Приморско", дават възможност за резервиране при аварии. Електропроводът 110 kV, свързващ подстанция "Меден рудник" с районната подстанция "Босна", също минава през територията на общината, като от подстанция "Босна " се захранват основно селата от планинската част на общината.

Отделните населени места се захранват от електроразпределителната мрежа на средно напрежение основно посредством изводи 20 kV от подстанция "Созопол", а също и от съседните общини Бургас и Приморско. В общината са инсталирани 24 броя трансформаторни постове с обща мощност 3110 kVa. Ниската плътност на застрояване на трансформаторните постове, особено в селските райони, наред с недоброто състояние на електроразпределителната мрежа, създава критични ситуации. В по-голямата част от селата от тила на общината вече е необходимо изграждане на нови трафопостове, а интензивното ново строителство по крайбрежието изисква и нови мощности, осигуряващи нарастващото електропотребление. Необходимо е и доизграждане на кабелната мрежа в старата част на Созопол.

Въпреки че всички населени места са електрифицирани, основен проблем за електроснабдяването са дългите връзки на мрежите ниско напрежение и трудностите за поддържане на някои участъци. Това води до влошаване параметрите на подаваната електроенергия (голям пад на напрежението), увеличаване на загубите и намаляване на ефективността и качеството на електроснабдяването. Най-осезателни са тези проблеми в крайбрежната част на общината (също и в района на с. Зидарово), където потреблението бързо нараства. Необходими са ремонт и реконструкция на мрежите НН, вкл. подмяна на проводниците М-6 и М-10, които заедно с показателя за средна дължина на извод, не отговарят на стандартите.

Значителна част от потребностите на местното население за отопление и битови нужди се задоволяват от горене на дървесина (дори в общинския център този дял е над 60%). Досега не е отделяно сериозно внимание и средства за изграждането на съоръжения за

използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) - енергията на слънцето, вятъра, морето. Ускорено се развива инфраструктурата за снабдяване с бензин, дизелово гориво и газ.

Като цяло, в ЮИ район газоснабдяването за битови нужди е слабо развито, но според областните стратегии е основен приоритет. От южният клон на националната газопроводна система е изградено разклонение за Бургас и с. Дебелт, както и две газоразпределителни станции (ГРС), като се газифицират предимно промишлени обекти. Съществува готов работен проект за газификацията на ж.к. Меден рудник в гр. Бургас, но все още няма проект за продължението към община Созопол. При доказана икономическа обосновка е възможно изграждане на инфраструктура за битова газификация на общината.

Обобщени, проблемите в енергийната система на общината са:

- ✓ Съществуващата електроразпределителна мрежа не е в състояние да поеме нарастващата консумация. Налага се изграждане на нови съоръжения, ангажиращи както много инвестиции, така и устройствени решения с терени за строителство;
- ✓ Състоянието на мрежата НН изисква подмяна на участъци и ново строителство;
- ✓ Нерегламентираните взаимоотношения между общината и новия (частен) собственик на електроразпределителното дружество по отношение на изграждане, експлоатация и собственост върху съоръженията, ще създават все повече проблеми;
- ✓ Отсъстваща газификация поради недоказана икономическа целесъобразност. Прекомерно потребление на твърди горива за отопление.

4.3. ВЕИ и енергийна ефективност

Темата за възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност е обстойно развита в секторния планов документ „План за устойчиво енергийно развитие на Община Созопол 2014 г. - 2020 г.”. Затова тук ще бъде направен само кратък обзор с оценка на състоянието и потенциала за развитие.

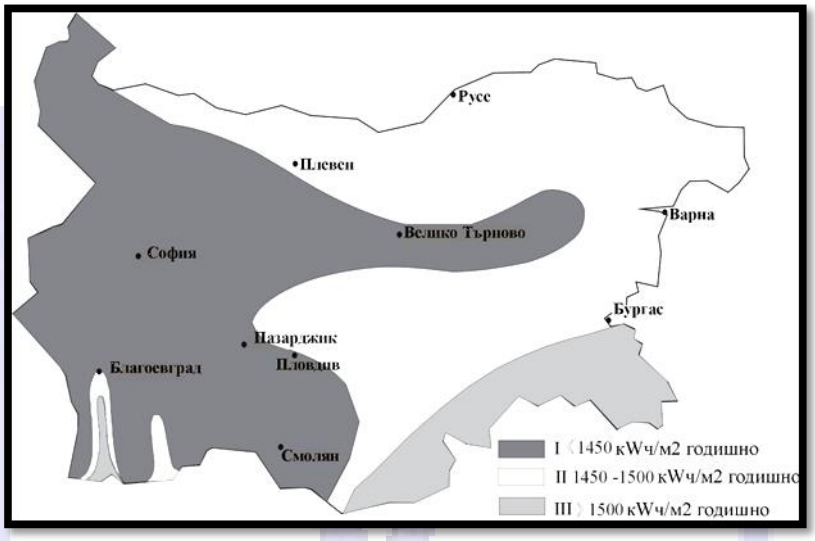
a. Водни ресурси

Като изключим морето, потенциалът на общината за добиване на електричество от водна енергия е твърде скромен. Като цяло, районът е сред страдащите от недостиг на вода. Речната мрежа е представена от множество малки реки, формиращи два основни водосбора – на р.Факийска и р. Дяволска. Най-голяма е р.Факийска, осигуряваща вода за напояване на прилежащите селскостопански площи (около 240 ха) чрез 6 микроязовира. Повърхностните води задоволяват нуждите от напояване, но малкият и непостоянен дебит не позволява изграждане на водни електрически централи. Общината няма шанс за ползване и на енергия от геотермални извори поради отсъствието им в тази територия.

b. Слънчева радиация

Отсъствието на достатъчно водни ресурси е компенсирано с голям потенциал за използване на слънчева енергия – както за фотоволтаични, така и за термични инсталации. По средногодишна продължителност на слънчевото греене, община Созопол попада в най-благоприятната българска зона:

Продължителност на слънчевото греене в България

Източник:„План за устойчиво енергийно развитие на Община Созопол 2014 г. - 2020 г.”

Позовавайки се на резултатите от национален проект[40], потенциалът на слънчевата радиация в община Созопол е в дъното на четириделна скала в диапазон от 0,8 до 517,3 MW. Това разминаване между благоприятно слънчево греене и потенциал за стопанско оползотворяване на слънчевата енергия се дължи на екологичните и релефни ограничения[41]. Община Созопол разполага с малък потенциал за използване на слънчевата радиация, но този факт не изключва възможността за създаване на фотоелектрически централи или модули, инсталирани по покривни конструкции (предимно термични панели за топла вода). От 2012 г. край с. Равадиново функционира първата в общината фотоелектрическа централа с мощност 1.5 MW.

c. Вятър

Според научно-практическото проучване „Практическо използване на енергията на вятъра в България за производство на електроенергия“[42], по енергиен потенциал на вятъра, община Созопол, и по-специално Черноморското й крайбрежие, попада в средната (зона В) от общо 3 национални зони, където плътността на енергийния поток е 100 до 200 W/m^2. Тези параметри, заедно с екологичните ограничения, не позволяват икономически обосновано разполагане на ветрогенераторни централи. Това не означава

[40] С проект EnviroGrids, финансиран по Седма рамкова програма (FP7) на ЕК са създадени карти с енергийния потенциал на вятъра и слънцето на територията на България.

[41] Натура 2000 (Директива за птиците 2009/147/ЕС, Директива за местообитанията 92/43/ЕЕС), защитените територии по ЗЗТ, данните за ползваемостта на земята (CORINE 2006), чисто релефните ограничения за изграждане на електрически централи.

[42] Иванов П., Практическо използване на енергията на вятъра в България за производство на електроенергия, Енергетика 1-2, 2007, 34-44

абсолютна невъзможност да е се изграждат отделни ветрогенераторни уредби след предварително проучване на ветровия потенциал на конкретни локализации.

В заключение, общината разполага със скромни потенциали за използване на ВЕИ, а енергийната ефективност на наследения сграден фонд е ниска поради липса на топлоизолация и преобладаващо ползване на твърдо гориво за отопление. Насоките за развитие включват:

- ✓ Газифициране на битовия и обществения сектор;
- ✓ Популяризиране на соларните сградни инсталации и термопомпи;
- ✓ Обновяване на сградния фонд (включващо и топлоизолация);
- ✓ Популяризиране на велосипедното движение;
- ✓ Изграждане на интермодална инфраструктура за комбиниран транспорт в градска и междуселищна среда;
- ✓ Реализиране на местни благоустройствени проекти, имащи пряко или косвено отношение към подобряване на транспорта и качеството на атмосферния въздух;
- ✓ Оползотворяване на донорските фондове и програми за енергийна ефективност;
- ✓ Административно стимулиране на домакинствата за използване на ВЕИ – информационни кампании, данъчни преференции;

4.4. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

а. Водоснабдяване

Всички селища в община Созопол са водоснабдени. Делът на водоснабденото население е 99,8% (Бургас – 99,6%). С нерешени проблеми остават селата Вършило и Индже войвода. На територията на общината няма язовири за питейно водоснабдяване. Потребностите се задоволяват от язовирите - “Ясна поляна” (от него черпи гр.Созопол) и “Ново Паничарево” (с.с.Крушевец и Зидарово), допълнени от местни водоизточници (в останалите села). Селищата във вътрешността на общината изпитват сериозен целогодишен дефицит от питейна вода. Селата Вършило, Индже войвода и Присад се нуждаят от тръбопровод за свързване с водоснабдителна система “Ясна поляна”. За по-голяма сигурност във водоснабдяването, трябва да се предприемат действия за възстановяване на строителството на язовирите “Индже войвода” (в територията на общината) и на “Раков дол” - между общините Созопол и Средец. Строителството им е замразено поради недостиг на средства.

Като цяло, състоянието на водопроводната система в селищата на общината не е добро. Тя е амортизирана и с изчерпан капацитет. Повечето тръбопроводи са етернитови (близо 80%), а загубите на вода са около 60% (колкото и средните за страната). Реконструкция е необходима в почти всички селища, като най-належаща е в Старинен Созопол. За новата част на гр. Созопол, гр. Черноморец и някои обекти по крайбрежието, също са необходими значителни инвестиции за разширяване, модернизация и привеждане на водопреносната мрежа в съответствие с динамично растящите потребности. Без спешни инвестиции в доизграждане, модернизиране и по-голяма сигурност на водопреносната мрежа и

водоснабдяването, общината се изправя пред сериозни заплахи за бъдещото си развитие (не само като конкурентноспособна туристическа дестинация).

Повечето проблеми на водоснабдяването са наследени от десетилетия и се пренасят в новия планов период:

- Водопроводната система като цяло е амортизирана и с изчерпан капацитет;
- Лошото състояние на вътрешните водопроводни мрежи води до големи загуби на питейна вода и утежнява дефицитите във водоподаването и потреблението;
- Селищата във вътрешността на общината (захранвани от местни водоизточници) изпитват сериозен дефицит от вода през цялата година;
- Интензивното строителство по крайбрежието засилва несъответствието между пропускателната способност на водопроводните мрежи и нужния обем за крайните потребители;

b. Канализация

Наследени и все още нерешени проблеми формират сериозни дефицити и в канализационната система на община Созопол. Дори канализацията изостава значително зад водоснабдяването. Мрежата в гр. Созопол е изградена до 90%, но в много от селата едва достига 13% или изобщо липсва. Съществуващите канализационни мрежи и съоръжения са амортизирани.

Канализационните води от новата част на града се поемат от помпената станция на „Харманите", която ги прехвърля към колектора от старата част на града, след което водите продължават да се заустват в морето поради закъснялото с десетилетия изграждане на ПСОВ. През 2012 г., най-сетне започва реализацията на Интегриран проект за водния цикъл на Созопол - I етап. Планираният срок на завършване е 2015 г. Финансирането е по ОПОС и общата стойност на проекта възлиза на 72,8 млн.лв. Първата копка е направена на 28.03.2013 г. и година по-късно, проектът е изпълнен на около 30%. Освен пречиствателната станция за отпадни води, интегрираният проект включва рехабилитация на амортизираната ВиК мрежа, както и нейното разширение с ново строителство (допълнително ще бъдат обслужени още 6 хил. домакинства).

След пускането на ПСОВ в експлоатация ще бъде решен проблемът със системното замърсяване на Черно море.

Междувременно, по ПРСР са реализирани 2 проекта във ВиК сектора – „Пречиствателни станции за отпадъчни води в с.Извор и с.Равна Гора - община Созопол", 2009 г., 1,8 млн. лв. и „ВиК инфраструктура с.Равна гора", 2010 г., 4,7 млн. лв.

Независимо от усилията, мобилизираните ресурси във ВиК сектора на общината са многократно по-малко от необходимите за достигане на средни европейски стандарти. Тази констатация е валидна за цялата страна, дори и за гр. Бургас. Пренесените проблеми в новия планов период следва да ангажират приоритетно внимание и да мобилизират целия възможен ресурс за решаването им:

- Забавеното изграждане на ПСОВ „Созопол" удължава недопустимото заустване в морето и риска от екологична катастрофа;

- Пречиствателната станция на в.с. Дюни не функционира - нуждае се от спешна реконструкция;
- Почти цялата съществуваща канализационна мрежа се нуждае от реконструкция;
- Приоритетните нужди на крайбрежието ще отложат за неопределено време канализирането на селата във вътрешността (това е общовалиден национален проблем);
- Стихийното застрояване на имоти извън селищна регулация допълнително усложнява задачата за "цивилизовано" канализационно обслужване на урбанизираните територии.

4.5. Информационна и комуникационна инфраструктура

Една от водещите инициативи на ЕВРОПА 2020 - Програмата в областта на цифровите технологии (известна като Цифровата програма на Европа - ЦПЕ)[43], е свързана пряко с решаване на проблемите в областта на информационните технологии и Интернет.

Акцентът на Програмата е ускоряване на развитието на високоскоростен достъп до Интернет, за да може обществото максимално да се възползва от единния цифров пазар в периода 2015 – 2020 г. Програмата предвижда до 2020 г. всеки гражданин на ЕС да има достъп до скоростен интернет (над над 30 Mbps) и поне 50% - до високоскоростен интернет (над 100 Mbps). Проучване към 2013 г. установява, че 25% от европейските домакинства все още не са абонати на интернет. Сред страните с най-слабо развит достъп до фиксирани широколентови мрежи е и България, наред с Румъния, Полша и Словакия. Изоставането ни в широколентовия достъп е както по отношение на свързаност и предоставяни приложения и услуги на бизнеса и гражданите, така и по отношение на тяхното използване. Към края на 2013 г., проникването на широколентов достъп в България е около 19% - значително под средния показател за ЕС (29%). В селските райони и общинските периферии този показател е с много по-ниски стойности. Те са все още в неравностойно положение по отношение на достъпа до високоскоростен интернет и свързаните с това съвременни услуги.

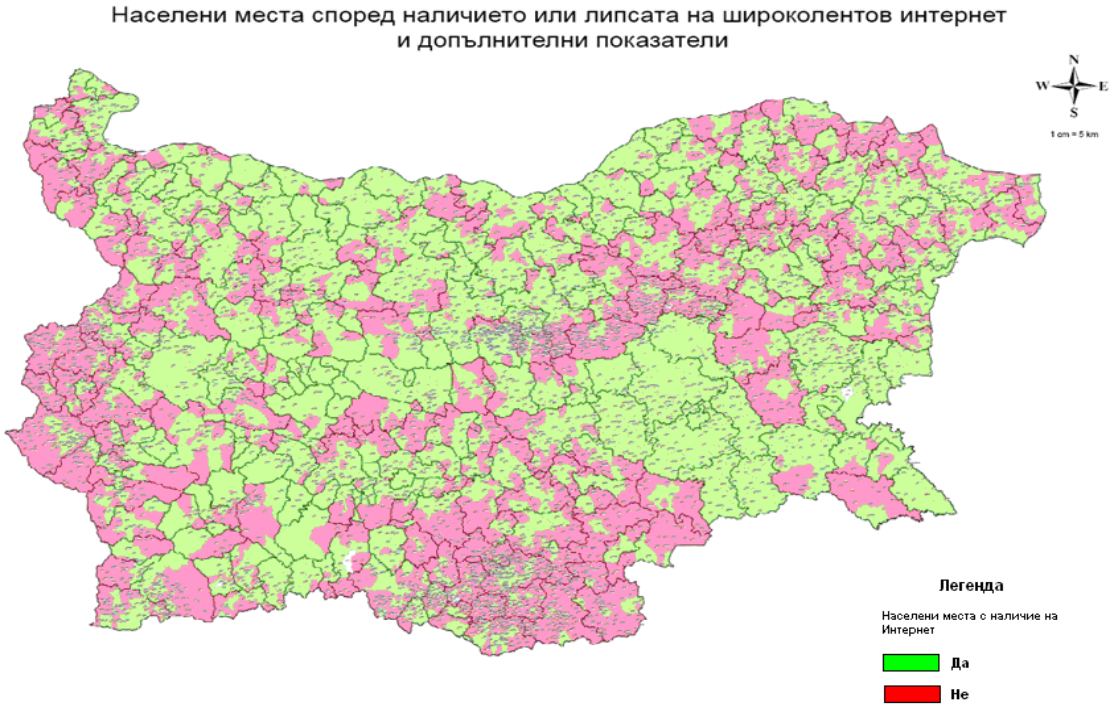
Към 2013 г., средният достъп на българските домакинства до интернет е около 54%. За Югоизточния район от ниво 2, този дял е само 46,5% (при 64,3% за ЮЗР). Делът рязко намалява от силно урбанизираните (66%) към слабо урбанизираните територии (40%). Към последната група спада и Созопол.

Делът на високоскоростни (най-малко 30 Mbps) връзки в България (35,1%) е много по-висок от средния за ЕС (14,8%) за 2012 г, което позволява на България да бъде сред държавите в ЕС с много добри позиции в областта на високоскоростния широколентов достъп. Този факт е добра основа за предстоящото широко разгръщане на мрежите за достъп от следващо поколение (NGA), въпреки че ултра-бързите връзки (най-малко 100 Mbps) представляват едва 1,2% от всички абонаменти, при 3,4% в ЕС.

[43] *Digital Agenda for Europe, COM(2010)245, приета от ЕК на 19 май 2010 г.*

Като държава-членка на Европейския съюз, България формулира национални стратегически цели, които следват приоритетите на Общността за развитие на ИКТ сектора и съответните услуги. Обновената "Национална стратегия за развитие на широколентовия достъп в Република България", 2013 - 2015 г., е разработена в отговор на актуализираните общоевропейските цели и изисквания, както и на проект за „Национален оперативен план за изпълнение на националните стратегически цели за изграждане на широколентов достъп". В съответния анализ е разкрита „бялата зона" - отдалечените и слабо населени селски райони. Те се нуждаят от в най-голяма степен от държавна намеса и представляват приоритетна цел. По-голямата част от община Созопол е с осигурен достъп до Интернет със сравнително високи скорости и предоставяне на широк набор от комуникационни услуги („черна" и „сива" зона). Все още без наличие на интернет са група села от югозападната част – с.с. Вършило и Инджe Войвода.

фигура 28. Населени места с широколентов интернет

Източник: Национална стратегия за развитие на широколентовия достъп в Р.България 2012 -2015г. -МТИТС

Съобщителна инфраструктура

Състоянието на съобщителната мрежа в община Созопол е добро. Всички населени места в общината са телефонизирани и обслужвани от автоматични телефонни централи. Относително най- добре е развита телекомуникационна мрежа по крайбрежието. Телефонната плътност (33,5тел.п./100д) е по-ниска от средната за Бургаска област (38/100). Изградената кабелна мрежа в общината и монтираният капацитет в централите дават възможност да се удовлетворят почти всички искания за телефонни постове. Процесът на модернизация напредва бързо и относителният дял на цифровите

телефонни постове (над 61%.) е почти двойно по-висок от средния за страната (35%). Процесът по изграждане на модерна телекомуникационна инфраструктура продължава. Вече е готов идеен проект за монтаж на последна генерация мрежи с многофункционален достъп (MSAN).

Достъп до Интернет по dial-up има във всички населени места. ADSL услуги се предоставят в гр. Созопол, с тенденция за предлагане и в гр. Черноморец и с. Равадиново. По-голямата част от територията има покритие от мрежи на мобилни оператори. Няма пълно покритие за населените места и землищата на селата от западната част от общината – Вършило и Индже войвода.

Пощенските станции осигуряват ежедневно обслужване на всички населени места. Настройването на пощенските услуги се затруднява от два паралелни процеса – динамично разрастване на потребностите в крайбрежната зона и обратно, редуцирането им под критичния минимум за ефективно обслужване в някои зони от вътрешността.

Обобщени, проблемите на сектора са:

- ✓ Въпреки, че изградеността на съобщителната инфраструктура е добра, в повечето населени места се предлага само традиционна гласова телефония;
- ✓ Модерни съобщителни услуги се предлагат главно в общинския център и курортните селища;
- ✓ Бързото строителство по крайбрежието не винаги е съпътствано от своевременно проектиране и изграждане на съвременна инфраструктура в новосъздаващите се жилищно-курортни райони;
- ✓ Прилагането на новите ИКТ (мобилни телефони, интернет връзки) става почти стихийно, без дългосрочна стратегия за развитие на съобщителната инфраструктура.

5. Териториално и урбанистично развитие

5.1. Жилищен сектор

а. Общи параметри на жилищния фонд

По данни от текущата статистика (2012 г.), населението на община Созопол (12543 човека) разполага с 11647 жилища с 867,6 хил.м2 полезна и 660 хил.м2 жилищна площ. На база всички жилища, потреблението е далеч над средните европейски стандарти[44] – 929 жилища на 1000 обитатели, близо 53 м2 жилищна площ на човек и 1,08 обитатели на жилище.

[44] По 420 жилища на 1000 обитатели

таблица 14. Общи параметри на жилищния фонд, 2012 г.

Профил на жилищния сектор, 2012 г.	Община	гр. Созопол
Жилища - брой	11647	4945
Полезна площ - хил. м 2	857,6	403,7
В т. ч. жилищна	659,9	310,4
Жилищна площ на човек - м2	52,6	73,1
Жилища на 1000 души от населението	929	1165
Среден брой лица на едно жилище	1,08	0,86
Необитавани жилища (211 г.)	5738	2610
Дял необитавани жилища	55,0%	63,6%

Източник:НСИ, обработка на консултанта

Отчитайки големия дял необитавани жилища (55%), реалното потребление е значително по-ниско и слиза под общоприетия стандарт (420 жилища/100 обитатели). Пресмятайки този показател само на база обитавани жилища, стойността пада от 929 на 367 жилища на 1000 обитатели. Значително се редуцират и другите параметри на жилищния стандарт:

таблица 15. Параметри само на обитавания жилищен фонд, 2011 г.45

Обитавания жилища, 2011 г.	Община	гр. Созопол
Жилища - брой	4632	1493
Полезна площ - хил. м 2	356,1	142,9
В т. ч. жилищна	272,2	107,8
Жилищна площ на човек от - м2	21,6	24,9
Жилища на 1000 души от населението	367	346
Среден брой лица на едно жилище	2,7	2,9

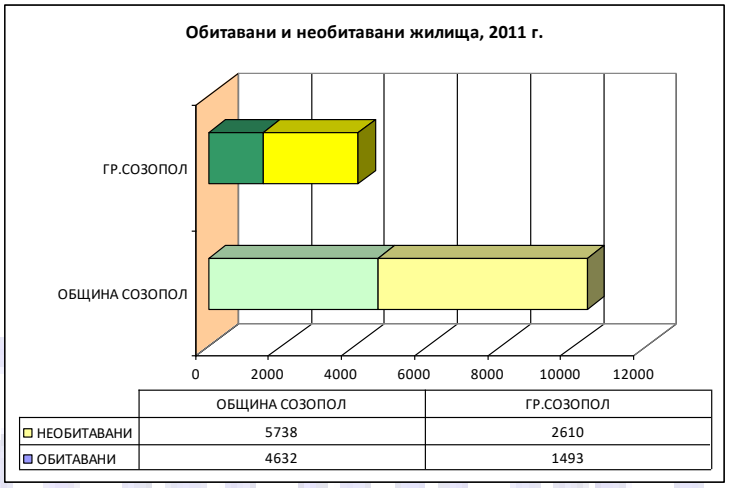
Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Трайните негативни тенденции в демографското развитие на община Созопол (от 14241 през 2001 г. до 12543 човека през 2012 – 12,1% спад за последните 11 години), формират и тенденция към увеличаване на дела на необитаваните жилища. Средният за общината дял е 55%, а в общинския център - близо 64%. Така всяко второ жилище в община Созопол е без постоянни обитатели, а реалното жилищно потребление на жителите му е под стандартните стойности. Необичайно високият дял на необитаваните жилища се дължи най-вече на специфичния сектор на ваканционните жилища, ползвани сезонно за функцията „отдих" от техните собственици и гости, които не са жители на Созопол.

Долната графика визуализира картината на неефективното ползване на жилищния фонд в община Созопол:

[45] Информация за необитаваните жилища има само от преброяванията

фигура 29. Обитаеми и необитаеми жилища, 2011 г.

	ОБЩИНА СОЗОПОЛ	ГР.СОЗОПОЛ
НЕОБИТАВАНИ	5738	2610
ОБИТАВАНИ	4632	1493

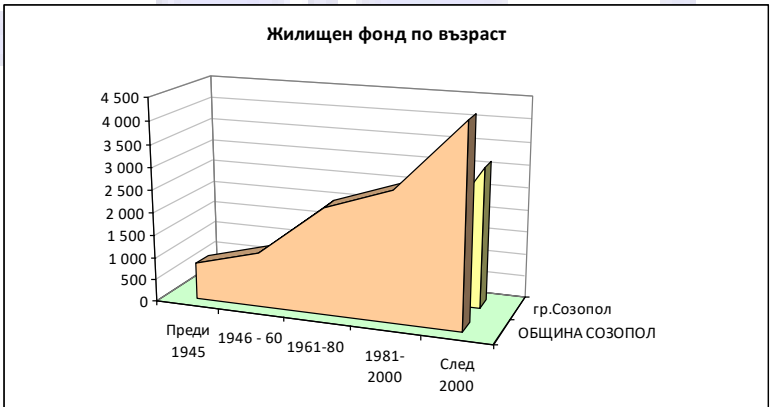
Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Важен е фактът, че интензивното строителство през последното десетилетие е съсредоточено в хотели, ваканционни селища, вили и все по-популярните "ваканционни апартаменти", но не и в жилища за постоянно обитаване.

b. Възраст на фонда

Жилищният фонд на община Созопол е сравнително "млад". Морската строителна експанзия е довела до специфична възрастова структура. Около 63% от общия фонд е с възраст под 35 г., вкл. 38% - под 14 години. Само 7% от целия фонд (810 жилища) са наследените отпреди 1945 г. В периода от 1946 до 1980 са построени около 30% от сегашните жилища. Въпреки благоприятният възрастов профил и ускорените темпове на ново строителство, лошото управление и поддържане на жилищните сгради (особено в селата от вътрешността) се превръща в сериозен проблем, предизвикващ ускорена амортизация на този фонд.

фигура 30. Структура на жилищния фонд по възраст, 2012 г.

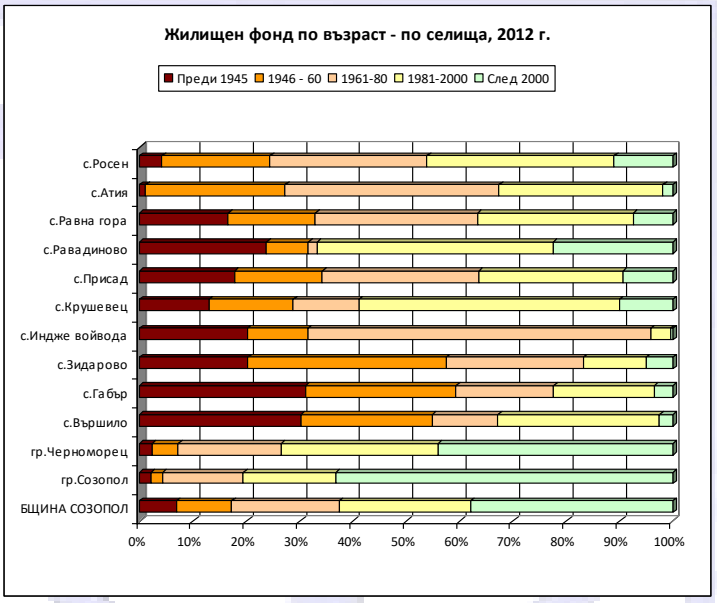
	Преди 1945	1946 - 60	1961-80	1981-2000	След 2000
ОБЩИНА СОЗОПОЛ	810	1 200	2 354	2 873	4 410
гр.Созопол	103	113	746	861	3 122

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Обобщената оценка за възрастта на жилищния фонд е, че той е сравнително млад, със средна възраст под 40 г., но картината се влошава от факта, че голяма част от фонда се амортизира ускорено поради висок дял необитавани и неподдържани жилища.

От картината на възрастовата структура на жилищния фонд по селища се очертават две ясни зони на пространствено развитие в община Созопол – активна туристическа зона и вътрешност. В периода на пазарни отношения кипи интензивно строителство в крайбрежната зона (гр. Созопол, гр. Черноморец, с.Равадиново), докато вътрешността на общината остава „равнодушна" към инвестиционните пазари за ваканционни жилища.

фигура 31. Жилищен фонд по възраст – по селища, 2012 г.

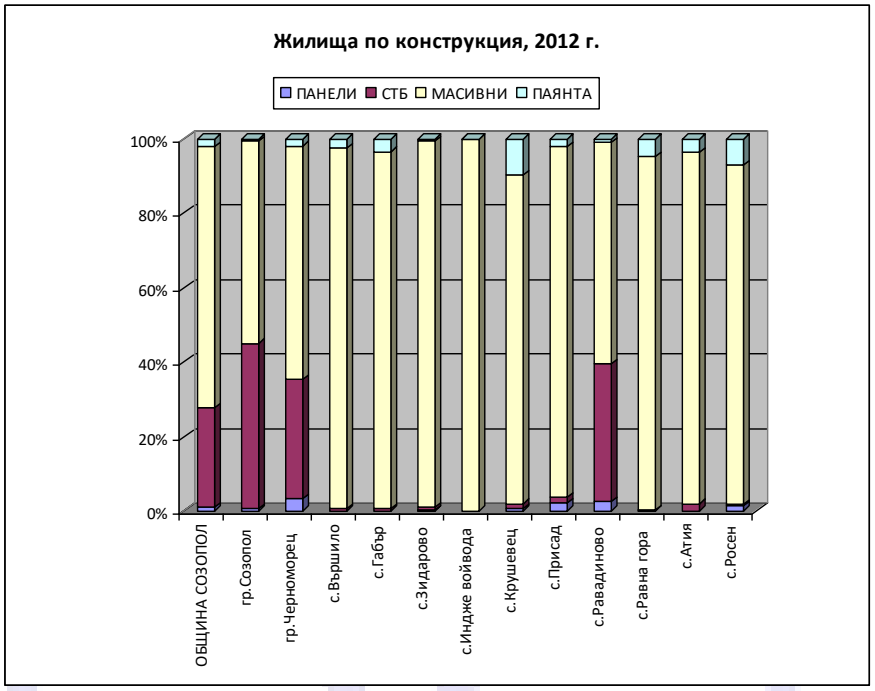
Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

с. Структура на жилищния фонд по конструкция и етажност

По вида на *конструкцията*, жилищният фонд е представен в четири обобщени категории – панели, стоманобетон, масивни (носещи тухлени стени и стоманобетонни плочи или гредоред), паянтови. Дори и малка курортна община като Созопол не е подмината от панелните жилища. Те са незабележими (на 1 и 2 етажа), с много малък дял (1,2% - 121 броя) и не оставят осезателен отпечатък в селищните среди. Стоманобетонните са с осезателен дял от 17,5% (1808 бр.) и са съсредоточени предимно в крайбрежната зона[46]. Категорията "масивни" е доминиращата в общината – 79,1%. Паянтовите жилища са с най-малкия дял –2,2% (229 бр.).

[46] *Тези жилища са строени през последните 20 г. и са продукт предимно на предприемачески инвестиционни проекти за захранване на пазара на ваканционни жилища.*

фигура 32. Жилища по конструкция, 2012 г.

Тази структура на фонда по конструкция е благоприятна, но отчитайки и възрастта му, може да се направи обобщена оценка, че жилищният фонд на община Созопол е амортизиран в значителна степен. Около 10% е за снос, а други 70% - за обновяване (включително енергийно саниране).

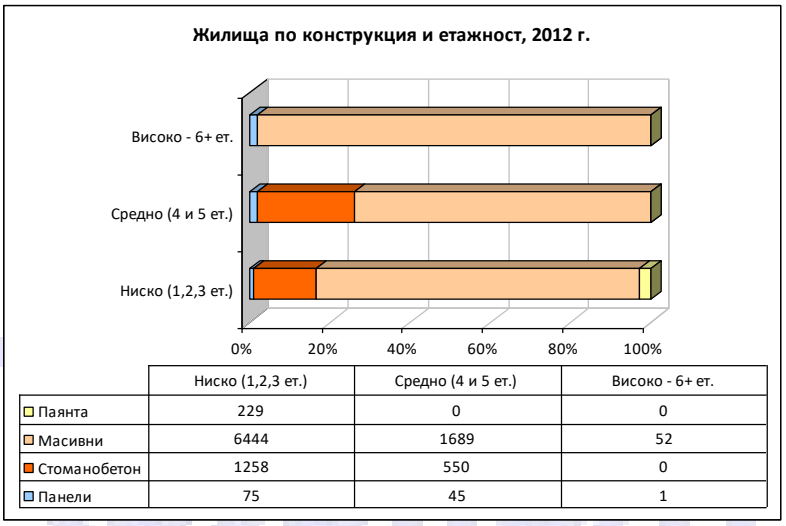
таблица 16. Структура на жилищния фонд по конструкция и етажност, 2012 г

Жилища	Ниско (1,2,3 ет.)	Средно (4 и 5 ет.)	Високо - 6+ ет.
ОБЩИНА СОЗОПОЛ	77,41%	22,08%	0,51%
Панели	61,98%	37,19%	0,83%
Стоманобетон	68,74%	31,26%	0,00%
Масивни	68,45%	30,60%	0,95%
Паянта	100,00%	0,00%	0,00%

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Визуализацията на структурата на фонда по конструкция и етажност е представена на долната графика:

фигура 33. Жилища по конструкция и етажност, 2012 г.

	Ниско (1,2,3 ет.)	Средно (4 и 5 ет.)	Високо - 6+ ет.
Паянта	229	0	0
Масивни	6444	1689	52
Стоманобетон	1258	550	0
Панели	75	45	1

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

По отношение на *етажността*, 77,4% от фонда е в нискоетажни сгради, други 22% - в средноетажни и само 0,5% - в многоетажни сгради.

d. Благоустроеност на жилищата

Контрастът „бряг – вътрешност" е изявен и по отношение на благоустрояването. Докато в градовете Созопол и Черноморец близо 100% от жилищата са снабдени с ток, вода и канал, средният дял на жилищата със стандартни удобства в останалите селища е едва 60%. Там всяко четвърто жилище е без канализация, а 12% са без водопроводна връзка. Селищата във вътрешността на общината изпитват сериозен дефицит от вода през цялата година. Селата Вършило, Индже войвода и Присад се нуждаят от допълнително водоснабдяване. Проучена възможност е връзка с водоснабдителната система "Ясна поляна". Проблемите на водоснабдителната система са представени в т.2.4.4.

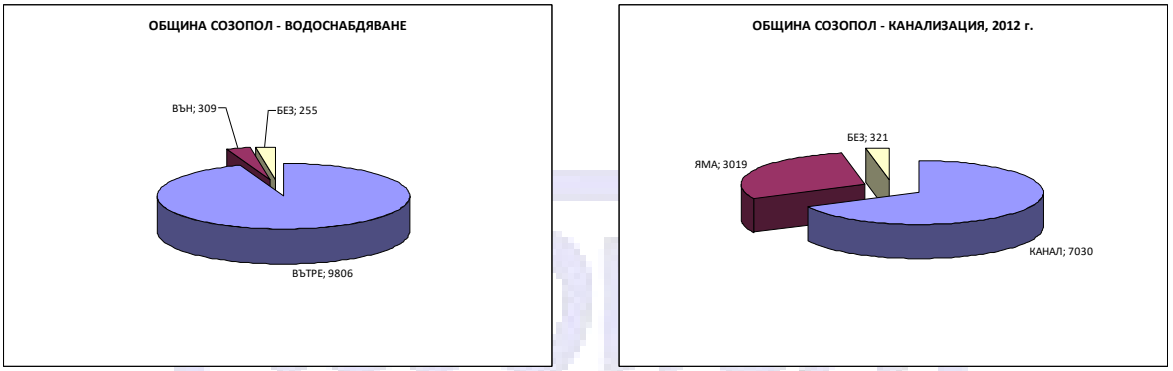
Като цяло, общата картина по отношение на наличност на благоустройствена инфраструктура е сравнително добра - над 98 % от жилищата в крайбрежието имат електричество, вода и канал. Но вглеждането в други аспекти, като надеждност на инженерните инсталации и финансова достъпност на съответните услуги, може да "помрачи" картината за стандарта им. В допълнение, само 1,8% от жилищата разчитат на съвременни системи за отопление. Останалите прилагат обикновено изгаряне на твърди горива (най-вече дърва). Енергоспестяващи технологии и възобновяеми източници на енергия (слънцето) все още се прилагат спорадично.

Всички жилища в община Созопол са електроснабдени, с изключение на само 49 бр. (5 в градовете Созопол и Черноморец и 44 в селата). Същевременно, статистиката отчита 7030 жилища (67,8%), свързани с обществена канализация. Решението за други 3019 жилища (29,1%) е на попивна яма или директно заустване в повърхностни течения. Останалите 321 жилища (3,1%) са без канализация.

Още по-висока степен на изграденост има и във водоснабдителните системи. Близо 95% от жилищата (9806 бр.) са водоснабдени. Други 3% (309 бр.) имат достъп до питейна вода

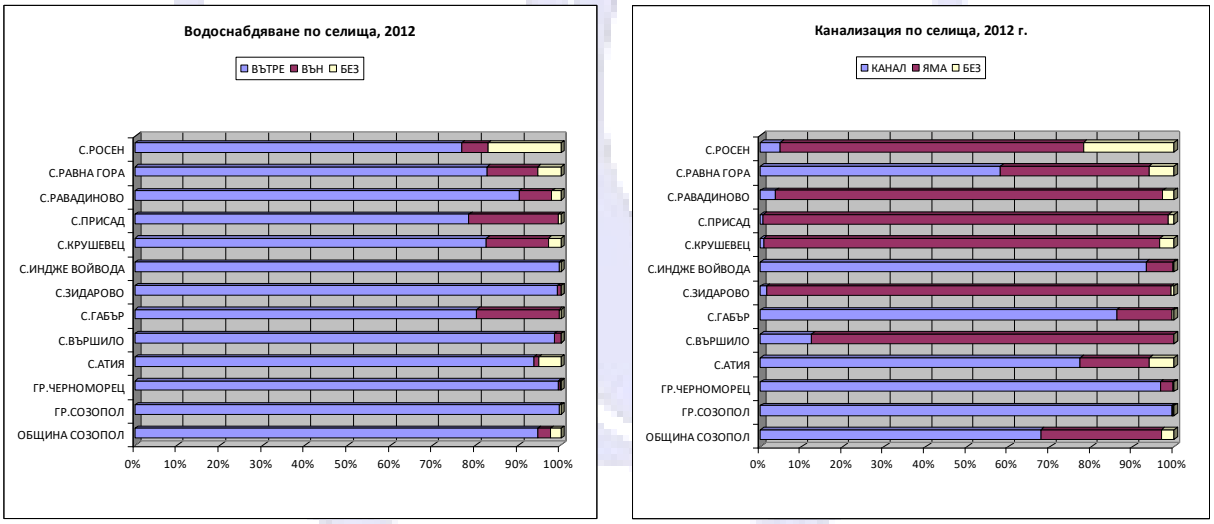
от външен водопровод, а останалите 2,5% (255 бр.) са без водоснабдяване. Все още близо 60% са загубите при пренос на водата поради амортизирани мрежи. Няма отклонения от санитарните стандарти на питейната вода. Визуализираната информация за състоянието на ВиК системата е представена в следните графики:

фигура 34. ВиК Система

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Обобщената оценка на ВиК сектора е, че независимо от последните сериозни интервенции, той остава е с дефицити както във физическата си изграденост, така и в качеството на услугите. Този факт има негативни последици в най-малко три посоки – жизнен стандарт, екология и туризъм.

Източник: НСИ

Община Созопол има осезателни резултати в подобряване на *енергийната ефективност* на сградния фонд. Средно около 31% от жилищата имат топлоизолация на оградните конструкции. Този дял е близо 60% в гр. Созопол и около 30% - в гр. Черноморец. Това се дължи най-вече на големия дял съвременно строителство, реализирано в периода на действие на новите топлотехнически норми, а не на саниране на стари сгради.

НАЛИЧИЕ НА ИЗОЛАЦИЯ	Има - бр.	Има - %
ОБЩИНА СОЗОПОЛ	**3213**	30,98%
ГР.СОЗОПОЛ	2421	59,01%
ГР.ЧЕРНОМОРЕЦ	506	29,68%
С.АТИЯ	58	8,04%
С.ВЪРШИЛО	0	0,00%
С.ГАБЪР	3	1,49%
С.ЗИДАРОВО	21	3,34%
С.ИНДЖЕ ВОЙВОДА	1	0,34%
С.КРУШЕВЕЦ	39	6,25%
С.ПРИСАД	4	2,88%
С.РАВАДИНОВО	55	12,85%
С.РАВНА ГОРА	26	8,33%
С.РОСЕН	79	8,93%

Източник: НСИ

В селата този дял рязко спада и това е още едно доказателство, че желаният процес на саниране на наследения фонд там още не е започнал.

Подобна, дори още по-добра е картината на жилищата с енергоспестяваща дограма. Средно за общината, към 2012 г., близо 44% от жилищата разполагат с тази пасивна мярка за енергийна ефективност. Далеч пред останалите селища са градовете – съответно с около 72% и 42% за гр. Созопол и гр. Черноморец. В останалите селища този дял варира от едва 0,5% (с.Габър) до около 33% - в с. Равадиново.

ЕНЕРГОСПЕСТЯВАЩА ДОГРАМА	БРОЙ	ДЯЛ
СОЗОПОЛ	**4544**	**43,82%**
ГР.СОЗОПОЛ	2943	71,73%
ГР.ЧЕРНОМОРЕЦ	724	42,46%
С.АТИЯ	202	28,02%
С.ВЪРШИЛО	2	0,61%
С.ГАБЪР	1	0,50%
С.ЗИДАРОВО	61	9,70%
С.ИНДЖЕ ВОЙВОДА	2	0,68%
С.КРУШЕВЕЦ	144	23,08%
С.ПРИСАД	19	13,67%
С.РАВАДИНОВО	141	32,94%
С.РАВНА ГОРА	66	21,15%
С.РОСЕН	239	27,01%

Източник: НСИ

Важен елемент на благоустрояването е и *отоплението*. Над 94% от жилищата се отоплят с твърди горива. Други 6% са на електричество и газ. Прекомерното използване на твърди горива за отопление на жилищата е един от основните източници на замърсяване на въздуха, особено при неблагоприятни климатични условия.

5.2. Собственост

Традиционната за България силно преобладаваща частна собственост на жилищата е присъща и на община Созопол. Малко под 98% са частните жилища, при само 2,3% обществени (на общината и на държавата). Това са 270 жилища, налични като подслон за картотекирани жилищни нужди и резервен общински фонд. Впечатлява факта, че в с.Индже войвода има огромен брой обществени жилища – 173 бр. (59,2% от общия жилищен фонд). Независимо от огромния брой необитавани жилища (на които не може да се разчита за социални нужди), в гр. Созопол следва да се планира придобиването на съществуващи или изграждането на нови социални жилища за маргиналните групи.

ФОРМА НА СОБСТВЕНОСТ	ДЪРЖАВНИ ИЛИ ОБЩИНСКИ	ЧАСТНИ - НА ЮРИДИЧЕСКО ЛИЦЕ	ЧАСТНИ - НА ФИЗИЧЕСКО ЛИЦЕ
ОБЩИНА СОЗОПОЛ	2,3%	10,6%	87,1%
гр.Созопол	1,2%	15,1%	83,7%
гр.Черноморец	0,2%	21,6%	78,2%
с.Вършило	2,1%	0,0%	97,9%
с.Габър	2,5%	0,5%	97,0%
с.Зидарово	1,3%	0,0%	98,7%
с.Индже войвода	59,2%	0,0%	40,8%
с.Крушевец	0,6%	0,2%	99,2%
с.Присад	0,0%	0,0%	100,0%
с.Равадиново	0,0%	0,2%	99,8%
с.Равна гора	0,0%	0,0%	100,0%
с.Атия	0,4%	2,1%	97,5%
с.Росен	0,6%	1,4%	98,1%

Източник:НСИ

а. Площни характеристики и жилищна осигуреност

Жилищният фонд от общо 11647 жилища има 857,6 хил.м2 полезна и 660 хил. м2 жилищна площ. Това осигурява един много висок статистически стандарт на жилищно потребление – средно по 929 жилища на 1000 човека и близо 53 м2 на човек жилищна площ. Но тези благоприятни величини не са получени благодарение на реален висок жизнен стандарт, а поради много необинавани жилища (повечето функциониращи като къщи и апартаменти за сезонен отдих). Реалното жилищно потребление, изчислено само на база «обитавани жилища», е много по-ниско и със стойности под приетия стандарт – 367 жилища на 1000 обитатели (стандарт 420/1000), 21,6 м2 жилищна площ на човек и 2,7 обитатели на жилище. Описаните характеристики са представени в долните 2 таблици:

Профил на жилищния сектор, 2012 г.	Община	гр. Созопол
Жилища – брой	11647	4945
Полезна площ – хил. м 2	857,6	403,7
В т. Ч. Жилищна	659,9	310,4
Жилищна площ на човек – м2	52,6	73,1
Жилища на 1000 души от населението	929	1165
Среден брой лица на едно жилище	1,08	0,86
Необитавани жилища (211 г.)	5738	2610
Дял необитавани жилища	55,0%	63,6%

Източник: НСИ

Само обитавани жилища, 2011 г.	Община	гр. Созопол
Жилища - брой	4632	1493
Полезна площ - хил. м 2	356,1	142,9
В т. ч. жилищна	272,2	107,8
Жилищна площ на човек - м2	21,6	24,9
Жилища на 1000 души от населението	367	346
Среден брой лица на едно жилище	2,7	2,9

Източник: НСИ

Изводи

Основният извод от площните характеристики и статистическото потребление на жилища е благоприятен – Созопол има достатъчно жилищен фонд и площи, които могат да осигурят добри количествени характеристики на жилищен стандарт. Същевременно, съществува осезателна неравномерност в реалното жилищно потребление, формираща група на крайно-нуждаещи се от социални жилища или помощ за подобряване на жилищните си условия.

Община Созопол разпознава проблема, но не разполага с цялостна информация за хората с остър жилищен проблем. Идентифицирана е и нуждата от нови социални жилища, но в момента няма работещ механизъм за създаването им. В новата оперативна програма за развитие на селските райони ще има финансируема мярка за тази цел.

6. Екологично състояние

Комплексната оценка на отделните групи фактори, влияещи върху качеството на средата показва, че община Созопол се характеризира с *добро качество на околната среда*.[47] Природните и климатични дадености на територията са с благоприятни екологични характеристики. Черноморското крайбрежие и курортните зони са с параметри, отговарящи на изискванията за туризъм и рекреация (според изискванията на Директива 76/160 на ЕС и националния мониторинг).

6.1. Състояние на атмосферния въздух

Въздухът в общината е със сравнително запазена чистото поради липсата на големи източници на атмосферно замърсяване. Характерно е засиленото строителство в последно време и значително увеличеният автомобилен трафик през летния сезон. Автомобилния транспорт има относителен дял върху замърсяването на атмосферния въздух с въглероден оксид, бензо(а)пирен, НМЛОС и азотни оксиди. Други основни източници на замърсяване са горивните инсталации с битов характер и емисиите от незапръстени и необработени депа за ТБО.На територията на общината действат:

- предприятия, занимаващи се с риболов и производство на различни видове рибни продукти, има действаща кариера за добив на гранит и цех за производство на изделия от него и кариера и ТСИ с. Крушевец за добив на инертни материали на фирма „Пътни строежи" АД гр.Бургас,
- 6 броя действащи бензиностанции – които са в съответствие – Етап I.

Поради липса на големи източници на атмосферно замърсяване, на територията на общината не се извършва системно измерване на концентрациите на основните вредности чрез стационарни пунктове за контрол на атмосферния въздух. Мониторингът, който се осъществява от РИООСВ-Бургас е по утвърден график за емисионен контрол на източници на организирани емисии. Съгласно експертното становище на РИООСВ - Бургас, *качеството на атмосферния въздух отговаря на санитарно-хигиенните норми*. Основните замърсители на въздуха са

Емисиите на вредни вещества в атмосферата от индустриални горивни и производствени процеси общо за област Бургас и за община Созопол са дадени в следващата таблица:

[47] *- В анализа на екологичното състояние са използвани данни от Регионалния доклад за екологично състояние за 2012 г. на РИОСВ - Бургас*

таблица 17. Вредни Емисии в област Бургас и община Созопол (тонове)

Общини	Серни оксиди	Азотни оксиди	Неметанови летливи органични съединения	Метан	Въглероден оксид	Въглероден диоксид	Двуазотен оксид	Амоняк
2010 год.								
Общо обл.	**5 815,1**	**750,7**	**5 157,3**	**7 903,4**	**272,2**	**424 773,2**	**15,0**	**0,0**
Бургас	5 722,1	724,5	5 052,9	7 405,3	266,7	387 796,4	14,3	0,0
Созопол	1,6	0,5	5,8	14,0	0,0	773,1	0,0	0,0

Таблицата показва, че делът на въглеродните емисии (CO2) спрямо общото количество за гр. Бургас е 0,2%. Останалите видове емисии са незначителни или нулеви.[48]

6.2. Състояние на водите

Докато делът на водоснабденото население е почти 100%, този на осигуреното с канализация е под 65%. Наблюдават се амортизация на съществуващата система и значителни загуби във водопроводната мрежа. Заустването на непречистени битови и промишлени отпадъчни води е основен източник за замърсяването на водите в общината. Основните екологични инфраструктури за опазване качеството на водите - канализация и пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ), са неадекватни както спрямо нуждите (на населението, бизнеса и туризма), така и спрямо изискванията на европейското и национално законодателство. Поради липса на функциониращи пречиствателни станции в общината (*виж т."канализация"*), отпадните води се заустват в морето или в почвите.

Съгласно данните на РИОСВ точкови източници на замърсяване на повърхностните води са:

- „Дюни" АД гр. Созопол – ПСОВ „Дюни", вакационно селище – осигурява пречистване на отпадъчните води само на ваканционното селище. Водоприемник на пречистените води е микороязовир „Габера".
- Вилна сграда за сезонно ползване в землището на гр. Черноморец, срещу къмпинг „Градина" със самостоятелна ЛПСОВ - от 31.05.2012 г. титуляр на разрешителното за заустване е физическо лице. Пречистените отпадъчни води се заустват гравитачно, чрез колектор, в сухо дере западно от к-г "Градина".
- "Комплектстрой" ЕООД – вилно селище "Лилиите" в местност "Аркутино", землище на гр. Созопол, с изградена самостоятелна ЛПСОВ – заустването на пречистените отпадъчни води е в естествен воден канал между блато "Аркутино" и Черно море, с характер на крайбрежни морски води през летния недъждовен период.

[48] *План за устойчиво енергийно развитие на община Созопол 2013 – 2020г.*

- Канализационна система на с. Черноморец, община Созопол – няма изградена ПСОВ за отвеждане на отпадъчните води, канализационната мрежа е смесена. Към настоящия момент непречистените отпадъчните води от населеното място се заустват в Черно море, в района на залива "Вромос".
- Канализационна система на гр. Созопол – отпадъчните води от гр. Созопол се заустват непречистени в Черно море, в района на пристанище Созопол – новия кей. Няма изградена ПСОВ за населеното място

В тази област се наблюдава сериозен напредък. През 2012 г. е въведена в експлоатация „Канализационна система с. Равна гора, община Созопол" – първи етап, който включва подмяна на съществуващата мрежа. В процес на изпълнение са инвестиционни мерки, които включват изграждане на ПСОВ за гр. Созопол и гр. Черноморец и прилежащите мрежи с проектен капацитет 64 560 е.ж. и дълбокоморско заустване на пречистени води, както и доизграждане на липсващата и подмяна на амортизираната канализационна система, изграждане на колектори и тласкатели, необходими за функционирането на новата ПСОВ-Созопол, изграждане на канализационни мрежи и съоръжения за новите жилищни и вилни имоти по крайбрежието около град Созопол. Съоръженията трябва да бъдат пуснати в експлоатация до средата на 2015 г. и предвиждат присъединяването на 9 993 екв. ж. към канализационната мрежа и 6 076 жители присъединени към водопроводната мрежа. Като приоритет за развитие в тази област пред общината остават задачите за изграждане на В и К мрежа и в къмпингите по крайбрежието и инвестиране във ВиК мрежата във вътрешността на общината.

По данни на Изпълнителната агенция по околна среда[49], състоянието на крайбрежните води през последните години се наблюдава тенденция към подобряване на основните показатели или не се наблюдава влошаване. Мониторингът на състоянието на морската вода показва отсъствие на отклонения съгласно Българските и Европейски норми по хидро-физични показатели: активна реакция на морската вода; разтворен кислород, биохимична потребност на кислород. На отделни места са регистрирани стойности на биогенни елементи (азот и фосфор) над нормите, дължащи се на замърсявания от непречистени битови води и залпови замърсявания. Микробиологичните характеристики на морската вода през активния сезон отговарят на Българските стандарти и на Директивите на Европейската общност. Радиологичните характеристики са в границите на естествения радиационен фон. Режимът на замърсяване с нефтопродукти на крайбрежието се характеризира с локалност и нестабилност по сезони и е под нормите за курортните зони.

49 Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в РБългария през 2012 г.

За комплексно решаване на проблемите със замърсяването на водите е важно да се прилага така наречения "интегриран подход", при който се разглеждат всички обекти, свързани с повишаване ефективността на В и К системите и подобряване качеството на услугите. Тези обекти включват водоизточник, довеждане на водата до населеното място и нейното пречистване до качества за питейни нужди, подобряване състоянието на вътрешната водопроводна мрежа, отвеждане на отпадъчните води и тяхното пречистване.

6.3. Управление на отпадъците

Генерирането на отпадъци и тяхното управление все още е нерешен проблем за община Созопол. На места в туристическата зона, този проблем застрашава качеството на околната среда и представлява риск за човешкото здраве. Единственият прилаган метод за третиране на отпадъците е депонирането им в организирани и множество нерегламентирани депа/сметища. В активния туристически сезон (май – септември), източниците и обемът на отпадъците се увеличават скокообразно, затруднявайки адекватната реакция на общината. Допълнителен агресивен източник на замърсяване е интензивното и в голяма степен стихийно строителство по крайбрежието.

Стопанските дейности в общината не създават опасни отпадъци в количества, които да налагат изграждането на специализирани депа за обезвреждане на опасни отпадъци. Изключение е антропогенното повишение на радиоактивността в залива Вромос, в резултат от рудодобива и флотацията в Мини Росен. Предприети са мерки за намаляване на радиационното замърсяване чрез строителството на депо за рекултивация на сух флотационен отпадък. Мониторингът на радиационното състояние потвърждава ефективността на рекултивационната дейност върху почвения слой и повърхностните води.

На територията на Община Созопол функционира "Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Созопол, Приморско и Царево в землището на с. Равадиново". Депото е в експлоатация от 06.07.2009 и обслужва общините Созопол, Приморско и Царево, а оператор е община Созопол. На депото се приемат битови, производствени и строителни отпадъци. Към Регионалното депо са изградени ЛПСОВ и БПСОВ за третиране на отпадните води от инсталацията.

Депото е разположено върху площ от 124.129 дка и има проектен капацитет от 502 444 тона. Средногодишният капацитет е 71.68 т/24h, а максимално дневно натоварване през летния сезон до 120т/24h; Количеството на депонираните отпадъци в тонове за 2013г.-

23420.84 t, от началото на експлоатацията 06.07.2009-31.12. 2013г.- 80993,72 t50 . Проектен период на експлоатация на депото е 25 години.

Създадено е "Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Созопол" което има за основна цел да реализира мерки и проекти за регионално управление на отпадъците, включващи изграждането на необходимите нови регионални депа за обезвреждане на битови и други неопасни отпадъци.
В община Созопол се наблюдават позитивни тенденции спрямо третирането на проблемите, свързани с отпадъците, като едно от доказателствата е, че в работата на общината е въведена и се прилага Интегрирана система за управление на качество и околна среда / ISO 9001:2008 & ISO 14001:2004 /.

6.4. Шум

На територията на общината не са правени изследвания и измервания за шумово натоварване. Освен от лавинообразно увеличаващия се трафик през летния сезон, поради слаб контрол, сериозен шумов дискомфорт причиняват и нощните заведения (особено в преуплътнената среда на гр. Созопол). За подобряване на акустичната обстановка в града и общината, трябва да се предприемат ефективни мерки за:

- Картотекиране на източниците на наднормен шум;
- Спазване на изискванията за осигуряване на нощно спокойствие на населението и туристите;
- Организация на движението, минимизираща транзитните потоци през селищни среди;
- Упражняване на действен контрол върху планирането, изграждането и експлоатацията на обектите, източници на интензивен шум, както и върху всички фактори, формиращи акустичната среда.

Изводи

- ✓ Липса на големи източници на замърсяване
- ✓ Завишаване на нивата на прахово замърсяване на въздуха през летния сезон
- ✓ Влошаване на екологическите характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони
- ✓ Липса на големи източници на акустично замърсяване през зимния сезон
- ✓ Наличие на регионално депо за ТБО
- ✓ Липса на големи източници на опасни отпадъци
- ✓ Увеличение на количеството генерирани отпадъци и наличие на нерегламентирани сметища
- ✓ Антропогенно повишение на радиоактивността в залива Вромос

[50] *Годишен доклад по околна среда за изпълнение на дейностите през 2013 г., за които е предоставено Комплексно разрешително № 204-НО-ИО-А1 / 2013 г. на Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Созопол, Приморско и Царево в землището на с. Равадиново*

- ✓ Тенденция към подобряване на показателите на крайбрежните води
- ✓ Липса на функциониращи ПСОВ на територията на общината
- ✓ Разгъната брегова ивица, предпоставка за развитие на морски и рекреативен туризъм
- ✓ Богат горски и земеделски ресурс
- ✓ Голям брой защитени територии
- ✓ Разнообразна флора и фауна

7. Административен капацитет

Анализът на административния капацитет на общинската администрация Созопол има за цел да оцени нейните вътрешни ресурси и възможности да изпълнява функциите, които са й вменени от нормативните документи, в т.ч. да реализира планове и да управлява успешното развитие на общината като цяло.

Един от основните приоритети, залегнали в Плана за развитие на община Созопол за периода 2007-2013 г. е свързан с подобряването на административното обслужване. Като част от положителните страни на общинската администрация могат да се посочат проектите, финансирани по Оперативна програма „Административен капацитет, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд през програмния период 2207-2013 г. : „По-ефективна администрация в община Созопол", „Повишаване на административния капацитет на служителите в Община Созопол", „Повишаване на административния капацитет на общинските администрации в Созопол, Приморско и Царево за прилагане на ПЧП за местно развитие". За общинските служители се организират обучения и посещения на семинари за повишаване на квалификацията, въпреки че в тази насока може да се постигнат още по добри резултати. Необходима остава нуждата и за развитие на електронните услуги и електронното управление.

В допълнение при разработването на настоящия ОПР е извършен анализ на административния капацитет на община Созопол, при което е използвана рамка с описание на различните състояния на отделните административни ресурси, разделени на основни аспекти и съставляващи ги компоненти. Възможните състояния на всеки аспект и компонент са сведени до четири – нестабилност, развитие, усъвършенстване и устойчивост, които могат да бъдат квантифицирани (с определени стойности) с оценки от 1 до 4 *(Виж:* фигура 35*)*. Анкетирани са 21 респонденти, които са ръководители и служители на администрацията. При средна оценка от 2,50 за използваната система, оценката която те дават на административния капацитет на общинската администрация е 3,25, т.е. тяхната оценка е над средната.

По-важен е анализът на оценките по аспекти и компоненти на вътрешните ресурси на администрацията, който очертава проблемните области, в които трябва да се предприемат действия за подобряване.

Преобладава мнението (2,81), че общинската администрация не е достатъчно самостоятелна и в известна степен е зависима от централната власт. Тази зависимост е регламентирана в действащото законодателство, но се осъществява и по неформален път – чрез политическа намеса.

Под средната е оценката (3,00) на работата в екип в администрацията.

Планирането на дейността на администрацията като цяло се оценява с оценка над средната, но участието на служителите от отделните структурни звена не е в достатъчна степен (3,14), което означава, че практически не се използва пълноценно техният капацитет.

С 2,95 е оценена практиката по вземане на решения, която не е достатъчно прозрачна, осъществява се без активното участие на служителите и добра комуникация помежду им.

При оценка на системата за управление, разбирана като управление на персонала, документооборота и наличието на писани и утвърдени административни процедури, оценките са близки до средните. По-ниско (2,76) обаче, е участието на персонала при вземане на решения (управлението).

Участието при вземането на решения на целевите групи, за които общинската администрация работи – граждани, НПО, бизнес структури и др. е оценено с оценка над средната (3,57), което е един израз на пряката демокрация – заинтересованите лица да могат да вземат участие при вземането на решения, които ги засягат. Тяхното участие обаче, при мониторинга и оценка на резултатите от работата на администрацията (обратната връзка) е по-ниско от очакваното (3,19, съответно – 3,14).

Показателно е (като се има предвид, че оценките са давани от вътрешни служители на общинската администрация) ниската оценка, която се дава на уменията (2,95) и развитието на кадрите, системата за тяхното обучение (3,19) и професионално израстване. Съществува впечатлението, че те не са достатъчни, както и професионалната подкрепа (3,10), която те получават в рамките на администрацията, което предопределя и ниската им мотивираност за работа (2,90), вероятно свързана и с размера на заплащането на труда.

Финансовото управление е оценено (от 3,33 до 3,42) с оценки около средната. Системата за вътрешен одит функционира и е институционализирана в самостоятелно звено, съгласно Закона за вътрешния одит в организациите от публичния сектор. Администрацията е достатъчно финансово независима (оценки над 3,25), но в противовес на тази оценка е определена по-ниска оценка (3,14) за нейното финансово здраве (финансова стабилност). Това предполага изводи по отношение на съществуваща несигурност при финансиране на дейностите на общината.
С оценка над средната (3,43) е оценена работата по връзките с обществеността (медийна стратегия). Общинската администрация обаче, трябва да положи повече усилия за работа с целевите групи (оценка 3,05), чиито интереси представлява, за да може да повиши и степента на общественото признание (оценка 3,28) за дейността си като цяло.

Като цяло средната оценка (3,25) на административния капацитет на община Созопол надвишава значително средната оценка (2,50), която предполага използваната система и критерии за оценка. Това дава основание да се направи извода, че служителите в общинската администрация, като цяло, са удовлетворени от своята работа. През

следващия планов период (2014-2020 г.) следва да се наблегне главно на подобряване на взаимоотношенията с гражданите и потребителите на услуги.

На следващата таблица са представени резултатите от оценките на административния капацитет, получени от проведеното анкетно проучване, по отделни аспекти и компоненти, които са визуализирани на двете фигури след нея:

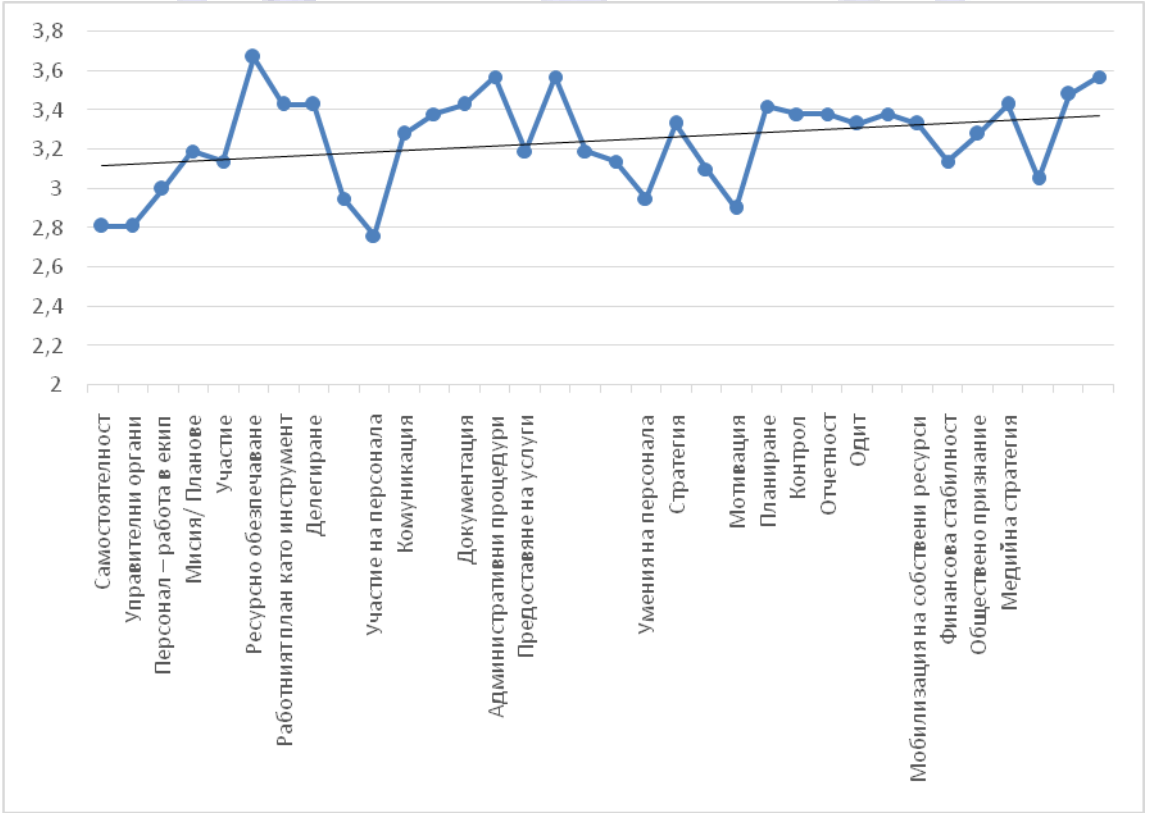
таблица 18. Оценки на административния капацитет на Общинска администрация Созопол

Ресурси		*Оценки на експертите*				*Брой респонденти*	*Средна за оценявания аспект*
		1	**2**	**3**	**4**		
Самостоятелност		1	6	10	4	21	2,81
Стил на ръководство	Управителни органи		9	7	5	21	2,81
	Персонал – работа в екип		3	15	3	21	3,00
Планиране	Мисия/ Планове		3	11	7	21	3,19
	Участие		4	10	7	21	3,14
	Ресурсно обезпечаване		2	3	16	21	3,67
	Работният план като инструмент		4	4	13	21	3,43
Участие на служителите в управлението	Делегиране		1	10	10	21	3,43
	Прозрачност при вземането на решения		3	16	2	21	2,95
	Участие на персонала		7	12	2	21	2,76
	Комуникация		2	11	8	21	3,28
Системи на управление	Системи за управление на персонала		1	11	9	21	3,38

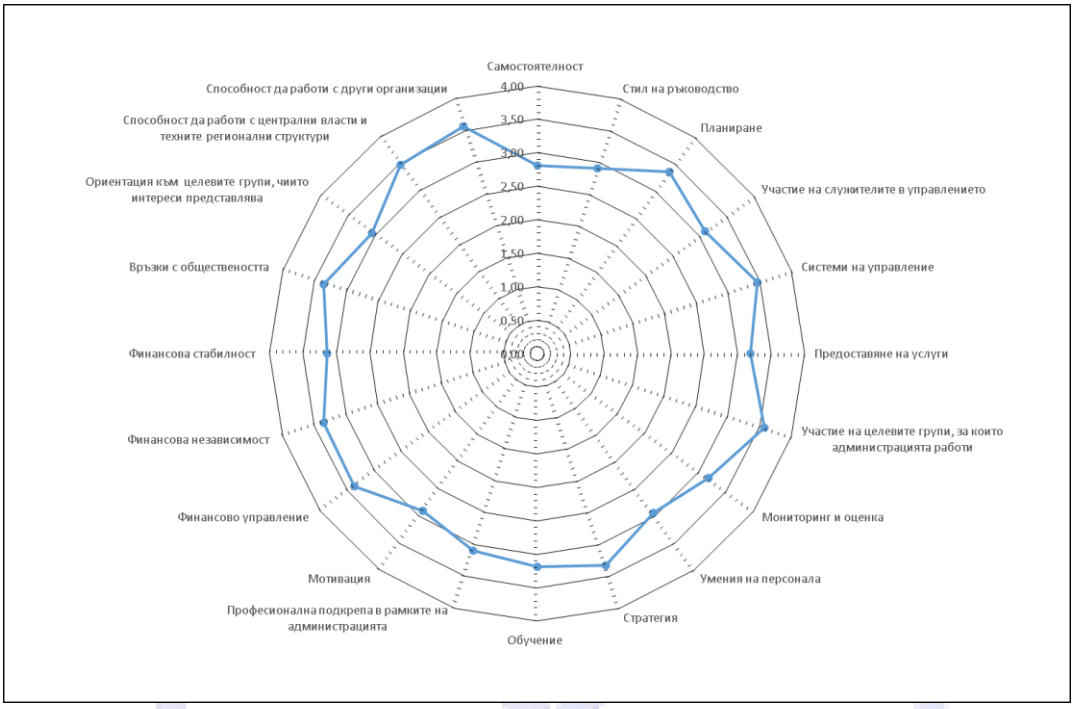
	Документация			12	9	21	3,43
	Административни процедури		1	6	14	21	3,57
Предоставяне на услуги			3	11	7	21	3,19
Участие на целевите групи, за които администрацията работи				9	12	21	3,57
Мониторинг и оценка	Включване в процеса на вземане на решения		5	7	9	21	3,19
	Обратна връзка от целевите групи/членовете		3	12	6	21	3,14
Умения на персонала			4	14	3	21	2,95
Стратегия			5	4	12	21	3,33
Обучение			2	13	6	21	3,19
Професионална подкрепа в рамките на администрацията			5	9	7	21	3,10
Мотивация			7	9	5	21	2,90
Финансово управление	Планиране	1		9	11	21	3,42
	Контрол		2	9	10	21	3,38
	Отчетност		1	11	9	21	3,38
	Одит		1	12	8	21	3,33
Финансова независимост	Разнообразие на източниците на финансиране		1	11	9	21	3,38
	Мобилизация на собствени ресурси		2	10	9	21	3,33
Финансова стабилност			1	15	5	21	3,14

Връзки с обществеността	Обществено признание		2	11	8	21	3,28
	Медийна стратегия		1	10	10	21	3,43
Ориентация към целевите групи, чиито интереси представлява			2	14	5	21	3,05
Способност да работи с централни власти и техните регионални структури			2	7	12	21	3,48
Способност да работи с други организации			2	5	14	21	3,57
СРЕДНА ОЦЕНКА:		**2**	**97**	**350**	**286**	**735**	**3,25**

фигура 35. Оценка на административния капацитет на Община Созопол по отделни компоненти

фигура 36. Оценка на административния капацитет на Община Созопол в отделните аспекти на административните ресурси

8. SWOT-анализ

Географско положение и територия

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Морски град и крайбрежие с добра достъпност по суша, море и въздух; • Развита селищна мрежа с добре изявен център; • Благодатно съчетание от море, бряг и климат, обуславящи трайно развитие на туризъм и рекреация; • Разнообразен почвено-климатичен и релефен комплекс, благоприятен за многопрофилно селско стопанство; • Наличие на много защитени територии, природни забележителности, атрактивни ландшафти	• Наличие на свлачища, брегова абразия и ерозия, макар и с малки мащаби; • Наличие на територии с изявена “периферност”; • Неоползотворени възможности за напояване, разрушени напоителни системи; • Едностранчиво експлоатиране на ресурсите по крайбрежието • Неоползотворен туристически ресурс във вътрешността.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Наличие на потенциален туристически ресурс и във вътрешните територии – възможност за развитие на алтернативен туризъм • Изграждане на инфраструктура по места, където липсва и реконструкция на съществуващата в недобро състояние • Постигане на по-високо съотношение „зелено” спрямо „сиво” строителство • Изнасяне на местата за забавление извън населеното място	• Продължаващ инвестиционен натиск, заплашващ да компрометира рекреационните ресурси и природния баланс по крайбрежието • Слаба социализация и недобро стопанисване на природното наследство • Продължаване на „сивото” строителство

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Богато културно-историческо наследство, сравнително добре проучено и експонирано. • Множество съхранени паметници от различни епохи • Наличие на архитекрурен и археологически резерват „Старинен Созопол“, на Археологически музей, Художествена галерия (в гр. Созопол); Килийно училище (в с. Росен); Археологически музей в гр. Черноморец. • Работеща читалищна и библиотечна мрежа, към която са създадени общо 44 самодейни състави и школи. • Богат културен живот – повече от 15 фестивала (национални и с международно участие) • Развита дейност на клубовете (Тракийско дружество, „Българка”, Българо-гръцко дружество, Дружество на жените „Св. Марина” и др.) на територията на общината	• Обектите на културно-историческото наследство в селата на общината не са добре представени и експонирани, затруднен е достъпът до тях, не са включени в туристическите маршрути и остават сравнително непознати. • Липса на политика относно местните занаятчии, липса на организиран пазар на техни продукти. • Недостатъчно експониране и включване в туристически маршрути на фолклорните ресурси. • Много от Възрожденските къщи в селата са изоставени и застрашени от разрушаване.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Продължаваща консервация и експониране на археологическите обекти, вкл. на тези в селата на общината; • Активно кандидатстване с проекти по донорски фондове; • Активна реклама и маркетинг на КИН, включване в специализирани туристически продукти и като допълнение, в тези на ваканционния морски туризъм.	• Липса на финансов ресурс и недостиг на квалифицирани кадри за проучване, консервация, експониране и опазване на КИН. • Унищожаване на археологическите обекти в общината поради липса на финансов ресурс и липса на стратегия за опазването и експонирането им.

СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Нарастване на произведената продукция и приходите в местната икономика през последните няколко години • Ръст на чуждестранните инвестиции в общината • Развит туристически сектор и свързаните с него дейности и услуги като опора на местната икономика • Богати туристически ресурси (природни и антропогенни) • Наличие на пристанища – яхтени и пасажерско • Наличие на природни и климатични ресурси за развитие на земеделието и животновъдството • Развит дърводобив и лесокултурни мероприятия	• Концентрация на ресурси и дадености по крайбрежието, водещи до силно изразен дисбаланс в развитието на общината • Недостатъчно пълноценно оползотворяване на наличните ресурси • Предлагане на моно профилен продукт – морски туризъм • Преобладаващ дял на микро- и малките фирми, работещи основно в сектора на услугите (туризма) • Туристическа база – на предела на разумния капацитет на територията (презастрояване) • Сезонен характер на туризма – предимно морски • Ниска добавена стойност на местното производство • Намаляващ дял на земеделието и животновъдството в общинската икономика
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Последващо развитие на туризма – с фокус върху *качеството* на предлагания продукт и услуги • Развитие на алтернативни форми на туризъм (конгресен; културен и др.) • Засилване на връзката между наука, производство и пазар • Диверсифициране на местната икономика и създаване на добавена стойност на местното производство • Развитие на базирано на знанията биологично земеделие, животнодъвдство • Създаване на условия за по-ефективно оползотворяване на морските ресурси за развитие на рибарство и аквакултури	• Бавното преодоляване на световната финансово-икономическа криза • Непрекъснато отлагане на финансовата децентрализация от страна на правителството • Неподготвеност на икономическите субекти за силната конкуренция на европейските продукти и услуги • Нестабилна политическа и законова системи в България, водещи до чести промени в икономическата обстановка • Липса на облекчени условия за малкия и средния бизнес

ТУРИЗЪМ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Благоприятни физикогеографски дадености за развитие на туризъм • Наличие на антропогенни ресурси - богато културно-историческо наследство • Добра транспортна достъпност, близост до областен център с летище, добре развит автомобилен и таксиметров транспорт; • Липса на големи източници на шум и замърсяване на въздуха; • Разнообразно и добре проучено етнографско наследство, традиции, обичаи и занаяти; • Добри традиции в организирането на международни и национални културни събития; • Разнообразие на предлаганата база за настаняване и храненен с предостатъчен капацитет; • Много добри условия за развитие на разнообразни спортни дейности и алтернативни форми на туризъм и допълващи дейности за свободното време; • Общо високо ниво на удовлетворение на туристите от комплексния туристически продукт на общината; • Благоприятен имидж на гр. Созопол.	• Кратък туристически сезон – от май до септември - поради предлагането на еднообразен туристически продукт – летен ваканционен туризъм; • Недостатъчно опазване и използване на потенциала на природните дадености за развитието на алтернативни форми на туризъм • Липса на автогара и недостатъчен капацитет на площите за паркиране спрямо нуждите (през летния сезон); • Надхвърлен носещ капацитет на плажните туристически ресурси; • Количествено, туристическата база на общината е достигнала пределите на разумния капацитет на територията. • Неразвита инфраструктура за предлагане на алтернативни форми на туризъм и дейности за свободното време • Лошо състояние на общинската пътна мрежа, затрудняващо достъпа до населените места; • Липса на преференциална политика спрямо местните земеделски производители относно възможностите за продажба на личната продукция • Хаотично присъствие на дестинацията в публичното пространство.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Утвърждаване на община Созопол като културно средище по южното Черноморие и допълване на традиционния летен туризъм с алтернативни форми на туризъм;	• Разрушаване на атрактивни природни ресурси поради отсъствието на ефективен контрол на национално ниво върху тяхното използване и комерсиализация,

• Повишаване на качеството на обслужване и квалификацията на кадрите в сектора; • Реализиране на ефективна рекламна политика; • Подобряване на партньорството между местните предприемачи, НПО и общинска администрация; • Използване на средства от структурните фондове на ЕС за подобряване и развитие на свързаната с туризма инфраструктура, природни и антропогенни на територията на общината; • Затвърждаване на позициите на общината на традиционните пазари и излизане на нови такива; • Засилване на международните връзки и партньорства; • Привличане на външни инвестиции; • Изграждане на нова и реконструкция на съществуваща туристическа и базова инфраструктура, вкл. в селата на общината;	продължаване на влошаването на екологичното състояние на Черно море и на крайбрежието; • Недостиг на субсидии от държавния бюджет за Общината за подобряване и поддръжка на техническата инфраструктура; • Засилваща се конкуренция от страна на съседни дестинации /Несебър, Приморско, Царево, Бургас/; • Нарушаване на консенсуса и взаимодействието с частния сектор по отношението на устойчивото развитие на дестинацията; • Унищожаване на архитектурни и археологически паметници поради липса на средства за опазването и експонирането им; • Намаляване на туристическия поток поради влошаване на икономическото състояние на туристите и несигурната международна обстановка; • Задълбочаване на разликите в качеството на живот между градовете и селата в общината.

РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Механичен прираст на населението на територията на общината • Коефициент на безработица под средния за страната • Средна годишна работна заплата - близка до средната за страната • Капацитетът на училищата, напълно задоволяващ сегашните нужди на общината • Безплатни детски градини • Развити социални услуги – домашен	• Негативна демографска тенденция, общовалидна за цялата страна • Подчертана сезонност на доминиращите стопански сектори - туризъм, селско и горско стопанство • Недостатъчна квалификация (включително и за туризъм) • Лоша и неефективна пътна мрежа до част от селищата, затрудняваща ежедневните пътувания на

социален патронаж и детска млечна кухня • Еднократна помощ в размер на 2 000 лв. при новородено • Сравнително добра МТБ в училищата и детските градини • Център за спешна медицинска помощ в общинския център • Наличие на културни, църковни и читалищни институции и МТБ в общината • Богат и разнообразен календар на културните прояви • Реализирани проекти в сферата на културата, образованието и социалните услуги	учениците • Ненавременно осигуряване на здравна помощ в по-отдалечените села • Скромни мащаби на водните спортове спрямо наличните условия
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Създаване на допълнителна заетост чрез развитие на недоминиращите икономически сектори • Повишаване квалификацията на кадрите в местната икономика • Насърчаване развитието на спортни и културни прояви извън общинския център • Аутсорсинг на социални, спортни, културни и образователни дейности • Максимално използване на безвъзмездното финансиране от различни донорски програми	• Задълбочаване на демографската криза в страната • Децентрализиране на допълнителни дейности, свързани със социалната сфера и човешките ресурси от страна на централната администрация без обезпечаване с необходимия финансов ресурс

ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Наличие на пристанища – яхтени и пасажерско • Близост до летище Бургас • Всички населени места са водоснабдени • Модерни съобщителни услуги в туристическите локализации • Започнат е проект за	• Пристанищната инфраструктура е амортизирана и с ниска използваемост за транспорт • Осезателна е липсата на автогара в гр. Созопол • Недостатъчен капацитет на енергозахранването; недоизграденост на съоръженията

рехабилитацията на рибарското пристанище в гр. Черноморец • Безплатен достъп до безжичен интернет навсякъде на територията на гр. Созопол	в селата; • Неоползотворен ресурс на ВЕИ; • Затруднен автомобилен достъп в туристическите локализации – задръствания, недостатъчно паркинги • Липса на канализационна мрежа
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Укрепване на свлачища • Реконструкция и ремонт на пътищата • Инвестиране в пристанищната инфраструктура • Преминаване към енергоспестяващи източници • Използване на различни програми за финансиране – от ЕС и други донори • Изграждане или рехабилитация на водоснабдителната и канализационна инфраструктура • Потенциал за развитие на информационните и телекомуникационни структури	• Деградация на инфраструктурите в периферията на общината • Влияние на климата и климатичните промени върху пътищата, както и потенциални опасности от неукрепени свлачища • Прогресивно увеличаване на автомобилния трафик и риска от замърсяване на въздуха през летния сезон; не се извършва системен мониторинг на въздуха; • Влошаване състоянието на водоснабдителната инфраструктура

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Съхранена природна среда; като цяло, районът е екологически чист; • Внедрена интегрирана система за управление на качество и околна среда • Планирана е система за разделно събиране и завод за рециклиране; • Наличие на защитени зони и видове • Изградено регионално депо за ТБО • Пречиствателна станция за отпадни води в процес на изграждане • Липса на източници на опасни отпадъци • Постоянен мониторинг на	• Замърсяване на околната среда с ТБО (Нерегламентирани сметища) • Недостатъчно ефективно управление на водния ресурс • Амортизирана водоснабдителна мрежа с недостатъчен капацитет; хроничен дефицит на водоподаване във вътрешността; • Затруднения при водоснабдяването на новите терени за строителство; • Канализация е изградена само в крайбрежната зона; • Замърсявания на почви от стари торища и нерегламентирани

качеството на морската вода • Наличие на защитени зони, защитени територии и богат горски фонд	сметища; замърсяване на брега от битови отпадъци; • Слаба екологична култура и мотивация на населението за опазване на околната среда
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Довършване на етап 1 на водния цикъл и на пречиствателна станнция за отпадъчни води • Стартиране на етап 2 на водния цикъл • Изграждане на канализационни системи във всички населени места • Развиване на екотуризъм • Прилагане на система за разделно събиране на отпадъците • Повишаване енергийната ефективност на жилищния фонд и на обществени сгради • Изграждане на екопътеки	• Влошаване състоянието на околна среда на територията на община Созопол • Увеличаване на нерегламентираните сметища на територията на община Созопол • Недостатъчно средства, насочени едновременно към опазване и третиране на околната среда спрямо принципите на устойчивото развитие • Липса на подходящи политики за преодоляване на екологичните рискове на централно ниво • Глобално изменение на климата. • Енергийната зависимост – увеличаващ се риск – необходими противодействия чрез диверсификация, ВЕИ, енергийна ефективност.

АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
▪ Планиране на дейността на общината и нейното ресурсно осигуряване. ▪ Наличие на система за управление на персонала в общината. ▪ Професионализъм и добре развит управленски капацитет в администрацията. ▪ Наличие на редица секторни стратегии за развитие на общината. ▪ Наличие на Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Созопол ▪ Добри практики за финансово	♦ Недостатъчна самостоятелност в работата на общинската администрация и в известна степен зависимост от централната власт. ♦ Не се използва пълноценно експертния потенциал на служителите. ♦ В недостатъчна степен е участието на служителите при планиране на дейността на администрацията, което е предпоставка за непълно използване на техния капацитет. ♦ Неустановена задоволителна практика за обратна връзка с потребителите при

управление и контрол. Финансова независимост. ▪ Добро финансово състояние на общината. ▪ Добри способности за работа с централните власти и други организации. ▪ Поддържане на активна комуникационна политика за връзки с обществеността. ▪ Утвърдени и устойчиви международни и трансгранични контакти.	оценка на работата на администрацията. ♦ Слабо установени практики за сътрудничество със заинтересованите страни при формиране на местните политики. ♦ Неизползван потенциал от създадените международни контакти с други администрации и градове. ♦ Ограничени финансови средства за поддържане и надграждане на капацитета на администрацията.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
• Повишаване на административния капацитет чрез участие в обучения, програми, осъществяване на проекти; • Засилване на трансграничните партньорства • Прилагане на добри практики, взаимствани от други администрации • Формулиране на ясни и измерими цели, обвързани с подобряването на административното обслужване и капацитет, които да присъстват в ОПР 2014-2020 г. • Организиране на граждански дискусии, срещи с граждани, неправителствени организации и представители на бизнеса; • Разработване на други, освен ОПР, стратегически документи, които са насочени към подобряване на административното и комплексно обслужване на територията на община Созопол	• Неизползвани възможности за работа в екип. • Несигурност по отношение на финансирането на дейността на общината – взаимоотношения с ЦБ и други донорски програми • Липса на мотивация на служителите в общината • Промени в политическата и икономическа обстановка

IV. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ – ВИЗИЯ, МИСИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА РАЗВИТИЕ

Стратегията за развитие на Община Созопол за периода 2014 – 2020 г. се основава на извършените секторни анализи и проблемния (SWOT) анализ, които очертават голям брой проблеми и възможности за подобряване на социално-икономическата конюнктура в общината. От друга страна ограничеността на средствата и ресурсите налага съсредоточаване на усилията в приоритетни области. Изборът на приоритети за устойчивото и балансирано развитие на общината е подчинено на няколко важни критерия като надграждане на силните страни и изграждане на конкурентни предимства на местно ниво, острота на идентифицираните проблеми, неотложност и налични възможности за тяхното разрешаване, връзка и взаимодействие на дадения проблем с други такива. В рамките на всеки приоритет са формулирани специфични цели и мерки, включващи сходни по характер конкретни дейности, насочени към постигането на дефинираните в стратегията цели. Планираните мерки ще надградят и подчертаят силните характеристики на Общината, преодолявайки слабостите и заплахите пред нейното развитие.

За целта е необходима диверсификация на икономиката, така че туризмът да не е основен източник на средства и работни места. Същевременно е важно постигане на качествени подобрения във сферата на туризма във всичките му аспекти за преодоляване на съществуващите проблеми и заплахи.

1. Мисия и визия за развитие

Мисията и визията се считат за основополагащи принципи на една организация. Тяхното определяне е важна част от протичането на управленския процес, тъй като наличието им прави по-вероятен успеха на организацията.

С понятието „мисия" се поставя освен въпросът за главната цел, поради която една организация съществува, но и в името на какво съществува, какво е нейното уникално предимство пред другите организации. В нейното съдържание трябва да фигурират принципите, убежденията и ценностите на организацията. Проектирането на мисията в една организация е условие за постигане на определени резултати, осигуряване единомислие по отношение на целите в организацията, задаване основата на организационния климат, улесняване трансформирането на целите и задачите в работна структура, като същевременно се осигурява и разпределението на задачите до отговорните звена/лица в организацията.

Разписана в Стратегията за управление на риска на община Созопол (2012 г.) мисията на Община Созопол звучи по следния начин:

Мисията на община Созопол е предоставяне на публични услуги, определяне и реализиране на политики по опазване на околната среда и създаване на благоприятни условия за живот, икономически и културен просперитет в обхвата на нейната територия

Така формулирана мисията отговаря на стратегията за развитие на общината, на нейните нужди и перспективи за развитие.

„Визията" на община Созопол представлява образец за желано и достижимо състояние, дава информация за това къде институцията иска да бъде в обозримото бъдеще, как вижда себе си след няколко години и какво иска да промени в своята дейност през тези години.

Формулирането на визията предопределя мисията, дългосрочните и краткосрочните цели, политиката, която ще води организацията, за да постигне тези цели и конкретния план за тяхното изпълнение. Визията служи като ориентир, отправен напред във времето към това, което се стреми да реализира Общината. Наличието на ясна визия помага на местната власт да очертае пътя за реализация на кратките, средносрочните и дългосрочните цели, които си поставя. Благодарение на наличието на ясна визия се определят методите за комуникация, източниците на финансиране, към които ще се насочи Община Созопол и партньорите, които е необходимо да привлече.

Визията на община Созопол е дефинирана в Хартата на клиента на общината през 2014 г. и кореспондира с визията на „Европа 2020" и акцентите на Новата кохезионна политика на ЕС за периода 2014 – 2020 г. Новата визия за развитие надгражда визията, заложена в Общинския план за развитие на общината за периода 2007 – 2013 г. По този начин се постига устойчивост и целенасоченост в развитието на общината:

„Община Созопол – по-добро място за живот, работа, туризъм и инвестиции"

Настоящият стратегически документ има за задача да фокусира управленските процеси, създавайки рамката за използването на наличните ресурси в община Созопол за постигане на устойчиво местно развитие. С неговата реализация се цели да се подобри благосъстоянието на населението и да се създадат трайни конкурентни предимства на общината пред останалите в региона. В този смисъл общата цел за развитие на Община Созопол в периода 2014 – 2020 г. е:

Развитие на устойчива местна икономика чрез балансирано използване на природните и екологични ресурси и повишаване благосъстоянието на местната общност за превръщане на община Созопол в атрактивно място за живот, култура и туризъм.

С оглед на поставената обща цел в Общинския план за развитие на община Созопол за периода 2014 - 2020 г. са дефинирани следните стратегически цели:

- ✓ ***Стратегическа цел 1 – Създаване на условия за ускорено и устойчиво икономическо развитие***
- ✓ ***Стратегическа цел 2 – Превръщане на община Созопол във водеща дестинация на Южното Черноморие за целогодишен и многообразен туризъм***
- ✓ ***Стратегическа цел 3 – Подобряване стандарта на живот на населението и засилване на институционалния капацитет***
- ✓ ***Стратегическа цел 4 - Подобряване на инфраструктурата и опазване на околната среда***

Първата стратегическа цел предвижда изпълнението на конкретни мерки, които ще окажат положителен ефект върху всички сектори на икономиката на общината и ще доведат до цялостно подобряване на нейните параметри в съответствие с общоевропейската политика за регионално развитие. За постигането на устойчиво и балансирано икономическо развитие ще допринесат дейностите за преструктуриране на основните икономически отрасли, стимулиране на заетостта и преодоляване на нейния сезонен характер, подобряване на техническата и бизнес инфраструктура за привличане на нови инвестиции.

Втората стратегическа цел акцентира върху устойчивото развитие и разнообразяване на основния икономически сектор на общината – туризма. Целта е свързана с по-пълноценното използване на местните конкурентните предимства– богато културно-историческо и природно наследство и популяризиране на алтернативни форми на туризъм за преодоляване на сезонния характер на предоставяните услуги. Изпълнението на конкретни мерки в тези сфери ще доведе до повишаване на темпа на икономически растеж, намаляване на безработицата и повишаване стандарта на живот на територията на цялата община. От съществено значение за постигане на конкретни резултати в това направление са партньорството между административния сектор, бизнеса и социално-икономическите партньори.

Третата стратегическа цел обуславя комплексното развитие на общината, което е насочено към повишаване качествата на човешкия капитал, на предоставяните услуги в полза на населението и към подобряване на административния и институционален капацитет на общината. Към тази цел принадлежат усилията за подобряване на стандартите в социалния сектор (образование, култура, спорт, здравеопазване, социални грижи и т.н.).

Четвъртата стратегическа цел е насочена към подобряване качеството на инфраструктурата и същевременно запазване на околната среда, което ще допринесе за повишаване на качеството на живот и интереса за инвестиции в екологично чисти производства и сектори.

2. Приоритети

Приоритетите, които ще допринесат за постигане на стратегическите цели, отразяват спецификата на общината и са формулирани на базата на изводите от SWOT анализа. Приоритетите за развитие отразяват възможностите на общината за постигане на устойчив социално-икономически растеж и целят преодоляване на слабите й страни и потенциалните заплахи и пречки. Те кореспондират с приоритетите на Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и акцентите на Новата кохезионна политика на ЕС за периода 2014 – 2020, както и с приоритетите на НСРР, РПР, ОСР и ОПРР. На всяка стратегическа цел съответства по един приоритет както следва:

Приоритет 1: Диверсификация и повишаване конкурентоспособността на местната икономика

Приоритет 2: Балансираноизползване на ресурсите за устойчиво развитие на целогодишен и многообразен туризъм

Приоритет 3: Повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване, развитие на човешките ресурси и администативния капацитет

Приоритет 4: Изграждане и модернизиране на инфраструктурата за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда

2.1. Приоритет 1: Диверсификация и повишаване конкурентоспособността на местната икономика

За постигане на устойчив икономически растеж, както и за преодоляване на проблеми като безработица и сезонна заетост и изоставането в развитието на перифирията, е необходимо изпълнение на мерки, свързани с подобряване на икономическата конюнктура. Реализирането на приоритета следва да доведе до резултати в няколко насоки – развитието на традиционни отрасли в общината като земеделие и рибарство, диверсификация на производството, повишаване конкурентноспособността на малките и средни предприятия, създаване на благоприятни условия за развитие както на местния бизнес, така и за привличане на външни инвестиции.

Предприетите мерки имат за цел да засилят и процесите на трансгранично, транс-национално и европейско сътрудничество, посредством местни инициативи и действия, които водят до интегрирано териториално развитие и са обвързани с приоритетите на Европейската общност за икономическо и социално сближаване и намаляване на различията между регионите. Цели се също така повишаване стпенета на ефикасното и устойчиво използване и разработване на местните ресурси в отделните отрасли.

Финансовото подпомагане за увеличаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия във всички сектори е основна политика в рамките на помощта от ЕС, особено чрез интервенции, стимулиращи цялостното подобряване на бизнес средата, повишаване на производителността, улесняване на достъпа до нови пазари, осигуряване на интернационализация на българските фирми.

За постигането на този приоритет са заложени следните специфични цели:

- ✓ **Специфична цел 1.1. Диверсификация на икономическите дейности и повишаване на конкурентоспособността на малкия и среден бизнес**
- ✓ **Специфична цел 1.2. Създаване на благоприятна бизнес среда и привличане на чуждестранни инвестици**
- ✓ **Специфична цел 1.3. Балансирано развитие на традиционни отрасли и насърчаване на сътрудничеството между производителите**

2.2. Приоритет 2: Балансирано използване на ресурсите за устойчиво развитие на целогодишен и многообразен туризъм

Туризмът е основен сектор на икономиката в общината, главен източник на поминък и представлява ключов инвеститорски интерес. Въпреки развитието на сектора като цяло, анализът показва, че пред развитието на туристическия сектор стоят множество предизвикателства. Приоритет 2 е насочен именно към преодоляването на проблемите в сектора за постигане на оптимално използване на наличните природни и културно-исторически дадености. По този начин се цели създаването на многообразен продукт, който не само е привлекателен за туристите, но ще разшири възможностите в сектора за създаване на работни места за жителите на общината през цялата година.

Мерките към втория приоритет са насочени към създаването на условия като инфраструктура, туристически центрове, разработване на реклама и характерен за общината алтернативен туристически продукт, които да привличат не само туристи, но и инвеститори. В рамките на тези мерки не само ще се надграждат съществуващие условия за развитие на туризма, но и ще се търсят нови пазарни ниши и възможности, които да интегрират вътрешността на общината и да спомогнат за преодоляване на сезонния характер на заетостта в сектора. В основата на тези условия е партньорството между местната власт, бизнеса, гражданите и потенциалните и настоящи инвеститори. С постигането на приоритета ще се повиши икономическата жизнеспособност и активност на местните единици на територията на община Созопол, ще се увеличи заетостта и равнището на разполагаеми доход у населението.

Приоритетът включва следните специфични цели, постигането, на които ще допринесе за по-устойчивото развитие на туризма в община Созопол:

- ✓ **Специфична цел 2.1: Балансирано развитие на туристическия продукт по цялата верига на туристическото обслужване**
- ✓ **Специфична цел 2.2: Насърчаване устойчивото развитие на алтернативни и разнообразни форми на туризъм през цялата година**

2.3. Приоритет 3: Повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване, развитие на човешките ресурси и администативния капацитет

Усилията в рамките на този приоритет са насочени към повишаване стандарта на живот на населението и развитие на човешкия потенциал. Същевременно е важно и подобряването на административния капацитет и предоставяните услуги. Приоритетът цели подобряване на общинския трудов пазар чрез стимулиране на трудовата мобилност, младежката заетост, професионално-образователните системи, формите за квалификация и преквалификация и учене през целия живот. Предвижда се подкрепа на социалната интеграция, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване на непривилегированите групи от населението. В рамките на приоритета се акцентира и върху оптимизиране и повишаване качеството на системата на здравеопазване и социални услуги, подобряване образователната система и съхраняване и развитие на културата, културното наследство и културните институции.

Приоритетът включва мерки, които целят постигането на следните специфични цели.

- ✓ **Специфична цел 3.1: Повишаване качеството на човешкия капитал**
- ✓ **Специфична цел 3.2: Противодействие и превенция на отпадането от пазара на труда**
- ✓ **Специфична цел 3.3: Оказване помощ и подкрепа на групи в неравностойно положение за социално включване**
- ✓ **Специфична цел 3.4. Повишаване на институционалния капацитет и развитие на ефективна публична администрация**

2.4. Приоритет 4: Изграждане и модернизиране на инфраструктурата за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда

Развитието и модернизацията на инфраструктурата е от определящо значение за увеличаване инвестиционната атрактивност и конкурентоспособност на общината. Инфраструктурата е ключов фактор за развитието на бизнеса и източник за създаване на нови работни места. Тя има и важно значение за подобряване условията на живот в общината и компенсиране на изоставането на периферията. Проектите за развитие и модернизация на инфраструктурата се оценяват за тяхното въздействие върху околната среда, което е от особена важност за прилагане принципите на устойчивото развитие.

Мерките в рамките на този приоритет са разделени по специфични цели, както следва:

- ✓ **Специфична цел 4.1. Подобряване и развитие на техническата инфраструктура**
- ✓ **Специфична цел 4.2. Интегрирано пространствено развитие**
- ✓ **Специфична цел 4.3. Опазване на околната среда и биоразнообразието**

Главна цел за развитие на Община Созопол /2014 – 2020 г./
"Развитие на устойчива местна икономика чрез балансирано използване на природните и екологични ресурси и повишаане благосъстоянието на местната общност за превръщане на община Созопол в атрактивно място за живот, култура и туризъм."
Стратегическа цел 1: Създаване на условия за ускорено и устойчиво икономическо развитие
Стратегическа цел 2: Превръщане на община Созопол във водеща дестинация на Южното Черноморие за целогодишен и многообразен туризъм
Стратегическа цел 3: Подобряване стандарта на живот на населението и засилване на институционалния капацитет
Стратегическа цел 4 - Подобряване на инфраструктурата и опазване на околната среда
Приоритет 1: Диверсификация и повишаване конкурентоспособността на местната икономика
Приоритет 2: Балансираноизползване на ресурсите за устойчиво развитие на целогодишен и многообразен туризъм
Приоритет 3: Повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване, развитие на човешките ресурси и административния капацитет
Приоритет 4: Изграждане и модернизиране на инфраструктурата за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда

3. Мерки и дейности

Приоритет 1. Диверсификация и повишаване конкурентоспособността на местната икономика

Специфична цел 1.1. Диверсификация на икономическите дейности и повишаване на конкурентоспособността на малкия и среден бизнес

Мярка 1.1.1. Стимулиране на развитието на малкия и среден бизнес

Осигуряването на условия за развитие на малкия и среден бизнес е предпоставка за постигане и запазване на базово ниво на заетост и доходи сред местното население. В условията на криза малкия и среден бизнес е най-уязвим. За да бъде преодоляно това неразположение е необходимо да се насочат усилия към подкрепа на конкурентоспособността и устойчивостта чрез насърчаване на технологичното им обновление, въвеждането на стандарти за качество, повишаване на производителността и ефективността им на работа, подобряване на достъпа до нови пазари.
Препоръчва се насърчаването на научно-технически иновации и такива, които подкрепят въвеждането на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии.

В тази мярка се предвижда извършването на анализ на нуждите, проблемите и възможностите за подкрепа и създаване на условия за малкия и среден бизнес от страна на общината.

Мярка1.1.2. Стимулиране създаването на нови МСП и насърчаване на предприемачеството и новите производства

Обхватът на дейностите, адресиращи тази мярка, включва подкрепа за създаване на нови микро- и малки фирми в района на община Созопол. Ще се насочат усилия за създаване на нова предприемаческа култура и насърчаване на предприемачеството сред уязвимите групи на пазара на труда, включително и социалното предприемачество за безработни лица, хора с увреждания и лица от групи в неравностойно положение.

Включват се и дейности насочени към въвеждането на нови производства или диверсификация на съществуващи икономически дейности

Специфична цел 1.2. Създаване на благоприятна бизнес среда и привличане на чуждестранни инвестиции

Мярка1.2.1. Намаляване на административната тежест за бизнеса и населението

В тази мярка ще се анализират и оптимизират регулаторните и разрешителните режими за функционирането на малкия и среден бизнес. Предвиждат се дейности за минимизирането на административните разходи и времевите ограничения по заявяването и получаването на документи и разрешителни.

Мярка1.2.2. Насърчаване на публично-частни партньорства

Публично-частното партньорство е функционален модел за засилване на сътрудничеството между бизнес и местна власт и привличане на инвеститори.

Специфична цел 1.3. Балансирано развитие на традиционни отрасли и насърчаване на сътрудничеството между производителите

Мярка 1.3.1. Подобряване конкурентноспособноста на земеделските и горски производители

Селското стопанство е сектор с традиционни позиции ипотенциал за развитие, но е в днешно време е слабо застъпен. Нужно е преодоляване на съществуващите пречки за развитие и прилагане на мерки за разширяване комплекса от дейности и производство, както и тяхното разпространение, маркетинг и реклама. Ще се изпълняват и дейности, свързани с подобряване на организацията и качеството на човешките ресурси в аграрния сектор.

Мярка 1.3.2. Развитие на рибарството и аквакултурите

По тази мярка дейностите ще бъдат свързани с обновяване на инфраструктурата, свързана с рибарството и аквакултурите, подкрепа за развитието им, изграждане на сервизна база, свързана с морските дейности, въвеждане на нови технологии в областта.

Мярка1.3.3. Засилване сътрудничеството между прозиводители и други бизнес сектори на местно, национално и транс-национално ниво

Постигането на тази мярка ще става по няколко начина. От една страна ще се стимулира изграждането на бизнес и произвоствени клъстери и инкубатури, както и участието в регионални такива. По този начин ще се постига по-високо качество и по ниска себестойност на производството, ще се създадат условия за внедряване на иновации. От друга страна се цели засилване на връзките между хранително-вкусовата промишленост и туризма. Ще се цели затвърждаване на търговските отношения между отделните звена в дадена сфера, както и между отделните бизнес сектори за оптимално вътрешно използване на ресурсите на общината, намаляване на разходите и взаимно допълване на производство, доставки и услуги.

С тази мярка се цели още да се развие сътрудничество за европейско териториално сближаване, задълбочаване на партньорството и добросъседството за постигане на икономически цели от общ интерес, както и развитие на бизнес мрежите. Мярката е насочена към реализиране на проекти, които имат транс-граничен, европейски и транс-национален характер.

Приоритет 2. Балансирано използване на ресурсите за устойчиво развитие на целогодишен и многообразен туризъм

Специфична цел 2.1. Балансирано развитие на туристическия продукт и свързаните услуги

Мярка 2.1.1. Създаване на туристически продукти и пакети с конкурентно предимство

С тази мярка се цели засилването позициите на Созопол като морска туристическа дестинация спрямо съседните общини със сходни дадености и възможности. Ще се развиват дейности, които са насочени към създаване на разнообразни туристически продукти и пакети с високо качество, чрез които да се повишат средните разходи за туристоден .

Мярка 2.1.2. Повишаване квалификацията на заетите в туризма и качеството на обслужване

За изпълнение на тази мярка ще се търси финансиране за дейности, които да повишат квалификацията на заетите в областта на туризма и качеството на обслужване чрез организиране на обучения, семинари и т.н. и засилване на контрола върху качеството.

Мярка 2.1.3. Подобряване маркетинга и рекламата на общината като дестинация за целогодишен туризъм и информационната основа на туризма

Мярката цели създаване на цялостна маркетингова стратегия и реклама за общината и предлаганите форми на туризъм, които да допринесат за засилване позициите й на местния и международен пазар.

Ще се извършват още проучвания, обработка и анализ на изходни данни за по-добро управление на дестинацията.

Мярка 2.1.4. Активно включване на община Созопол в Туристически район Бургас (Южно Черноморие)

Мярката предвижда включване на община Созопол като дестинация в туристически пакети, предлагани на територията на туристически район Бургас, както и разработване на общи пакети от туристически услуги съвместно с останалите общини на територията на туристическия район.

Специфична цел 2.2. Насърчаване устойчивото развитие на разнообразни форми на туризъм през цялата година

Мярка 2.2.1. Подкрепа за развитие на алтернативни форми на туризъм

За преодоляване сезонния характер на туризма и съсредоточването на основните услуги в градовете Созопол и Черноморец се предвиждат дейности за развитие на алтернативни форми на туризъм извън рекреационния – селски, еко, културен и др., които да създават емоционална връзка с потребителите; подкрепа за развитието на конферентния туризъм чрез провеждане на конференции; организиране на спортни събития в неактивния сезон и др.; Изграждане на инфраструктура за екотуризъм – за наблюдение на птици, пътеки за трекинг, велоалеи, спортни площадки и др., включително в селата от вътрешността на общината.

Мярка 2.2.2. Инвестиции за развиване и запазване на културно-историческото наследство във всички населени места на общината

Културно-историческото наследство на общината традиционно привлича туристи, гости и инвеститорски интерес. Изключително важно е запазването на съществуващото наследство чрез прилагане на мерки и дейности за реставрация, експозиция, съхранение, консервационни и реставрационни работи.

Мярка 2.2.3. Създаване на условия за привличане на инвеститори в областта на туризма

Необходими са дейности, насочени към привличане на инвеститори, чиято дейност не се ограничава до строителството в центъра. Ще се изпълняват дейности, насочени към привличане на инвеститори за изграждане на атракциони и условия за туризъм във вътрешността на общината. За тази цел ще се цели облекчение на таксите за технически услуги в общината за стратегически инвеститори, осигуряване на участие на бизнеса и НПО в планирането на развитието на дестинацията и др. мерки.

Приоритет 3. Повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване, развитие на човешките ресурси и администативния капацитет

Специфична цел 3.1. Повишаване качеството на човешкия капитал

Мярка 3.1.1. Осигуряване на висококачествени и разнообразни социални услуги

Мярката включва разширяването на предоставяните към момента на територията на община Созопол социални услуги и допълването им с допълнителни такива, според нуждите на населението. Цел е изпълнение на мерките, заложени в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015) по следните приоритетни направления:

- ✓ Превенция и услуги за деца и семейства в риск
- ✓ Деинституционализация и превенция на настаняването на деца
- ✓ Грижа за старите хора
- ✓ Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение
- ✓ Развитие на човешките ресурси в сферата

Мярка 3.1.2. Осигуряване на висококачествени здравни услуги

Мярката включва инвестиции в изграждането на здравни заведения и предоставянето на здравни услуги. Мярката е насочена още и към развитие на долекуването в сферата на балнеолечението, осигуряване на равен достъп на всеки до здравна помощ, от която се нуждае и възможности да води здравословен начин на живот чрез подобряване на качеството и достъпността на медицинските услуги.

Мярка 3.1.3. Повишаване на образователното ниво на населението

От решаващо значение на национално и местно ниво е да се инвестира в качеството, конкурентоспособността и ефективността на образованието, което зависи до голяма степен от условията за преподаване – т.е неговата инфраструктура. Необходимостта от повишаване на авторитета на училището като образователна институция е процес, който изисква изграждането на имидж на българското училище и подобряване на качеството на образователните услуги. Важен елемент от процеса на образование в българското училище е състоянието на неговата материално-техническа база. Мярката предвижда извършване на основен ремонт и модернизиране на сградите на училища и детски градини на територията на община Созопол.

Мярката е насочена и към намаляване на броя на учниците, преждевременно напускащи училище. Ще се осъществява чрез организиране на обучителни семинари, насочени към учители и директори на училища, на които ще бъдат обучавани как да помагат на деца, които под въздействието на негативни фактори са заплашени от изпадане от системата на образование. Дейностите включват още разработване на програми за привличане и задържане на децата в училище, съобразно особеностите на местните условия, както и предоставяне на повече възможности за дистанционно (Интернет) обучение.

Същевременно ще се реализират мерки и за създаване на равни условия за достъп до образование на групи в неравностойно положение и за маргинализирани групи.

Мярка 3.1.4. Развитие на културата и спорта

В сферата на културата и спорта съществуват предпоставки за изпълнение на мерки, свързани с подобряванена съществуващата спортна база и за запазване на културно историческото наследство. Стимулира се сътрудничеството с други отоговорни и

заинтересовани страни за подобряване на спортни съоръжения и бази, изграждането на спортни площадки, особено в селските райони и т.н.

Специфична цел 3.2. Противодействие и превенция на отпадането от пазара на труда

Мярка 3.2.1. Намаляване на безработицата и отлива на работна ръка

Тази мярка е насочена към ограничаване на отпадащите всяка година от пазара на труда в региона, както и за стимулиране на младите хора да намират работа на територията на общината. Ще бъде разработена стратегия за постигане на по-добра и пълна трудова заетост на хората. За целта ще се наблюдава и изследва състоянието на пазара на труда, неговите потребности и развитие в дългосрочен план. Ще се изгради ефективна система от стъпки, които да противодействат на негативните фактори, водещи до отпадане от пазара на труда в региона. Една от тях е изграждането и придобиването на нови компетентности, които отговарят на търсенето на труд и изискванията на пазара. Ще се разработят системи за обучение, които ще регулират професионалната подготовка според нуждите на пазара на труда в региона, като в училищата ще действа програма за ранно образователно ориентиране и консултация с ученици, които изпитват затруднения в определяне на своето бъдещо учебно заведение и професия.

Мярка 3.2.2. Подобряване условията на труд

Тук се включват дейности за привеждане на условията на труд на работното място в съответствие с нормите и изискванията на законодателството по безопасност и здраве при работа и подобряване на професионалния и здравния статус на работната сила чрез внедряване на превантивни системи за мониторинг и контрол на рисковете за здравето и безопасността на работното място.

Специфична цел 3.3. Оказване помощ и подкрепа на на групи в неравностойно положение за социално включване

Мярка 3.3.1. Интеграция на групи в неравностойно положение и маргинализирани групи

Мярката има за цел да осигури на социално изключените малцинствени групи достъп до образование, здравеопазване, програми за заетост, подобряване на жилищните условия и др., с което да окаже противодействие на тяхната социална изолация и бедност. С изпълнението на мярката местната администрация ще увеличи възможността да привлича и оползотворява ресурси по програми от ЕС, които имат за цел да социализират, приобщят и включат малцинствените общности във всички сфери на обществения живот. Мярката ще реализира дейности, които ще осигурят предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените

процеси на територията на община Созопол. Ще се изработят и приложат методики за ранно идентифициране и превенция на рисковете от социално изключване.

Специфична цел 3.4. Повишаване на институционалния капацитет и развитие на ефективна публична администрация

Мярка 3.4.1. Повишаване капацитета на общинската администрация и подобряване на предоставяните публични услуги

По тази мярка се предвиждат инициативи допринасящи за: повишаване на капацитета и квалификацията на администрацията, чуждоезикови обучения на общинските служители, участия в обучения, семинари и т.н. с подходяща тематична насоченост; изграждане на устойчив административен капацитет за подготовка изпълнение, мониторинг и оценка на проекти на общинско ниво.
Въвеждането на процесноориентирано управление на процесите и дейностите в администрацията е клиентоориентиран подход, който осигурява качество, ефективност и ефикасност на функционирането на организацията. Планираните инициативи тук са свързани с реализация на мерки за: въвеждане на нови информационни технологии за повишаване ефективността на административното обслужване на гражданите; развитие на допълнителни системи, базирани на технологията „електронна община; подобряване на качеството на административното обслужване на принципа „едно гише"; въвеждане на механизми за вътрешна и между институционална координация, насърчаване на между общинското сътрудничество и изграждане на устойчиво дългосрочно партньорство между местните власти, социално-икономическите партньори, организациите на гражданското общество и бизнеса с оглед подобряване качеството на местните публични услуги, осигуряване на устойчиво и хармонично устройствено планиране на територията, изграждане на механизмите за обществени консултации.

Мярка 3.4.2. Прилагане на механизми за приобщаване на социално-икономическите партньори в разработването и прилагането на местните политики

Създаване на механизми за сътрудничество и за реализация на съвместни проекти, например сътрудничество между община и бизнес; община и НПО; община-община или администрация от друго равнище на териториалната администрация, провеждане на комуникационна политика и разяснителни кампании, прилагане на внедрени в общината механизми за наблюдение и контрол при изпълнението на общински политики и актуализияцията им, разработване на вътрешни правила с фокус върху партньорство със заинтересованите страни и т.н.

Приоритет 4. Изграждане и модернизиране на инфраструктурата за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда

Специфична цел 4.1. Подобряване и развитие на техническата инфраструктура

Мярка 4.1.1. Рехабилитация и изграждане транспортната инфраструктура

По тази мярка се предвиждат дейности за възстановяване и рехабилитация на пътната мрежа в общината, както и при възможност изграждане на нова транспортна инфраструктура за подобряване свързаността на територията и отделните населени места, както и за подобряване на условията за развитие на туризма.

Мярка 4.1.2. Изграждане и реконструкция на ВиК мрежи и съоръжения

Чрез дейности в изпълнение на тази мярка се цели изграждането на нова В и К мрежа и реконструкция на амортизираните съществуващи съоръжения, както и изграждане на пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води на територията на общината.

Мярка 4.1.3. Модернизация на съобщителната и телекомуникационна мрежа

По тази мярка ще се реализират дейности, свързани с модернизация на съобщителната и телекомуникационна мрежа, подобряване на достъпа на населението до информационни и комуникационни технологии, подобряване на публичните електронни услуги и електронния пазар, както и осигуряване на широколентов достъп за хората и фирмите.

Мярка 4.1.4. Внедряване на енергоспестяващи технологии и възобновяеми енергийни източници

Мярката предвижда извършването на реконструкция на остарели публични сгради и повишаването на тяхната енергийна ефективност. Извършване на замяна на дървени електрически стълбове с бетонови и изграждане на трафопостове. Тук се включват дейности по газифициране и изграждане на съоръжения за производство и използване на енергия от възобновяеми енергийни източници.

Специфична цел 4.2. Интегрирано пространствено развитие

Мярка 4.2.1. Съгласуваност между устройствено и стратегическо планиране на територията

Управлението на местно ниво предполага изработване на политики и стратегии за развитие и тяхната реализация чрез устройствено планиране. Ефективността на устройственото планиране зависи на първо място от адекватността и съгласуваността на заявените в политиките за развитие цели и задачи и на второ място - от коректното прилагане на устройствените планове. Тук се включват дейности по поддържане на регулационните и кадастрални планове и специализираните карти за устройствено планиране на територията, изработване на подробни устройствени планове, прилагане на изработения обще устройствен план и концепция за пространствено развитие на

община Созопол и други стратегически документи за планиране устройството на територията.

Мярка 4.2.2. Благоустройство на населените места и преодоляване изоставането в пространственото развитие на вътрешността на територията

В рамките на тази мярка ще се реализират проекти, свързани с пространственото развитие на населените места извън обособения административен център – гр. Созопол. Включват се дейности за разработване на планове за развитие и мерки, включени в концепцията за пространствено развитие на общината.

Специфична цел 4.3. Опазване на околната среда и биоразнообразието

Мярк 4.3.1. Управление на риска от природни бедствия и аварии

Прилагането на мярката предвижда изработването на система от планове и мерки за превенция и последващо преодоляване на резултатите при бедствия и аварии. Ще бъде разработена и въведена система за наблюдение, ранно предупреждение, оповестяване и обучения на органите за управление, силите за реагиране и населението.

Дейностите по прилагане на мярката включват изработване на планове за превенция и защита от:

- ✓ Горски, полски и пожари в градска среда;
- ✓ Наводнения в резултат от проливни дъждове, преливане на язовири и водни басейни, скъсване на язовирни стени;
- ✓ Овладяване на абразионните и свлачищните процеси на територията на общината.

Мярка 4.3.2. Подобряване на системата за управление и повторна употреба на отпадъците

Дейностите са насочени към комплексно решаване на проблемите, свързани с отпадъците в общината и въвеждане на ефикасни мерки за контрол и своевременно почистване на нерегламентираните сметища. Мярката цели ограничаване на вредното въздействие върху здравето на хората и околната среда, като се насърчи преминаването към управление и повторната употреба на отпадъците, с което да се ограничи ползването на първични природни ресурси.

Мярка 4.3.3. Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие

Дейностите по тази мярка са насочени към запазване на богатото природно наследство на общината, съществуващите биологично разнообразие и екосистеми. Предвиждат се мерки и разработване на планове за защита и поддържане на съществуващите резервати, защитени обекти и местности и обекти от национално и местно значение.

V. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР 2014 – 2020 г.

1. Индикатори за наблюдение и оценка на Общинския план за развитие

Системата от индикатори за наблюдение и оценка е основен инструмент за проследяване на степента на достигане на набелязаните цели при изпълнение на ОПР. Индикаторите са свързани с цялостната система за наблюдение, оценка и актуализация на плана. Тя отразява напредъка и степента на постигане на целите, приоритетите и мерките, заложени за изпълнение в плана, на базата на физически и финансови критерии и характеристики.
Извеждането на индикаторите се основава на спецификата на общината и обкръжаващата я среда, разгледани в динамика. При определянето на количествени стойности на конкретните индикатори се отчитат изведените чрез SWOT анализа фактори. Те се интерпретират от гледна точка на установените тенденции и проектни инициативи, планирани в ОПР и други стратегически секторни документи, отнасящи се към развитието на общината.

За целите на измерване напредъка са използвани два вида индикатори: за резултат и за въздействие.

Индикаторите за въздействие са приложими при оформяне цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Те отчитат изпълнението на специфичните и стратегическите цели чрез количествено и/или качествено измерими индикатори за достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

Индикаторите за резултат проследяват степента на изпълнение на целите. Те се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. По някои от мерките или приоритетите индикаторите се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са (по възможност) количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението са съпоставими с текущите макроикономически и секторни процеси и с основните индикатори, използвани в системите за наблюдение по оперативните програми, а също така отразяват и спецификата на общината. Те отговарят на изискванията на “Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014-2020) и са:

- *Конкретни* – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на специфична информация;
- *Измерими* - за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;
- *Достъпни* - има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;
- *Адекватни* - обосновани са, и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;
- *Обвързани са с времето* **-** на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на общината до 2020 г. са посочени в матрица на индикаторите *(вж. Приложение 2)*. Стойностите на индикаторите са абсолютно и относително определени и обхващат физически и финансови параметри. Всеки индикатор е с посочени мерни единици, източници на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на общинския план за развитие

2. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана

Предложена е система за наблюдение, оценка и актуализация на плана, обвързваща функциите на участващите звена и времеви график за действие. Подробно описани са отговорностите и компетенциите на отделните звена, посочена е логическата и времева обвързаност между отделните функции. Идентифицирани са ключови събития от процеса за наблюдение, оценка и актуализация на плана и конкретното участие и принос на въвлечените лица. Ключовите събития са точно посочени във времето, с цел въвеждане на управляема система от последователни и конкретно разписани стъпки. Посочен е начинът на интегрирането на индикаторите в отделните стъпки на наблюдението и оценката. Отбелязан е подходящият момент за изготвяне на междинна и последваща оценка, както и на актуализация на ОПР, когато подобна е необходима.

Наблюдението и оценка на изпълнението (мониторингът) на общинския план за развитие (ОПР) цели осигуряване на ефективно му изпълнение, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Обект на наблюдението са напредъкът, промените и последиците от предприеманите програмни действия. *Орган за наблюдение* на ОПР е общинският съвет.

В процеса на наблюдение на изпълнението на ОПР, общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на общинския план за развитие се осигурява от бюджета на общината.

Кметът на общината *организира наблюдението* на изпълнението на ОПР, като за резултатите от тази дейност се разработва годишен доклад, който се обсъжда и *одобрява от общинския съвет*. Годишният доклад служи за осигуряване на данни за изготвяне на междинната и последващата оценка на ОСР, и съдържа информация за:

- Общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност, промените в социално-икономическите условия в общината;
- Постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
- Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:
  - ✓ мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
  - ✓ преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
  - ✓ мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;
  - ✓ мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;
  - ✓ мерките за прилагане принципа на партньорство;
  - ✓ резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- Заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

За реализацията на ОПР се извършват *междинна, последваща*, а при необходимост и други *тематични оценки*.

Целта на оценките на ОПР е количествено измерване на резултатите, ефекта и въздействието от реализацията на плана. Чрез тях се прави систематичен преглед на конкретните управленски дейности за осигуряване на информация за пълния спектър от краткосрочни и дългосрочни въздействия върху бенефициентите и потребителите.

М*еждинната оценка* се изготвя не по-късно от 4 години от началото на периода на нейното действие, и включва:

- Оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- Оценка на степента на постигане на съответните цели;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изводи и препоръки за актуализация на съответния документ.

Последващата оценка се извършва не по-късно от една година след изтичането на периода на действие на плана и включва:

- Оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- Оценка на общото въздействие;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Наблюдението и оценката на общинския план за развитие включват следната последователност от действия:

- Избор на критерии и показатели за наблюдение и оценка на плана (т.4);
- Наблюдение на изпълнението;
- Съпоставка на постигнатото с целево състояние;
- Предлагане и предприемане на коригиращи действия.

Използваните методи са: проучване на документация, наблюдения на място, социологически проучвания (анкети, интервюта, фокус групи със заинтересовани страни), набиране и систематизиране на статистическа информация и пр.

Подходящата периодичност за събиране на информация, анализ и оценка на изпълнението е на годишна основа.

2.1. Нормативна определеност

Съгласно правилника за прилагане на закона за регионалното развитие, наблюдението, оценката и актуализацията на ОПР на община Созопол следва да се позовава на следните принципи:

- ✓ Единен подход за планиране и програмиране;
- ✓ Концентрация на ресурсите;
- ✓ Допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции;
- ✓ Междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- ✓ Съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;

- ✓ Партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Съгласно чл. 13, ал.3 от ЗРР (3) Общинският план за развитие се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината, който според чл. 23 (ЗРР) има още следните задължения:

- ✓ Да ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
- ✓ Да представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие за одобряване от общинския съвет;
- ✓ Да осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Съгласно правилника за прилагане на ЗРР:

- ✓ Кметът на общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на общинския план за развитие.
- ✓ Кметът на общината осъществява координация и контрол върху процеса на разработване и съгласуване на общинския план за развитие.
- ✓ Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на общината.
- ✓ Кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

2.2. Наблюдение на Общински план за развитие на община Созопол

Изпълнението на общинския план за развитие се отчита на основата на данните от системата за наблюдение и оценка на общинския план за развитие, като следва да се изготвят годишни доклади за наблюдението на неговото изпълнение. Кметът на общината носи отговорност за тяхното представяне за одобрение пред общински съвет.

С цел регулярното наблюдение и отчитане на напредъка по изпълнението на ОПР е необходимо да се изгради стройна система за мониторинг и контрол с ясни задължения и отговорности между всички участници.

В тази връзка се предвижда създаването на постоянна ***Работна група*** към Община Созопол, която да управлява изпълнението на ОПР и да упражнява контрол и мониторинг върху резултатите от неговото реализиране. Работната група за управление на

изпълнението на ОПР (РГ) следва да включва представители на общата и специализираната администрация, представена от съответните дирекции, които имат отношение към заложените в ОПР цели и проекти, както и представители на Общинския съвет. Заседанията на работната група следва да се провеждат веднъж годишно, а при необходимост - да се свикват и извънредно. В дневния ред на всяко от заседанията задължително ще се отразяват постъпилите предложения от гражданското общество и неправителствения сектор.

Работната група следва да изпълнява следните функции:

- ✓ Да следи за напредъка по изпълнението на ОПР и да организира събирането на изходна информация по приетите индикатори;
- ✓ Да информира регулярно Кмета на общината за постигнатия напредък по изпълнението на ОПР;
- ✓ Да разработва годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие;
- ✓ Да следи за разработване на междинна и последваща оценка на ОПР;
- ✓ Разглежда резултатите от междинната и последваща оценка на ОПР, включително предлага решения на Кмета на общината, свързани с препоръки в резултат на междинната оценка;
- ✓ Организира актуализирането на Общинския план за развитие на община Созопол;
- ✓ Обсъжда и взема решения относно възникнали проблеми и обстоятелства, изискващи корективни мерки и промени в Програмата за реализация на ОПР;
- ✓ Обсъжда и инициира промени в ОПР и Програмата за реализация, включително:
  - Промени във финансовата рамка;
  - Промени в източниците на финансиране;
  - Промени в програмата за реализация
  - Промени в структурата и начина на управление на ОПР
  - Други промени
- ✓ Предлага на Кмета на общината и на Общинския съвет действия и решения, свързани с изпълнението на Програмата за реализация на ОПР, включително промени и преразпределения на средствата по ОПР;
- ✓ Ежегодно предлага на Кмета на Общината и на Общинския съвет размер на капиталови разходи, които да се включат в годишния Общинския бюджет, за целите на съ-финансирането на планираните за съответната година проекти, включени в Програмата за реализация на ОПР;
- ✓ Отправя предложения за иницииране на публично-частни партньорства (вкл. концесии) по Закона за концесиите и Закона за публично-частното партньорство, във връзка с изпълнението на проекти от ОПР, включително за извършване на предпроектни проучвания – концесионни анализи и анализи за приложимостта на публично-частните партньорства.

Решенията на РГ се формализират чрез протоколи, в които се определят конкретни задачи, срокове и отговорници по отделните решения. Отговорниците могат да бъдат конкретни членове на РГ или колективни структури.

За всяко тематично направление на проектите ще бъдат съставени ***екипи, отговарящи за групите проекти.*** Професионалният профил на участниците в екипите следва да бъде съобразен със спецификата на конкретния проект. Тези екипи ще изготвят ежегодна прогноза за необходимите общински средства за съ-финансиране на проектите от ОПР, които се подготвят или изпълняват в съответната категория, ще идентифицират потенциални партньори за реализация на ПЧП, ще инициират първоначалната подготовка на проектите, до създаването на проектни екипи за всеки проект, включително чрез иницииране на процедури за възлагане на обществени поръчки и изготвяне на технически спецификации за изпълнение на дейности по проектите.

Община Созопол може да възложи на ***външна техническа помощ*** да подпомага Работната група и Екипите за управление на проектите в процеса на реализация на ОПР, с цел мобилизиране на подходяща експертиза за изпълнение на отделните дейности – инженерна, социално-икономическа и юридическа.

2.3. Извършване на оценка на Общински план за развитие на община Созопол за периода 2014-2020 г.

Съгласно нормативната уредба Общинския план за развитие подлежи на следните оценки:

	ПРЕДВАРИТЕЛНА	МЕЖДИННА	ПОСЛЕДВАЩА
ОСНОВАНИЕ	чл.32, ал. 1 от Закона за регионално развитие	чл.33, ал. 1 от Закона за регионално развитие	чл.34, ал. 1 от Закона за регионално развитие
ПЕРИОД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	Успоредно с ОПР	Не по-късно от 4 години от началото на периода на действието на плана	Не по-късно от една година след изтичането на периода на действието на ОПР
СЪДЪРЖАНИЕ	Прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо	1.Оценка на първоначалните резултати от изпълнението 2.Оценка на степента на постигане н	1.Оценка на степента на постигане на целите на устойчивостта на резултатите

	развитие на общината и екологична оценка.Екологичният компонент дава знание за това доколко оценката оценява стратегията за развитие на общината, определена с плана, доколко съответства със стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда	съответните цели 3.Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси 4.Изводи и препоръки за актуализация на съответния документ	2.Оценка на общото въздействие 3.Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси 4.Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие
ОТГОВОРНИ ЛИЦА	Приема се от общинския съвет по предложение на кмета на общината заедно с ОПР	Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване в общински съвет доклади от проведена междинна и последваща оценка на изпълнението на Общинския план за развитие. Същите (доклади) се публикуват на Интернет-страницата на Общината.	

VI. ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Основна задача на дейностите по информираност, публичност и партньорство е да осигурят и същевременно гарантират присъствието на прозрачност, за да могат заинтересованите страни да бъдат достатъчно информирани участници в процеса на формиране и прилагане на местната политика за устойчиво развитие.

Прилагането на принципите - информираност, публичност и партньорство е предназначено да разясни пред заинтересованите страни значението и необходимостта от извършването на стратегическо планиране в процеса на формиране на политиката на местно развитие. Дейностите по тяхното постигане насочва вниманието на социално-икономическите партньори към местните дейности, формирайки в тях мнение и гражданска позиция по отношение изготвянето и изпълнението на плана.

1. Прилагане принципите на информираност, публичност и партньорство по време на реализация и разработване на ОПР

Изготвянето и изпълнението на Общинския план за развитие на община Созопол трябва да е в съответствие с прилагането на принципа на партньорство, публичност и прозрачност на всички етапи от провеждане на политиката за регионално развитие.

Изпълнение на отговорностите и необходимото институционално взаимодействие

Кметът на общината и общинският съвет са основните участници и партньори в процеса на формиране и прилагане на регионалната политика на местно ниво. Техните функции в управлението, наблюдението, оценката и контрола на регионалното развитие са определени със Закона за регионално развитие. Те са включени в процеса на определяне на регионалната политика, като са задължени да разработват стратегически планови документи за съответното ниво.

Кметът на Община Созопол:

- Организира изработването на общинския план за развитие, на концепцията за пространствено развитие на общината и ги внася за обсъждане и приемане от общинския съвет;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
- Организира изграждането, поддържането и оперирането на единната информационна система за управление на регионалното развитие на територията на общината;
- Изготвя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие и го внася за одобряване от общинския съвет;
- Осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Общински съвет на Община Созопол:

- Обсъжда и приема общинския план за развитие по предложение на кмета на общината;
- Одобрява годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие по предложение на кмета на общината.

Изпълнението на общинския план за развитие в оперативен план се подпомага и координира основно от отдела, отговорен за общинската собственост и проектите по европейски фондове и програми.

Контрол по изпълнението на ОПР ще бъде осъществяван от Общинския съвет и кмета, който отговаря пряко за изпълнението на плана.

Участието на социално-икономическите партньори в политиката на регионалното развитие в рамките на ОПР, ще бъде широко застъпено. В процеса на работа по плана, те обогатяват местните органи с нови идеи на база на техния практически опит и подпомагат утвърждаването на решения с по-голям обществен консенсус. Партньорите участват и в реализирането на партньорства на местно и регионално ниво, допринасят със собствени средства за реализиране на дейности по целите и приоритетите на плана.

Бизнесът в региона е представен основно от по-големите фирми, бизнес-асоциациите, работодателските организации и други. Решаващото значение за перспективите за регионално развитие на общината е свързано със значителните му възможности за подпомагане на информационни, образователни, квалификационни, посреднически и др. компоненти на действията по реализацията на ОПР. Бизнесът е генератор на нови идеи и е мотивиран за влагане на средства в съвместни публично-частни инициативи.

Синдикалните организации са основен партньор на властите на областно и местно ниво в процеса на формиране и прилагане на регионалната политика.

Неправителствените организации имат функцията на полезен коректив по отношение подготовката на ОПР и на реален участник в неговото изпълнение. Те имат широки възможности за подпомагане на информационни, образователни и квалификационни, маркетингови и други компоненти на действията по реализация на ОПР. Голяма част от тях пряко ще участват в реализацията на проекти и действия за регионално развитие, финансирани от европейски и национални фондове. Фактор за успешното им включване в реализацията на ОПР е усъвършенстване на механизмите и процедурите за партньорство.

Прозрачност и паралелен контрол по реализацията на плана се постига посредством обществено участие. Именно затова присъствието на социално-икономическите партньори в политиката на регионално развитие в рамките на Общинския план за развитие ще бъде широко застъпено. В процеса на подготовка на Плана работата със заинтересованите страни обогатява местните органи с нови идеи и опит, което позволява утвърждаването на решения с по-голяма обществен консенсус.

2. Мерки за сътрудничество и активно участие на партньорите и гражданите в хода на изпълнение на Плана

- ✓ Споразумения за съвместна работа за изпълнение на общи дейности;
- ✓ Обществени съвети с постоянно действие;
- ✓ Обществени форуми;
- ✓ Конференции;
- ✓ Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни;
- ✓ Фокус групи и кръгли маси с участие на експерти в различни професионални сфери;
- ✓ Провеждане на ежегодни срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация.

Като цяло прилагането на принципа на партньорство и прозрачност подобрява качеството на общинския план за развитие и ефективността на неговото изпълнение. Освен това въвеждането и спазването на този принцип създава обективни предпоставки и условия за привличане и ефективно усвояване на повече европейски средства за развитие на общината.

За настоящия планов период 2014-2020 г. ще се насочат повече мерки за популяризиране на политиката по регионално развитие на общината и ще се хвърли по-широка публичност за изпълняваните към момента проекти и дейности, които имат обществено значима роля. Една от основните мерки за информиране е създаване на раздел за информация „Изпълнение на Общински план за развитие на община Созопол", където ще се публикуват годишните програми за изпълнението на Плана и ще се следи тяхното изпълнение. Ще се предоставя информация за предстоящи, бъдещи и в процес на изпълнение проекти, както и информация за възможностите за изграждане на публично-частни партньорства. На Интернет-сайта на община Созопол ще бъдат публикувани годишни доклади, междинни оценки и извършени актуализации на ОПР.

Допълнителни възможности за популяризиране на информацията за развитие на община Созопол е публикуване на информация във връзка с изпълнение на Плана на сайта на различни сдружения, в които общината членува.

За качественото информиране на местността задължително условие е системното актуализиране на Интернет-сайта на община Созопол като най-малко изискващ средства и ресурси метод на информиране. Предвидено е да се използват презентационни материали и информационни брошури. Като доказан и работещ канал за информиране на гражданите ще бъдат употребявани местното радио, вестник и телевизия.

Европейски социален фонд

ИНФОРМАЦИЯ

РАЗРАБОТВАНЕ

-публикувана информация на интернет страницата на общината и партньорски канали относно проведени обществени обсъждания;

РЕАЛИЗАЦИЯ

-годишни доклади от изпълнението на ОПР; актуализации на ОПР;

- междинна и последваща оценка;

-възможностите за изграждане на публично-частни партньорства;

-реализиране на транснационално, трансрегионално и европейско сътрудничество;

- изпълнение на проекти от общинския план.

ПУБЛИЧНОСТ:

-публикуване на интернет страницата на документи по разработването на ОПР;

- публикувана информация относно публичните събития в информационни канали;

РЕАЛИЗАЦИЯ

-публикуване и разпространяване на документите;

-поддържане на интернет сайта на общината и публикуване на информация относно развитието й;

-публикуване на информацията в комуникационни канали на партньорски организации.

ПАРТНЬОРСТВО:

-партньорство с местната общност за предоставяне на информация по разработването на ОПР;

- проведени обществени обсъждания с представители на заинтересованите страни.

РЕАЛИЗАЦИЯ

-периодични публични дискусии (организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и т.н.)

-включване на структури на гражданското общество и бизнеса в структурите по наблюдение и изпълнението на плана.

VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ 2014 – 2020 Г.

Основна цел и характеристика на програмата

Общинският план за развитие, в по-голямата си част, е стратегически документ, който задава политиката на местно ниво за постигане на устойчиво интегрирано развитие. За разлика от него, програмата за неговото изпълнение има оперативен характер и дефинира начина, конкретните мерки, инвестиционните дейности и проекти за постигане приоритетите и цели на развитие.

Програмата за реализация е последна част от структурата на ОПР Созопол 2014-2020 г. и водещата предпоставка за реализация на плана и неговите цели. В съответствие с останалите инструменти, програмата определя начините за разпределение на наличните и потенциалните общински времеви, финансови и организационни ресурси. Тя осигурява вътрешна и външна съгласуваност на факторите за развитие и ресурсите за изпълнение на плана, оптимизирайки възможностите за финансиране, институционалната подкрепа и техническа помощ по реализиране на местния план. В основата си, програмата съдържа информация за подходящи проекти, които са част от формулираните мерки от обхвата на приоритетните области. Главна цел на програмата е изграждането на оперативна основа за изпълнението на плана. Изясняването на смисловите връзки между отделните мерки и следващите ги проекти, определянето на ориентировъчна финансова стойност на проектите, идентифицирането на отговорна структура и пълноценни партньори, успоредно с управлението на проектите във времето, са аспектите на основната цел.

Определените в обхвата на Общинския план за развитие проекти и дейности са част от конкретна мярка, обвързана с приоритетните области на стратегическата част. Въпреки комплексния характер на редица проекти и техния принос към повече от една приоритетна област посочена е преобладаващата им принадлежност към една от деветте приоритетни области. Ориентирането на проектите към един приоритет се определя от търсенето на рационална подредба на проектите и оптимално управление и разпределение на финансовите ресурси.

Програмата за реализация на плана има седем годишна давност, като може да бъде актуализирана периодично при настъпване на промени в условията и прогнозните стойности на предвидените проекти за изпълнение, или при промяна на визията и целите за развитие на община Созопол.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 Програма за изпълнение на ОПР на Община Созопол 2014–2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	ПРИОРИТЕТ 1. ДИВЕРСИФИКАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА			
	Специфична цел 1.1. Диверсификация на икономическите дейности и повишаване на конкурентоспособността на малкия и среден бизнес			
	Мярка 1.1.1. Стимулиране на развитието на малкия и среден бизнес			
	Създаване на условия за увеличаване на пазара и подобряване на маркетинга на произведените местни храни	Община Созопол	Частен сектор/ селско и горскостопански организации	2014 г. – 2020 г.
	Стимулиране връзките между производители и потребители – насърчаване изкупуването на местното производство от местни потребители, хотелиери, ресторантьори и т.н.	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Организиране и провеждане на форуми, срещи и семинари, насочени към представителите на частния сектор за подобряване на конкурентоспособността на МСП	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Разработване, внедряване и сертифициране на системи за управление на качеството, опазването на околната среда, енергийния мениджмънт, сигурността на информацията и др.	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2017 г.
	Осигуряване достъпна информация за представителите на малкия и среден бизнес по отношение на възможностите за европейско финансиране	Община Созопол	Представители на малкия и среден бизнес	2014 г. – 2020 г.
	Предоставяне на инвестиционна и консултантска подкрепа за разработване и внедряване в местните предприятия на бизнес иновации	Община Созопол	НПО, Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Създаване на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии	Община Созопол	Частен сектор, Научни и изследователски организации	2014 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Мярка 1.1.2. Стимулиране създаването на нови МСП, насърчаване на предприемачеството и новите производства			
	Подкрепа за взаимосътрудничество между местния бизнес и научни организации за насърчаване на технологичното обновление и участие в про-иновативни мрежи и платформи на Европейския съюз	Община Созопол	Частен сектор, Научни и изследователски организации	2014 г. – 2020 г.
	Разработване на „Инвестиционен профил на община Созопол" в партньорство с частния сектор	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Изготвяне на маркетингова стратегия, насочена към популяризиране на местните бизнес условия	Община Созопол	Бизнес на местно ниво	2014 -2015 г.
	Изготвяне на общинска програма, насочена към безработните лица на територията на община Созопол за развиване на знания и осведоменост за ползите и начините да бъдеш предприемач	Община Созопол	НПО	2015 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Повишаване на предприемаческата култура по отношение на обединението на МСП в клъстери и експортни консорциуми	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения	Община Созопол	Частен сектор	2015 г. – 2017 г.
Специфична цел 1.2: Създаване на благоприятна бизнес среда и привличане на чуждестранни инвестици				
Мярка 1.2.1. Намаляване на административната тежест за бизнеса и населението				
	Въвеждане на нови общински услуги, насочени към бизнеса	Община Созопол	Частен сектор	2015 г. – 2018 г.
	Намаляване на административната тежест за бизнеса и населението чрез въвеждане на облекчени административни процедури и намаление на таксите за инвеститори	Община Созопол	-	2014 - 2015 г.
	Стандартизиране и унифициране на административните услуги на общинско ниво	Община Созопол	-	2014 г. – 2016 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Оптимизиране на регулаторни и разрешителни режими за малкия и среден бизнес	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2016 г.
	Подобряване на достъпа до административно обслужване за хора от уязвими групи чрез създаване на мобилни групи от служители	Община Созопол	Социални институции за хора с увреждания	2014 г. – 2016 г.
	Подобряване на системата за събиране на местни приходи	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. -2020 г.
Мярка 1.2.2. Насърчаване на публично-частни партньорства				
	Повишаване капацитета на служителите от Общинска администрация за реализиране на публично-частни партньорства	Община Созопол	Частен сектор, общинска администрация, НПО	2014 г. - 2017 г.
	Реализиране на бизснес стратегия за създаване на публично-частни партньорства	Община Созопол	Частен сектор, общинска администрация	2014 г. – 2020 г.
	Създаване на технологичен парк в района на с. Равадиново	Община Созопол – за привличане на инвеститори Частен сектор Образователни и научни институции	Частен сектор, Държавни интитуции	2015 – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
Специфична цел 1.3: Балансирано развитие на традиционни отрасли и насърчаване на сътрудничеството между производителите				
Мярка 1.3.1: Подобряване конкурентноспособноста на земеделските и горски производители				
	Обособяване на производствена зона (преработвателна промишленост) в с. Зидарово	Община Созопол	-	2015 г.
	Обмен на опит и практики в управлението на земеделски и горски стопанства	Частни производители	Община Созопол	2014 – 2020 г.
	Подкрепа за повишаване на жизнеспособността на малките земеделски стопанства и мобилизирането на търговията с горски продукти	Община Созопол	Частен сектор, Земеделски стопанства, Горскостопански организации	2014 г. – 2020 г.
	Развитие на бази за култивирано отглеждане на плодове и зеленчуци	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Организиране на тържища, базари и борси за местни продукти, вкл. био-продукти	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Стимулиране образуването на селскостопански клъстери на територията на община Созопол	Община Созопол	Бизнес на местно, национално, европейско и международно ниво	2014 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Мярка 1.3.2. Развитие на рибарството и аквакултурите			
	Популяризиране на морския риболов и специфичните за общината рибни продукти	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Подпомагане на частния сектор за изгражда не на сервизна база, свързана с морските дейности	Община Созопол	Частен сектор	2014 – 2018 г.
	Обновяване на рибарски пристанища в Созопол и на лодкостоянки	Община Созопол	-	2015 – 2017 г.
	Подкрепа за научни изследвания, проучващи възможностите за развитие на сектора на територията на общината и внедряване на нови технологии	Община Созопол	НПО, Научно-изследователски институти, частен секотр	2014 г. – 2020 г.
	Мярка 1.3.3. Засилване сътрудничеството между производители и други бизнес сектори на местно, национално и транс-национално ниво			
	Съвместни инициативи между Общинска администрация и други общности и региони за изпълнение на общи проекти и политики	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Разработване на методология и инструменти за обмен и осъществяване на добри практики между Общината и други общности и региони в страната и ЕС	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
	Партньорски проекти за ресурсна ефективност	Община Созопол	Частен сектор и НПО, местна власт на европейско и транс-национално равнище	2014 г. - 2020 г
	Създаване на виртуален портал между различни общини в различни региони на територията на ЕС за осъществяване на икономически инициативи от общ интерес	Община Созопол	Общини на територията на ЕС	2014 г. - 2020 г.
	Организиране на обучения по интернационализация и експортен мениджмънт на МСП, както и контакно-информационни борси и бизнес форуми	Община Созопол	НПО, Работодатели	2014 г. - 2020 г
ПРИОРИТЕТ 2: БАЛАНСИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЦЕЛОГОДИШЕН И МНОГООБРАЗЕН ТУРИЗЪМ				
Специфична цел 2.1: Балансирано развитие на туристическия продукт по цялата верига на туристическото обслужване				
Мярка 2.1.1: Създаване на туристически продукти и пакети с конкурентно предимство				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Създаване на съпътстващи туристически продукти и услуги	Община Созопол	Туристически сдружения, Частен сектор, НПО	2016 г. - 2020 г.
	Изграждане на нови и подобряване на съществуващите съоръжения за туристически атракции и инфраструктура, свързани с местното природно, културно и историческо наследство	Община Созопол Частен сектор НПО	-	2014 - 2020 г.
	Изграждане на нови съоръжения и атракциони (в т.ч. воден парк, голф игрища, лунапарк)	Частен сектор	Община Созопол	2014 - 2020 г.
Мярка 2.1.2. Повишаване квалификацията на заетите в туризма и качеството на обслужване				
	Организиране и провежда не на обучения за повишаване на квалификацията на заетите в областта на туризма	Община Созопол	НПО, туристически организации, частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Насърчаване на предприемачеството в сферата на туризма	Община Созопол	НПО, туристически организации, частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Провеждане на проучвания относно качеството на предлаганите услуги	Община Созопол	-	2014 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
Мярка 2.1.3. Подобряване маркетинга и рекламата на общината като дестинация за целогодишен туризъм и информационната основа на туризма				
	Изграждане на туристически и посетителски информационни центрове	Община Созопол	Частен сектор	2015 г. – 2017 г.
	Изготвяне и реализиране на маркетингова стратегия за развитие на туризма на територията на общината	Община Созопол	Частен сектор, туристически сдружени, НПО	2014 г. - 2016 г.
Мярка 2.1.4. : Активно включване на община Созопол в Туристически район Бургас (Южно Черноморие)				
	Включване на община Созопол като дестинация в туристически пакети, предлагани на територията на туристически район Бургас	Община Созопол	Частен сектор Община Бургас	2014 г. – 2020 г.
	Разработване на общи пакети от туристически услуги	Община Созопол	Частен сектор Община Бургас	2014 г. – 2020 г.
Специфична цел 2.2: Насърчаване устойчивото развитие на разнообразни форми на туризъм през цялата година				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
Мярка 2.2.1. Подкрепа за развитие на алтернативни форми на туризъм				
	Стимулиране развитието на конферентен, селски, еко, културен, риболовен туризъм чрез подпомагане организирането на специфични събития и съпътстващи дейности	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Организиране на спортни събития (състезания, лагери, конференции и др.) извън летния сезон	Община Созопол	Спортни клубове, сдружения, спортни федерации	2014 г. – 2020 г.
	Развитие на алтернативни туристически продукти – напр. обособяване на еко пътеки, създаване на маршрути за религиозен и културен туризъм, обхващащи селата	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
	Развиване на водните спортове (ветроходство, водолазни спортове, сърф и др.)	Частен сектор	Община Созопол	2014 г. – 2020 г.
Мярка 2.2.2. Инвестиции за развиване и запазване на културно-историческото наследство във всички населени места на общината				
	Консервация, реставрация и експониране на съществуващото културно-историческо наследство в общината	Община Созопол	НПО, културни институции, частен сектор	2014 г. - 2017 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Изграждане на амфитеатър в парк Св. Марина в гр. Созопол	Община Созопол	НПО, културни институции, частен сектор	2016 г. - 2018 г.
	Организиране и провеждане на различни културни мероприятия с национален, европейски и международен характер	Община Созопол	НПО и културни институции на територията на страната и извън нея	2014 г. – 2020 г.
	„Археологически училища на открито" - туристически пакети, основани на извършване на любителски археологически разкопки	Община Созопол Частен сектор	НИНКН, Музеи, Мин. на културата	2014 г. – 2020 г.
	Насърчаване на предприемачеството в сферата на културата	Община Созопол	НПО, културни институции, частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Изграждане и рехабилитация на паметници, мемориали, нови музеи	Община Созопол	Културни институции	2014 г. – 2020 г.
	Изграждане на етнографски комплекс в с. Равадиново	Община Созопол	Културни институции	2014 г. – 2018 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Организиране и провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на заетите в областта на културата	Община Созопол	НПО, културни институции, частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Създаване на трайни връзки с други културни организации чрез провеждане на срещи, семинари форуми и обмен на добри практики в културната сфера на общината	Община Созопол	НПО, културни организации и институции на местно и национално ниво	2014 г. – 2020 г.
Мяка 2.2.3. Създаване на условия за привличане на инвеститори в областта на туризма				
	Привличане на инвеститори, които да инвестират в изграждането на съоръжения и атракционни предимно във вътрешността на общината	Община Созопол	Частен сектор, вкл. чуждестранни инвеститори	2014 – 2020 г.
ПРИОРИТЕТ 3: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ, НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ, РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И НА АДМИНИСТАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ				
Специфична цел 3.1: Повишаване качеството на човешкия капитал				
Мярка 3.1.1: Осигуряване на висококачествени и разнообразни социални услуги				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)- комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната за извеждане на деца от специализирани институции – с.Атия.	Община Созопол	НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	2014 - 2017 г.
	Изграждане на Детска и млечна кухня (капацитет мин. 120 деца)	Община Созопол	-НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	2014 - 2017 г.
	Изграждане на Център за обществена подкрепа	Община Созопол	НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	
	Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца и подкрепа на жертвите на насилие	Община Созопол	НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	2014 – 2020 г.
	Изграждане на детска градина в с. Росен	Община Созопол	-	2014 – 2016 г.
	Развиване на услуги в подкрепа на кандидат-осиновители, осиновители и осиновени във всички населени места на общината.	Община Созопол	ЦОП, НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	2014 – 2020 г.
	Запазване на устойчивостта на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките отдалечени населени места.	Община Созопол	-	2014 – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент	Община Созопол	НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	2014 – 2020 г.
	Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора	Община Созопол	НПО, дирекция „Социално подпомагане” към МТСП	2014 – 2020 г.
	Развитие на човешките ресурси в областта чрез обучения, семинари, курсове	Община Созопол	НПО	2014 – 2020 г.
Мярка 3.1.2: Осигуряване на висококачествени здравни услуги				
	Изграждане на поликлиника в гр. Созопол	Община Созопол	-	2014 – 2018 г.
	Ремонти и реконструкции на Здравни служби по места	Община Созопол	Държавни структури в областта на здравеопазването	2014 – 2018 г.
	Изграждане на медицински пунктове	Община Созопол	-	2014 – 2020 г.
	Обучение и развитие квалификацията на лицата, заети в сектора на здравеопазването	Община Созопол	Държавни структури в областта на здравеопазването	2014 – 2020 г.
Мярка 3.1.3: Повишаване на образователното ниво на населението				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Изготвяне и прилагане на интензивна програма за огрмотяване на представителите от маргинализираните групи	Община Созопол	Кметства, НПО, Работодатели	2015 г. – 2020 г.
	Разработване на общинска програма за привличане и задържане на децата в училище	Община Созопол	Образователни и социални институции, НПО	2014 г. – 2015 г.
	Предоставяне на стипендии за отличили се деца от различи етнически групи	Община Созопол	Кметства, НПО, Работодатели	2014 г. - 2020 г.
	Включване на работодатели и представители на институциите от трудовия пазар в процеса на разработване и осъществяване на учебни програми	Община Созопол	Работодатели, Институции на пазара на труда	2014 г. - 2020 г.
	Реконструкция и изграждане на училища и читалища	Община Созопол	Кметства	2014 г. - 2020 г.
	Осигуряване на по-добър достъп до образование на лица, които пребивават в населени места, където няма функциониращи училища (чрез ученически пътувания и засилване на възможностите за интернет обучение)	Община Созопол	Кметства, НПО	2014 г. - 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Предоставяне на специализирани обучения на служителите в институциите, работещи в сферата на пазара на труда, условията на труд, социалните услуги и здравеопазването, равните възможности и недискриминация	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2017 г.
	Мяка 3.1.4. Развитие на културата и спорта			
	Ремонт, обзавеждане и оборудване на библиотеките и читалищата	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Изграждане на тренировъчно игрище на изкуствена трева в гр. Созопол	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Ремонт на спортните съоръжения в училищата, детските градини и др.	Община Созопол	Частен сектор	
	Ремонт и изграждане на нови спортни и детски площадки	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Изграждане на спортна фитнес зала в с. Равна гора	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Изграждане на стадион в с. Равна гора	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
Специфична цел 3.2: Противодействие и превенция на отпадането от пазара на труда				
Мярка 3.2.1. Намаляване на безработицата и отлива на работна ръка				
	Професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права	Община Созопол	Кметства, Бюра по труда, НПО, Работодатели	2014 г. - 2020 г.
	Осигуряване на достъп до програми за активиране, ориентиране, обучение и заетост	Община Созопол	Бюра по труда, Образователни институции, НПО	2014 г. - 2020 г.
	Подкрепа за предоставяне на стажове за млади безработни без трудов опит в общината и нейните структури	Община Созопол	Кметства, Общински предприятия, Образователни и социални институции	2014 г. - 2020 г.
	Подкрепа за предоставяне на обучение за повишаване или придобиване на професионалната квалификация, ключови компетенции и умения, свързани с предприемачеството	Община Созопол	Частен сектор, Работодатели	2014 г. - 2020 г.
	Разработване и внедряване на системи за набиране на подходяща работна сила, съобразено нуждите на работодателите	Община Созопол	НПО, Частен сектор, Институции на пазара на труда	2014 г. – 2017 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Мярка 3.2.2. Подобряване условията на труд			
	Подобряване на условията на труд в общински предприятия и фирми, социални, здравни и образователни институции	Община Созопол	Общински предприятия	2014 г. - 2020 г.
	Подкрепа за проекти, насочени към развитие на корпоративната социална отговорност	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Подкрепа за проекти, насочени към стимулиране на защитата на трудовите, осигурителните и социалните права на работниците и служителите, равнопоставеността и равното третиране на работното място	Община Созопол	Работодатели, НПО	2014 г. - 2020 г.
	Специфична цел 3.3: Оказване помощ и подкрепа на групи в неравностойно положение за социално включване			
	Мярка 3.3.1. Интеграция на групи в неравностойно положение и маргинализирани групи			
	Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение	Община Созопол	НПО, Социални институции	2014 г. - 2020 г.
	Изграждане на Дневен център за възрастни с увреждания	Община Созопол	МТСП	2014 г. - 2019 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.	Община Созопол	НПО, Социални институции	2014 г. - 2020 г.
	Оказване на подкрепа за социално-икономическа интеграция на малцинствените групи, намиращи се в риск от социално изключване	Община Созопол	НПО, Работодатели, Социални институции	2014 г. - 2020 г.
	Предоставяне на по-добри условия и услуги за увеличаване на достъпа до заетост на групи в социална изолация	Община Созопол	Бюра по труда, НПО, Работодатели	2014 г. - 2020 г.
	Предоставяне на стимули за насърчаване на мобилността и наемането от работодатели на търсещи работа лица от групите в неравностойно положение	Община Созопол	Работодатели, НПО	2014 г. - 2020 г.
Специфична цел 3.4: Повишаване на институционалния капацитет и развитие на ефективна публична администрация				
Мярка 3.4.1. Повишаване на капацитета на общинската администрация и подобряване на предоставяните публични услуги				
	Повишаване административния капацитет на Общинска администрация за прилагане на подходите Лидер, ВОМР и ИТИ	Община Созопол	-	2014 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Повишаване на капацитета на общинска администрация за разработване, прилагане, мониторинг и оценка на добри практики и иновативни подходи	Община Созопол	Общинска администрация	2014 г. – 2020 г.
	Повишаване на капацитета на служителите от общинска администрация за работа и включване в партньорски мрежи, туининг (побратимяване) на общината	Община Созопол	Общинска администрация Общини от страната и ЕС	2014 г. – 2020 г.
	Създаване на единен електронен център за съхранение на данни и предоставяне на административни услуги	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2020 г.
	Изграждане на онлайн система за е-услуги и електронно управление	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2017 г.
Мярка 3.4.2.: Прилагане на механизми за приобщаване социално-икономическите партньори в разработването и прилагането на местните политики				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Прилагане на механизми за консултиране с гражданите, бизнеса и НПО на местно ниво чрез организиране на срещи в общината, фокус групи, кръгли маси, срещи, обществени обсъждания и др. и насърчаване участието им при разработване и прилагане на общински политики	Община Созопол	НПО, Граждани, безнес	2014 г. – 2020 г.
	Ангажиране и насърчаване на активното участие на граждани, граждански организации и бизнес в разработването на конкретни дейности и политики	Община Созопол	НПО, Граждани	2014 г. – 2020 г.
	Изграждане на временни, или постоянно действащи органи за взаимодействие между Общински съвет, Общинска администрация и гражданските организации	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
ПРИОРИТЕТ 4: ИЗГРАЖДАНЕ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА ИНТЕГРИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА				
Специфична цел 4.1: Подобряване и развитие на техническата инфраструктура				
Мярка 4.1.1. Рехабилитация и изграждане на транспортна инфраструктура				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Подобряване на транспортната инфраструктура и съоръженията към нея, вкл. автобусни спирки	Община Созопол	Кметства	2014 г. - 2018 г.
	Изграждане на автогара в гр. Созопол	Община Созопол	-	2015 г. - 2016 г.
	Изграждане на автогара в гр. Черноморец	Община Созопол	Частен сектор	2015 г. - 2016 г.
	Изграждане и реконструкция на паркинги и парко-места	Община Созопол	Частен сектор	2015 г. - 2017 г.
Мярка 4.1.2. Изграждане и реконструкция на ВиК мрежи и съоръжения				
	Изграждане и реконструкция на ВиК мрежи	Община Созопол	РИОСВ, Експлоатационни дружества	2015 г. – 2017 г.
	Инвестиции в хидромелиоративна инфраструктура, която се използва само за напояване и/или отводняване на земеделски земи	Община Созопол		2015 г. – 2017 г.
Мярка 4.1.3: Модернизация на съобщителната и телекомуникационна мрежа				
	Модернизация на съобщителната и телекомуникационна мрежа,	Община Созопол Частен сектор	Частен сектор	2015 – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Разширяване на електронния пазар и електронните услуги	Община Созопол Частен сектор	Община Созопол	2015 – 2020 г.
	Предоставяне на широколентов достъп за цялата територия на общината	Частен сектор	Община Созопол	2015 – 2020 г.
Мярка 4.1.4. Внедряване на енергоспестяващи технологии и възобновяеми енергийни източници				
	Повишаване на енергийната ефективност на публични сгради	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г
	Внедряване на енергоспестяващо улично осветление	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г
	Насърчаване на употребата на енергия от ВЕИ в предприятията за собствено потребление	Община Созопол	Частен сектор, НПО	2014 г. - 2020 г
	Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор	Община Созопол	Кметства, Домоуправители жилищни сгради	2017 г. - 2020 г.
Специфична цел 4.2.: Интегрирано пространствено развитие				

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
Мярка 4.2.1. Съгласуваност между устройствено и стратегическо планиране на територията				
	Поддържане на регулационни и кадастрални и специализирани планове за устройствено планиране на територията и актуализиране на геодезически основи на населените места	Община Созопол	Частен сектор	2014 . – 2020 г.
	Разработване на подробни устройствени планове	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. – 2015 г.
	Изработване на многослойна географско-информационна система (ГИС модел) като инструмент за пространствен анализ	Община Созопол	-	2014 г. – 2020 г.
Мярка 4.2.2. Благоустройство на населените места и преодоляване изоставането в пространственото развитие на вътрешността на територията				
	Подобряване на инвестиционната активност в населените места на територията на община Созопол чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Ремонти, реконструкции и проектиране на нови паркове и паркови пространства, зелени площи	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Изграждане, ремонт и модернизация на мрежата за улично осветление	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
	Подобряване и благоустрояване на гробищни паркове	Община Созопол	Частен сектор	2014 г. - 2020 г.
Специфична цел 4.3: Опазване на околната среда и биоразнообразието				
Мярка 4.3.1. Управление на риска от природни бедствия и аварии				
	Подобряване на необходимата инфраструктура за укрепване, ограничаване и предотвратяване на свлачищни, ерозионни, абразионни и други неблагоприятни геодинамични процеси	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
	Изработване на план за превенция и предотвратяване на щети от горски, полски и пожари, наводнения, овладяване на абразионните и свлачищните процеси	Община Созопол	НПО	2014 г. - 2015 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Обучение на представители на доброволни формирования за справяне с природни бедствия и закупуване на офис оборудване и специализирана техника	Община Созопол	Структури на Гражданска защита	2014 г. – 2020 г.
	Укрепване и почистване на рискови зони – дерета, свлачища, реки	Община Созопол	НПО, Структури на Гражданска защита	2014 г. – 2020 г.
Мярка 4.3.2. Подобряване на системата за управление и повторна употреба на отпадъците				
	Разработване на интегрирана система за управление на отпадъците	Община Созопол	Частен сектор	2015 г. – 2016 г
	Изграждане на центрове за предварително третиране и повторна употребана битови отпадъци	Община Созопол	Частен сектор	2017 г. – 2020 г.
	Изграждане на инсталации за оползотворяване на биогаз и система за разделно събиране на биоразградими отпадъци	Община Созопол	Частен сектор, НПО	2017 г. – 2020 г.
	Създаване и подобряване на съоръженията за оползотворяване на отпадъците от земеделското производство	Община Созопол	Частен сектор, НПО	2017 г. – 2020 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОЕКТ/ДЕЙНОСТ	ОТГОВОРНА СТРУКТУРА	ПАРТНЬОРСКИ СТРУКТУРИ	СРОК
	Изграждане на центрове за предварително третиране и повторна употребана битови отпадъци	Община Созопол	Частен сектор	2017 г. – 2020 г.
Мярка 4.3.3. Мярка: Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие				
	Почистване и превенция от замърсяване на природата	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
	Подкрепа на проекти за управление на защитени зони от мрежата Натура 2000	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
	Съхранение и възстановяване на ценните местообитания и видове	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.
	Подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските и земеделски масиви	Община Созопол	Горски и земеделски стопанства	2014 г. – 2020 г.
	Организиране на информационни кампании за опазване на околната среда и биоразнообразието	Община Созопол	НПО	2014 г. – 2020 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 Индикатори за наблюдение на ОПР на Община Созопол 2014–2020 г.

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Стратегическа цел 1: Създаване на условия за ускорено и устойчиво икономическо развитие							
/индикатори за въздействие/							
Специфична цел 1.1. Диверсификация на икономическите дейности и повишаване на конкурентоспособността на малкия и среден бизнес	Произведена продукция	хил. лв.	НСИ	годишно	101 248 (2012 г.)	108 000	111 000
Специфична цел 1.2.Създаване на благоприятна бизнес среда и привличане на чуждестранни инвестици	Чуждестранни инвестиции	хил. лв	НСИ	годишно	71 988,5 (2012 г.)	74 000	80 000
Специфична цел 1.3.Балансирано развитие на традиционни отрасли и насърчаване на сътрудничеството между производителите	Новосформирани клъстери, кооперации, сдружения на производители	брой	ИСУН, ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4
Приоритет 1: ДИВЕРСИФИКАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА							

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
/индикатори за резултат/							
Мярка 1.1.1. Стимулиране на развитието на малкия и среден бизнес	Организирани и проведени форуми, срещи и семинари	брой	ОБА	годишно	Н/П	3	5
	Разработени, внедрени и сертифицирани системи за управление на качеството, опазването на околната среда, енергийния мениджмънт, сигурността на информацията и др.	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	5
Мярка 1.1.2. Стимулиране създаването на нови МСП, насърчаване на предприемачеството и новите производства	Разработен „Инвестиционен профил на община Созопол" в партньорство с частния сектор	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	Н/П	1
	Изготвена общинска програма, насочена към безработните лица на територията на община Созопол за развиване на знания и осведоменост за ползите и начините да бъдеш предприемач	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	1	Н/П
	Предоставени обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
	(въздействие/резултат)					**БС + 4 г.**	**БС+7 г.**
	Изготвена маркетингова стратегия, насочена към популяризиране на местните бизнес условия	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	1	Н/П
Мярка 1.2.1.Намаляване на административната тежест за бизнеса и населението	Въвеждени нови общински услуги насочени към бизнеса	брой	ОБА	годишно	Н/П	4	7
	Въведени облекчени административни процедури и намалени такси за инвеститори	% намаление на таксите	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	5
	Подобрен достъп до административно обслужване за хора от уязвими групи, в т.ч. създадени мобилни групи от служители	брой създадени групи	ОБА	в края на периода	Н/П	Н/П	2
Мярка 1.2.2. Насърчаване на публично-частни партньорства	Проведени обучуния за повишаване капацитета на служителите от Общинска администрация за реализиране на публично-частни партньорства	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4
	Създаден технологичен парк в района на с. Равадиново	брой	ОБА, ИСУН	1 път в периода	0	0	1

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
	Реализирана бизнес стратегия за създаване на публично-частни партньорства	брой	ОБА	1 път в периода	0	0	1
Мярка 1.3.1: Подобряване конкурентноспособноста на земеделските и горски производители	Обособена производствена зона (преработвателна промишленост) в с. Зидарово	брой	ОБА	1 път в периода	0	0	1
	Подпомогнати малки земеделски стопанства	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4
	Създадени бази за култивирано отглеждане на плодове и зеленчуци	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4
	Организирани тържища, базари и борси за местни продукти, вкл. био-продукти	брой	ОБА	1 път годишно	Н/П	7	14
	Образувани селскостопански клъстери на територията на община Созопол	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	1	2
Мярка 1.3.2. Развитие на рибарството и аквакултурите	Изградена сервизна база, свързана с морските дейности	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Обновени рибарски пристанища/лодкостоянки	брой	ОБА	1 път годишно	Н/П	2	3

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Мярка 1.3.3. Засилване сътрудничеството между производители и други бизнес сектори на местно, национално и транс-национално ниво	Реализирани съвместни инициативи между Общинска администрация и други общности и региони	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	3
	Разработена методология и инструменти за обмен и осъществяване на добри практики между Общината и други общности и региони в страната и ЕС	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Осъществени партньорски проекти за ресурсна ефективност	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	3
	Създаден виртуален портал между различни общини на територията на ЕС за осъществяване на икономически инициативи от общ интерес	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Организирани обучения по интернационализация и експортен мениджмънт на МСП, контакно-информационни борси и бизнес форуми	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	1	3
Стратегическа цел 2: Превръщане на община Созопол във водеща дестинация на Южното Черноморие за целогодишен и							

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
многообразен туризъм							
/индикатори за въздействие/							
Специфична цел 2.1.Балансирано развитие на туристическия продукт по цялата верига на туристическото обслужване	Ръст на относителния дял на приходите от туризма в нетните приходи от продажби	%	НСИ	годишно	17%	21%	25,0%
	Изградени нови съоръжения и атракциони (в т.ч. воден парк, голф игрища, лунапарк)	брой	бизнес, ОБА	годишно	Н/П	2	4
	Удовлетвореност на потребителите (чрез анкетни проучвания за качеството на предлагания ТП - обслужване, чистота, атракции, храна и др.)	%	ОбА, бизнес	годишно	Н/П	75%	85%
Специфична цел 2.2.Насърчаване устойчивото развитие на разнообразни форми на туризъм	Дял на алтернативния туризъм - конферентен, селски, еко, културен, риболовен туризъм от туристическия сектор	%	ОбА, бизнес	годишно	Н/П	20%	35%
	Консервирани/реставрирани и експонирани културно-исторически паметници	брой	ОБА	годишно	Н/П	4	7
Приоритет 2: БАЛАНСИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЦЕЛОГОДИШЕН И МНОГООБРАЗЕН ТУРИЗЪМ							
/индикатори за резултат/							

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Мярка 2.1.1.Създаване на туристически продукти и пакети с конкурентно предимство	Изградени нови и/или подобрени съществуващи съоръжения за туристически атракции и инфраструктура	брой	ОбА, бизнес,	годишно	Н/П	4	7
	Разработени съпътстващи туристически продукти	брой	ОбА, бизнес, НПО	годишно	Н/П	6	6
Мярка 2.1.2.Повишаване квалификацията на заетите в туризма и качеството на обслужване	Организирани обучения за повишаване на квалификацията на заетите в областта на туризма	брой	бизнес	2 пъти за периода	Н/П	4	7
	Проведени проучвания относно качеството на предлаганите услуги	брой	ОБА	годишно	Н/П	4	7
Мярка 2.1.3. Подобряване маркетинга и рекламата на общината като дестинация за целогодишен туризъм и информационната основа на туризма	Изградени туристически и посетителски информационни центрове	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	3
	Изготвена и реализирана маркетингова стратегия за развитие на туризма	брой	ОБА	годишно	Н/П	1	1
Мярка 2.1.4. : Активно включване на община Созопол в Туристически район Бургас (Южно Черноморие)	Община Созопол включена като дестинация в туристически пакети, предлагани на територията на туристически район Бургас	брой пакети	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	4	7

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
	Разработени общи пакети от туристически услуги	брой пакети	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	4	7
Мярка 2.2.1. Подкрепа за развитие на алтернативни форми на туризъм	Организирани спортни събития (състезания, лагери, конференции и др.) извън летния сезон	брой	ОБА	годишно	Н/П	3	5
	Развити алтернативни туристически продукти – напр. обособяване на еко пътеки, създаване на маршрути за религиозен и културен туризъм, обхващащи селата	брой	ОБА, бизнес	годишно	Н/П	5	9
Мярка 2.2.2. Инвестиции за развиване и запазване на културно-историческото наследство във всички населени места на общината	Изграден амфитеатър в парк Св. Марина в гр. Созопол	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	1	1
	Организирани и проведени различни културни мероприятия с национален, европейски и международен характер	брой	НПО, културни институции, ОБА, бизнес	годишно	Н/П	15	25
	Разработени „Археологически училища на открито” - туристически пакети, основани на извършване на любителски археологически разкопки	брой	НПО, културни институции, ОБА, бизнес	2 пъти за периода	Н/П	2	7

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
	Увеличение в инвестициите в сферата на културата	%	НПО, бизнес	2 пъти за периода	Н/П	5	10
	Изградени и рехабилитирани паметници, мемориали, нови музеи	брой	НПО, културни институции, ОБА	2 пъти за периода	Н/П	4	7
	Изграден етнографски комплекс в с. Равадиново	брой	културни институции, ОБА	1 път за периода	Н/П	Н/П	1
	Организирани и проведени обучения за повишаване на квалификацията на заетите в областта на културата	брой	НПО, културни институции, ОБА	2 пъти за периода	Н/П	1	2
	Проведени срещи, семинари форуми и обмен на добри практики в културната сфера	брой	НПО, културни институции, ОБА	1 път годишно	Н/П	3	7
Мяка 2.2.3. Създаване на условия за привличане на инвеститори в областта на туризма	Повишени инвестиции във вътрешността на общината	%	бизнес	2 пъти за периода	Н/П	15%	20%
Стратегическа цел 3: Подобряване стандарта на живот на населението и засилване на институционалния капацитет							
/индикатори за въздействие/							
Специфична цел 3.1.Повишаване качеството на човешкия	% от нуждаещото се население обхванато от социални услуги	%	ОБА	годишно	Н/П	75%	85%

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
капитал	% от населението с достъп до здравни услуги в непосредствена близост	%	ОБА	годишно	Н/П	85%	95%
Специфична цел 3.2: Противодействие и превенция на отпадането от пазара на труда	Коефициент на безработица	%	ОБА, НСИ, ТСБ - Бургас	годишно	11,5	10,50%	8,50%
	Увеличение на средногодишната работна заплата	%	ОБА, НСИ, ТСБ - Бургас	годишно	0,90%	3,00%	8,00%
	Процентно изменение на обхванатите потребители на социални, здравни и образователни услуги по целеви групи	%	ОБА	годишно	Н/П	15%	30%
Специфична цел 3.3: Оказване помощ и подкрепа на групи в неравностойно положение за социално включване	Лица от етническите малцинства с осигурена трудова заетост	брой	ОБА	годишно	Н/П	100	200
Специфична цел 3.4: Повишаване на институционалния капацитет и развитие на ефективна публична администрация	Дял населението на общината, ползващо се от подобрени административни услуги	%	ОБА	годишно	Н/П	0,5	0,75
Приоритет 3: ПРИОРИТЕТ 3: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ, НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ, РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И НА АДМИНИСТАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ							

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
/индикатори за резултат/							
Мярка 3.1.1: Осигуряване на висококачествени и разнообразни социални услуги	Изграден Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)	брой	ОБА	1 път в периода	Н/П	0	1
	Изградена Детска и млечна кухня (капацитет мин. 120 деца)	брой	ОБА	1 път в периода	Н/П	1	1
	Изграден Център за обществена подкрепа	брой	ОБА	1 път в периода	Н/П	1	1
	Осъществени програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца и подкрепа на жертвите на насилие	брой	ОБА	годишно	Н/П	1	4
	Изградена детска градина в с. Росен	брой	ОБА	1 път в периода	Н/П	0	1
	Развити услуги в подкрепа на кандидат-осиновители, осиновители и осиновени във всички населени места на общината	брой	ОБА	годишно	Н/П	1	4
	Населени места, обхванати от услугите на домашен социален патронаж	%	ОБА	годишно	Н/П	90%	97%

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
	Нуждаещи се възрастни хора, на които е осигурена дневна грижа и др. социални услуги	%	ОБА	годишно	Н/П	65%	75%
	Проведени обучения/семинари и др. в областта за развитие на човешките ресурси и за увеличаване капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	5
Мярка 3.1.2: Осигуряване на висококачествени здравни услуги	Изградена поликлиника в гр. Созопол	брой	ОБА, ИСУН	1 път в периода	Н/П	0	1
	Ремонтирани здравни служби по места	%	ОБА, ИСУН	2 пъти в периода	Н/П	50	100
	Изградени нови медицински пунктове	брой	ОБА	2 пъти в периода	Н/П	1	2
	Проведени обучения/семинари и др. за развитие на квалификацията на лицата, заети в сектора на здравеопазването	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	5

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Мярка 3.1.3: Повишаване на образователното ниво на населението	Приложена интензивна програма за ограмотяване на представителите от маргинализираните групи	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	0	1
	Разработена общинска програма за привличане и задържане на децата в училище	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	1	1
	Предоставени стипендии за отличили се деца от различи етнически групи	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	10	15
	Разработени и осъществени учебни програми с участието на работодатели и представители на институциите от трудовия пазар	%	ОБА	2 пъти в периода	Н/П	5%	10%
	Ремонтирани и изграждени училища и читалища	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	5
Мяка 3.1.4. Развитие на културата и спорта	Ремонтирани, обзаведени и оборудвани библиотеки и читалища	брой	ИСУН, ОБА	2 пъти за периода	Н/П	3	6
	Изградено тренировъчно игрище на изкуствена трева в гр. Созопол	брой	ИСУН	1 път за периода	Н/П	0	1

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
	(въздействие/резултат)					**БС + 4 г.**	**БС+7 г.**
	Ремонтирани спортни съоръжения в училищата, детските градини и др.	брой	ИСУН, ОБА	2 пъти за периода	Н/П	3	5
	Ремонтирани и изградени нови спортни и детски площадки	брой	ИСУН ОБА	2 пъти за периода	Н/П	3	7
	Изградена спортна фитнес зала в с. Равна гора	брой	ИСУН ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Изграден стадион в с. Равна гора	брой	ИСУН ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
Мярка 3.2.1. Намаляване на безработицата и отлива на работна ръка	Дял от населението с достъп до професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	60	75
	Дял от населението с достъп до програми за активиране, ориентиране, обучение и заетост	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	60	75
	Безработни без трудов опит преминали стаж в общината и нейните структури	брой	ОБА	1 път годишно	Н/П	2	5

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
	(въздействие/резултат)					**БС + 4 г.**	**БС+7 г.**
	Разработени и внедрени системи за набиране на подходяща работна сила, съобразено нуждите на работодателите	брой	ОБА, здравни, образователни институции, НПО	2 пъти за периода	Н/П	1	1
Мярка 3.2.2. Подобряване условията на труд	Въведени добри практики и политики за подобряване на условията на труд в общински предприятия и фирми, социални, здравни и образователни институции	брой	ИСУН	2 пъти за периода	Н/П	3	5
	Реализирани проекти, насочени към развитие на корпоративната социална отговорност	брой	ИСУН	2 пъти за периода	Н/П	1	4
	Реализирани проекти, насочени към стимулиране на защитата на трудовите, осигурителните и социалните права на работниците и служителите, равнопоставеността и равното третиране на работното място	брой	ИСУН, ОБА	2 пъти за периода	Н/П	1	3

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Мярка 3.3.1. Интеграция на групи в неравностойно положение и маргинализирани групи	Развити нови социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4
	Изграден Дневен център за възрастни с увреждания	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Развити целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	2	4
	Намален дял на малцинствените групи, намиращи се в риск от социално изключване	% на намаление	ОБА	годишно	Н/П	5%	15%
Мярка 3.4.1. Повишаване на капацитета на общинската администрация и подобряване на предоставяните публични услуги	Дял от служителите на общинската администрация, преминали съответните програми и обучения за повишаване административния капацитет	%	ОБА	годишно	Н/П	50	65
	Създаден единен електронен център за съхранение на данни и предоставяне на административни услуги	брой	ОБА, ИСУН	1 път за периода	Н/П	0	1

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Мярка 3.4.2.: Прилагане на механизми за приобщаване социално-икономическите партньори в разработването и прилагането на местните политики	Проведени срещи, фокус групи, кръгли маси, обществени обсъждания и др. с участието на социално - икономическите партньори	%	ОБА, ИСУН	годишно	Н/П	70%	90%
Стратегическа цел 4: Подобряване на инфраструктурата и опазване на околната среда /индикатори за въздействие/							
Специфична цел 4.1.Подобряване и развитие на техническата инфраструктура	Дял на населението в общината с подобрен транспортен достъп до други населени места	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	15%	25%
	Жители, ползващи се от ремонтирана/новоизградена ВиК мрежа	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	50%	70%
	Увеличен дял на употреба на ВЕИ	%	НСИ, ОБА	2 пъти в периода	Н/П	5%	10%
Специфична цел 4.2.Интегрирано пространствено развитие	Дял от населението, ползващо се от облагородяване на пространствата	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	60%	80%
	Дял на населението в общината с подобрено качество на среда и живот в селата и града	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	50%	70%

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Специфична цел 4.3.Опазване на околната среда и биоразнообразието	Жители обхванати от система за разделно събиране и оползотворяване на отпадъците	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	50%	100%
	Подобрена инфраструктурата за опазване от бедствия и аварии	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	50%	90%
	Дял от населението, обхванато от информационни кампании, свързани с опазване на околната среда	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	70%	80%
Приоритет 4: Изграждане и модернизиране на инфраструктурата за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда							
/индикатори за резултат/							
Мярка 4.1.1. Рехабилитация и изграждане на транспортна инфраструктура	Изградени/реконструирани пътища	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	35	50
	Изградена автогара в гр. Созопол	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Изградена автогара в гр. Черноморец	брой	ОБА	1 път за периода	Н/П	0	1
	Население, ползващо се от новизградени/реконструирани паркинги/парко места	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	15	35

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
	(въздействие/резултат)					**БС + 4 г.**	**БС+7 г.**
Мярка 4.1.2. Изграждане и реконструкция на ВиК мрежи и съоръжения	Увеличен дял на реконструрани/изградени ВиК мрежи	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	50	75
Мярка 4.1.3: Модернизация на съобщителната и телекомуникационна мрежа	Модернизирана съобщителната и телекомуникационна мрежа	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	70	85
	Увеличен дял на широколентов достъп на територията на общината	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	70	97
Мярка 4.1.4. Внедряване на енергоспестяващи технологии и възобновяеми енергийни източници	Публични сгради с повишена енергийна ефективност	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	65	85
	Внедрено енергоспестяващо улично осветление	%	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	60	85
	Внедрени системи за производство енергия от ВЕИ в предприятията за собствено потребление	брой	ОБА	годишно	Н/П	1	1
Мярка 4.2.1. Съгласуваност между устройствено и стратегическо планиране на територията	Дял от регулационни и кадастрални и специализирани планове за устройствено планиране на територията, които се поддържат	%	ОБА	годишно	Н/П	85	100

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
	(въздействие/резултат)					**БС + 4 г.**	**БС+7 г.**
	Изработена многослойна географско-информационна система (ГИС модел) като инструмент за пространствен анализ	брой	ОБА	2 пъти за периода	Н/П	1	1
Мярка 4.2.2. Благоустройство на населените места и преодоляване изоставането в пространственото развитие на вътрешността на територията	Реализирани проекти за ремонти, реконструкции и проектиране на нови паркове и паркови пространства, зелени площи, гробищни паркове, възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие	брой	ОБА ИСУН	3 пъти за периода	Н/П	5	11
	Дял на изградената и ремонтирана мрежа за улично осветление	%	ОБА ИСУН	2 пъти за ппериода	Н/П	65	100
Мярка 4.3.1. Управление на риска от природни бедствия и аварии	Дял на подобрената инфраструктура за укрепване, ограничаване и предотвратяване на свлачищни, ерозионни, абразионни и други неблагоприятни геодинамични процеси	%	ОБА ИСУН	2 пъти за ппериода	Н/П	65	90

Матрица на индикаторите за наблюдение и въздействие на Общинския план за развитие на община Созопол 2014-2020							
Специфична цел, Мярка	**Индикатор (въздействие/резултат)**	**Мярка**	**Източник на информация**	**Период на отчитане**	**Базова стойност (БС)***	**Междинна стойност БС + 4 г.**	**Целева стойност БС+7 г.**
Мярка 4.3.2. Подобряване на системата за управление и повторна употреба на отпадъците	Разработена интегрирана система за управление на отпадъците	брой	ОБА ИСУН	1 път за периода	Н/П	1	1
	% от отпадъците, които се преработват и подлежат на повторна употреба	%	ОБА	годишно	Н/П	25	45
Мярка 4.3.3. Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие	Почистени зони	%	ОБА	годишно	Н/П	50	90
	Реализирани проекти за управление на защитени зони от мрежата Натура 2000	брой	ОБА ИСУН	2 пъти за периода	Н/П	3	5
	Организирани информационни кампании за опазване на околната среда и биоразнообразието	брой	ОБА ИСУН	2 пъти за периода	Н/П	4	6
* Използвана е базовата стойност за последната година, за която има налични данни.							

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 Финансов план на ОПР на Община Созопол 2014–2020 г.

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Стратегическа цел 1:Създаване на условия за ускорено и устойчиво икономическо развитие												
Приоритет 1:ДИВЕРСИФИКАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА												
Специфична цел 1.1: Диверсификация на икономическите дейности и повишаване на конкурентоспособността на малкия и среден бизнес												
Мярка 1.1.1. Стимулиране на развитието на малкия и среден бизнес				150 000 лв.	5%	1 000 000 лв.	32%	1 000 000 лв.	32%	1 000 000 лв.	32%	3 150 000 лв.
Мярка 1.1.2. Стимулиране създаването на нови МСП, насърчаване на предприемачеството и новите производства				150 000 лв.	3%	1 000 000 лв.	22%	1 000 000 лв.	22%	2 500 000 лв.	54%	4 650 000 лв.
Специфична цел 1.2:Създаване на благоприятна бизнес среда и привличане на чуждестранни инвестици												
Мярка 1.2.1. Намаляване на административната тежест за бизнеса и населението	28 750 лв.		5%	75 000 лв.	12%	500 000 лв.	83%					603 750 лв.
Мярка 1.2.2. Насърчаване на публично-частни партньорства	86 250 лв.		3%	225 000 лв.	7%	1 500 000 лв.	45%	250 000 лв.	8%	1 250 000 лв.	38%	3 311 250 лв.

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Специфична цел 1.3: Балансирано развитие на традиционни отрасли и насърчаване на сътрудничеството между производителите												
Мярка 1.3.1: Подобряване конкурентноспособността на земеделските и горски производители	**70 000 лв.**		**3%**	**225 000 лв.**	**10%**	**1 500 000 лв.**	**65%**			**500 000 лв.**	**22%**	**2 295 000 лв.**
Мярка 1.3.2. Развитие на рибарството и аквакултурите	**30 000 лв.**		**3%**	**112 500 лв.**	**10%**	**750 000 лв.**	**66%**			**250 000 лв.**	**22%**	**1 142 500 лв.**
Мярка 1.3.3. Засилване сътрудничеството между производители и други бизнес сектори на местно, национално и транс - национално ниво		**75 000 лв.**	**6%**	**112 500 лв.**	**9%**	**750 000 лв.**	**58%**			**350 000 лв.**	**27%**	**1 287 500 лв.**
Стратегическа цел 2: Превръщане на община Созопол във водеща дестинация на Южното Черноморие за целогодишен и многообразен туризъм												
Приоритет 2:БАЛАНСИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЦЕЛОГОДИШЕН И МНОГООБРАЗЕН ТУРИЗЪМ												
Специфична цел 2.1: Балансирано развитие на туристическия продукт и свързаните услуги												
Мярка 2.1.1: Създаване на туристически продукти и пакети с конкурентно предимство	**28 750 лв.**		**5%**	**75 000 лв.**	**12%**	**500 000 лв.**	**83%**					**603 750 лв.**

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Мярка 2.1.2. Повишаване квалификацията на заетите в туризма и качеството на обслужване	17 250 лв.	50 000 лв.	12%	45 000 лв.	8%	300 000 лв.	53%			150 000 лв.	27%	562 250 лв.
Мярка 2.1.3. Подобряване маркетинга и рекламата на общината като дестинация за целогодишен туризъм и информационната основа на туризма	86 250 лв.		9%	112 500 лв.	12%	750 000 лв.	79%					948 750 лв.
Мярка 2.1.4. : Активно включване на община Созопол в Туристически район Бургас (Южно Черноморие)	28 750 лв.	50 000 лв.	12%	75 000 лв.	11%	500 000 лв.	76%					653 750 лв.
Специфична цел 2.2: Специфична цел 2.2: Насърчаване устойчивото развитие на разнообразни форми на туризъм през цялата година												
Мярка 2.2.1. Подкрепа за развитие на алтернативни форми на туризъм	28 750 лв.		4%	75 000 лв.	11%	500 000 лв.	76%			50 000 лв.	8%	653 750 лв.

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Мярка 2.2.2. Инвестиции за развиване и запазване на културно-историческото наследство във всички населени места на общината	83 375 лв.		5%	217 500 лв.	12%	1 450 000 лв.	83%					1 750 875 лв.
Мяка 2.2.3. Създаване на условия за привличане на инвеститори в областта на туризма	25 875 лв.		3%	67 500 лв.	9%	450 000 лв.	57%			250 000 лв.	32%	793 375 лв.
Стратегическа цел 3: Подобряване стандарта на живот на населението и засилване на институционалния капацитет												
Приоритет 3:ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ, НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ, РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И АДМИНИСТАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ												
Специфична цел 3.1: Повишаване качеството на човешкия капитал												
Мярка 3.1.1: Осигуряване на висококачествени и разнообразни социални услуги	143 750 лв.	75 000 лв.	7%	375 000 лв.	12%	2 500 000 лв.	77%	150 000 лв.	5%			3 243 750 лв.
Мярка 3.1.2: Осигуряване на висококачествени здравни услуги		150 000 лв.	5%	337 500 лв.	12%	2 250 000 лв.	82%					2 737 500 лв.

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Мярка 3.1.3: Повишаване на образователното ниво на населението	54 625 лв.		4%	142 500 лв.	11%	950 000 лв.	76%			100 000 лв.	8%	1 247 125 лв.
Мяка 3.1.4. Развитие на културата и спорта	201 250 лв.	85 000 лв.	7%	525 000 лв.	12%	3 500 000 лв.	81%					4 311 250 лв.
Специфична цел 3.2: Противодействие и превенция на отпадането от пазара на труда												
Мярка 3.2.1. Намаляване на безработицата и отлива на работна ръка	46 000 лв.		4%	120 000 лв.	11%	800 000 лв.	72%			150 000 лв.	13%	1 116 000 лв.
Мярка 3.2.2. Подобряване условията на труд				75 000 лв.	9%	500 000 лв.	61%			250 000 лв.	30%	825 000 лв.
Специфична цел 3.3: Оказване помощ и подкрепа на групи в неравностойно положение за социално включване												
Мярка 3.3.1. Интеграция на групи в неравностойно положение и маргинализирани групи	37 375 лв.	15 000 лв.	6%	97 500 лв.	11%	650 000 лв.				50 000 лв.	6%	849 875 лв.
Специфична цел 3.4: Повишаване на институционалния капацитет и развитие на ефективна публична администрация												

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Мярка 3.4.1. Повишаване на капацитета на общинската администрация и подобряване на предоставяните публични услуги	20 125 лв.		5%	52 500 лв.	12%	350 000 лв.	83%					422 625 лв.
Мярка 3.4.2.: Прилагане на механизми за приобщаване социално-икономическите партньори в разработването и прилагането на местните политики	15 813 лв.	25 000 лв.	11%	41 250 лв.	11%	275 000 лв.	72%			25 000 лв.	7%	382 063 лв.
Стратегическа цел 4: Подобряване на инфраструктурата и опазване на околната среда												
Приоритет 4:ИЗГРАЖДАНЕ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА ИНТЕГРИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА												
Специфична цел 4.1: Подобряване и развитие на техническата инфраструктура												
Мярка 4.1.1. Рехабилитация и изграждане на транспортна инфраструктура	373 750 лв.		5%	975 000 лв.	12%	6 500 000 лв.	83%					7 848 750 лв.
Мярка 4.1.2. Изграждане и реконструкция на ВиК мрежи и съоръжения	2 587 500 лв.		4%	6 750 000 лв.	12%	45 000 000 лв.	78%	3 500 000 лв.	6%			57 837 500 лв.

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Мярка 4.1.3: Модернизация на съобщителната и телекомуникационна мрежа	43 125 лв.		4%	112 500 лв.	10%	750 000 лв.	65%			250 000 лв.	22%	1 155 625 лв.
Мярка 4.1.4. Внедряване на енергоспестяващи технологии и възобновяеми енергийни източници				300 000 лв.	11%	2 000 000 лв.	71%	250 000 лв.	9%	250 000 лв.	9%	2 800 000 лв.
Специфична цел 4.2: Интегрирано пространствено развитие												
Мярка 4.2.1. Съгласуваност между устройствено и стратегическо планиране на територията	43 125 лв.		5%	112 500 лв.	12%	750 000 лв.	83%					905 625 лв.
Мярка 4.2.2. Благоустройство на населените места и преодоляване изоставането в пространственото развитие на вътрешността на територията	431 250 лв.		5%	1 125 000 лв.	12%	7 500 000 лв.	83%					9 056 250 лв.
Специфична цел 4.3: Опазване на околната среда и биоразнообразието												
Мярка 4.3.1. Управление на риска от	25 875 лв.		5%	67 500 лв.	12%	450 000 лв.	83%					543 375 лв.

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
Приоритет	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
природни бедствия и аварии												
Мярка 4.3.2. Подобряване на системата за управление и повторна употреба на отпадъците				375 000 лв.	8%	2 500 000 лв.	51%	1 000 000 лв.	21%	1 000 000 лв.	21%	4 875 000 лв.
Мярка 4.3.3. Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие		50 000 лв.	5%	112 500 лв.	12%	750 000 лв.	82%					912 500 лв.
Общо СЦ 1, Приоритет 1	215 000 лв.	75 000 лв.	2%	1 050 000 лв.	6%	7 000 000 лв.	43%	2 250 000 лв.	14%	5 850 000 лв.	36%	16 440 000 лв.
Общо СЦ 2, Приоритет 2	299 000 лв.	100 000 лв.	7%	667 500 лв.	11%	4 450 000 лв.	75%	0 лв.	0%	450 000 лв.	8%	5 966 500 лв.
Общо СЦ 3, Приоритет 3	518 938 лв.	350 000 лв.	6%	1 766 250 лв.	12%	11 775 000 лв.	78%	150 000 лв.	1%	575 000 лв.	4%	15 135 188 лв.
Общо СЦ 4, Приоритет 4	3 504 625 лв.	50 000 лв.	4%	9 930 000 лв.	12%	66 200 000 лв.	77%	4 750 000 лв.	6%	1 500 000 лв.	2%	85 934 625 лв.
ОБЩО ОПР 2014-2020 г.	4 537 563 лв.	575 000 лв.	4%	13 413 750 лв.	11%	89 425 000 лв.	72%	7 150 000 лв.	8%	8 375 000 лв.	7%	123 476 313 лв.